

Frankrikes försvarsindustri och vapenexport under president Macron

Kontinuitet och förändring

Carina Gunnarson

Frankrikes försvarsindustri och vapenexport under president Macron

Kontinuitet och förändring

Carina Gunnarson

Titel	Frankrikes försvarsindustri och vapenexport under president Macron
Title	France's defense industry and arms exports under President Macron. Continuity and change.
Rapportnummer	FOI-R--5918--SE
Månad	Mars
År	2026
Antal sidor	92
ISSN	1650-1942
Kund	FOI
Forskningsområde	8. Säkerhetspolitik
Projektnummer	A12602
Godkänd av	Daniel Faria
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys

Omslagsbild: France's President Emmanuel Macron delivers a speech in front of a Dassault Mirage 2000 (L) and a Dassault Rafale (R) fighter aircrafts during his visit to the Luxeuil-Saint-Sauveur Air Base in Saint-Sauveur, north-eastern France, 18 March 2025. EPA/LUDOVIC MARIN / POOL MAXPPP OUT.

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett annat sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

Sammanfattning

DENNA RAPPORT SYFTAR TILL att analysera den franska statens roll i fransk försvarsindustri och vapenexport. Rapporten ställer tre frågor: Vilken betydelse har försvarsindustrin i Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik? Vilken relation har den franska staten till landets försvarsindustri? Vilka instrument och metoder använder politiska och statliga aktörer för att främja Frankrikes vapenexport? Analysen är inriktad på president Emmanuel Macrons mandatperioder. Försvarsindustrin har en central roll för Frankrikes strategiska autonomi och för produktionen till den franska försvarsmakten. Trots 1990-talets privatiseringar har den franska staten bibehållit ett inflytande över försvarsindustrin som aktieägare, beställare/kund och som utvecklare av ny försvarsmateriel. Frankrike är, efter USA, världens näst största vapenexportör med en inriktning på utomeuropeiska marknader och export av stora vapensystem. I dag finns en stark politisk ambition att öka exporten och samarbetet inom Europa samt att diversifiera samarbetet mellan länder, däribland med Sverige. Frankrike bedriver en aktiv vapenexportfrämjande politik: rapporten lyfter särskilt fram presidentens, utrikesdepartementets, DGA:s, försvarsdepartementets samt den franska försvarsmaktens roll. Frankrikes tillvägagångssätt är pragmatiskt och utformas från fall till fall. Krav på offset från mottagarländerna har ökat i omfattning. Rapporten innehåller en illustrerande fallstudie av Frankrikes exportfrämjande i Indien.

Nyckelord: Frankrike, Macron, säkerhetspolitik, försvarsindustri, vapenexport, kontinuitet, förändring.

Summary

THIS REPORT ANALYZES THE role of the French state in the French defense industry and arms exports. The report poses three questions: What is the significance of the defense industry in France's defense and security policy? What is the relationship between the French state and its defense industry? What instruments and methods do political and state actors use to promote French arms exports? The analysis focuses on President Emmanuel Macron's terms of office. The defense industry plays a central role in France's strategic autonomy and in the production of materiel for the French armed forces. Despite the privatization program that took place in the 1990s, the French state has retained its influence over the domestic defense industry as a shareholder, customer/client and developer of new defense equipment. France is the world's second-largest arms exporter after the United States, with a traditional orientation towards non-European markets and the export of large weapons systems. Today, there is a strong political ambition to increase exports and cooperation within Europe and to diversify international collaboration, including with Sweden. France pursues an active arms export promotion policy: the report particularly highlights the role of the President, the Ministry of Foreign Affairs, the DGA, the Ministry of Defense, and the French Armed Forces. France's approach is pragmatic. Offset requirements from recipient countries have increased in scope. The report contains an illustrative case study of France's exports to India.

Keywords: France, Macron, security policy, defence industry, arms exports, continuity, change.

Rapporten i sammanfattning

DENNA RAPPORT ANALYSERAR DEN franska statens roll i fransk försvarsindustri och vapenexport. Tre övergripande frågor strukturerar rapporten: Vilken betydelse har Frankrikes försvarsindustri i landets försvars- och säkerhetspolitik? Vilken relation har den franska staten till fransk försvarsindustri? Vilka instrument och metoder använder politiska och statliga aktörer för att främja Frankrikes vapenexport?

Försvarsindustrin har en nyckelroll i Frankrikes säkerhets- och försvarspolitik och är central för landets oberoende och strategiska autonomi. Med en permanent stol i FN:s säkerhetsråd, en global närvaro genom utomeuropeiska territorier och en oberoende kärnvapenstyrka vill Frankrike vara en balanserande makt och en aktör i det internationella samfundet. Denna ambition innebär samtidigt samarbete inom Nato och EU. Försvarsindustrin är central för att Frankrike självständigt ska kunna fylla den franska försvarsmaktens behov av utrustning. Det är genom att utveckla en stark och autonom försvarsindustri och en bred produktion, inklusive kärnvapen, som Frankrike har möjlighet att undvika ett beroende av andra vapenleverantörer.

Den franska konstitutionen ger den exekutiva makten ett starkt inflytande över landets försvars- och utrikespolitik. Under president Macrons mandatperioder har försvarsbudgeten ökat. Den nya försvarsplan som antogs 2023 för perioden 2024–2030 innebär även att den franska försvarsmakten ska ställa om sin inriktning från kontraterror till högentensitetskonflikt. Macrons lansering av begreppet ”krigsekonomi” 2022 innebär att produktionen ska skalas upp, att leveranstider ska kortas ned och att byråkratin ska förenklas. Sedan parlamentsvalet 2022 saknar regeringen egen majoritet i parlamentet, som kännetecknas av ytterligare partipolitisk splittning efter nyvalet 2024. Politisk instabilitet i Frankrike bedöms dock inte påverka försvarspolitikens inriktning, som har starkt stöd hos de flesta partier. På sikt kan Frankrikes budgetunderskott underminera Frankrikes ekonomiska möjligheter till ytterligare satsningar, även om landets försvar och försvarsindustrin är prioriterade och har politiskt stöd i parlamentet.

Fransk försvarsindustri är dimensionerad för att täcka den franska försvarsmaktens behov av försvarsmateriel. Försvarsmakten har stor bredd, högteknologisk nivå och är anpassad för militära insatser i olika operationsmiljöer. Frankrike utvecklar och producerar stridsflygplan, transport- och tankflygplan, helikoptrar, stridsvagnar, pansarskyttefordon, ytstridsfartyg, taktiska (SSN) och strategiska atomdrivna ubåtar (SSBN), rymdsystem, avancerade ledningssystem (C4ISR) samt kärnvapen. Försvarsindustrin har en ekonomisk och social dimension: den omsätter cirka 30 miljarder euro per år och representerar 210 000–220 000 arbetstillfällen. Försvarsindustrins struktur är hierarkisk och domineras av stora företagsgrupper som Airbus, Thales, Safran, MBDA, Naval Group, Dassault Aviation et cetera. Antalet underleverantörer till de stora affärsgrupperna är stort och består av cirka 4500 små- och medelstora företag.

Statens relation till fransk försvarsindustri har förändrats över tid men är fortfarande stark. Privatiseringar började genomföras under 1990-talet, men franska staten är alltså ägare, om än med stor variation mellan olika företagsgrupper: Dassault Aviation är familjeägt, medan franska staten är huvudägare i Naval Group. Staten har även en central roll som kund, utvecklare av nya vapenprogram samt för underhåll av materiel. De statliga upphandlingarna går i hög grad till de stora företagsgrupperna och till företag som är verksamma i Frankrike. Ökad uppmärksamhet har riktats mot små- och medelstora företag samt uppstartsbolag under president Macron.

Frankrike är en av världens näst största vapenexportörer med en andel av 9,6 procent av den totala vapenexporten. Exporten har traditionellt varit inriktad på marknader utanför Europa. Under perioden 2017–2024 gick 38 procent till Asien och Oceanien, 34 procent av vapenexporten till Mellanöstern och 11 procent till Europa. Frankrikes fem främsta exportmarknader under samma period var, enligt SIPRI, Indien, Qatar, Egypten, Grekland och Singapore. Den indopacifiska regionen har vuxit fram som en ny marknad för fransk vapenexport, med Indien som främsta exportmarknad. Frankrikes ökade vapenexport bärs i hög grad av stora plattformar, där exporten av stridsflygplanet Rafale är betydande. Vapenexporten har starkt politiskt stöd och är generellt inte en fråga som mobiliserar opinionen.

Frankrike arbetar aktivt med exportfrämjande. Presidenten och ministrar är aktivt involverade i exportfrämjandet som av myndigheter beskrivs som ”pragmatiskt”. Försvarsdepartementets *Direction générale de l'armement*,

DGA, har en nyckelroll för att leda och samordna statens stöd, leda förhandlingar samt ge stöd i samband med exportkontroll. Det franska utrikesdepartementet har sedan 2012 en mer aktiv roll i vapenexportfrämjandet. Franska försvarsmakten exponerar fransk försvarsmateriel genom sitt deltagande i övningar och internationella operationer, vilket beskrivs som en framgångsfaktor. En illustrerande fallstudie av Frankrikes vapenexport till Indien visar hur flera faktorer bidrar till fransk vapenexport: ländernas långvariga relationer, strategiska samarbetsavtal sedan 1998, gemensamma övningar, politiskt stöd från högsta nivå samt försvarsindustriella samarbetsavtal. Inslagen av offset är betydande och omfattar exempelvis lokal produktion av delar av flygplanskroppen till stridsflygplanet Rafale. Den europeiska marknaden är prioriterad. I det sammanhanget är Sverige tydligt identifierad som en viktig samarbetspartner.

I slutkapitlet konstateras att såväl kontinuitet som förändring kännetecknar Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik under president Macrons två mandatperioder. Flera utmaningar och dilemman för Frankrikes försvarsindustri och vapenexport identifieras och diskuteras, såsom anpassning av fransk försvarsmateriel till exportmarknaden, leveranstider, små- och medelstora företags sårbarhet, *offset* samt inriktningen på export av större vapensystem. Frankrikes stora budgetunderskott och politiska instabilitet kan på sikt underminera möjligheten till ökade försvarssatsningar.

Innehåll

1. Inledning	15
1.1 Syfte och frågeställningar	15
1.2 Metod och källor	16
1.3 Avgränsningar och preciseringar	17
1.4 Rapportens disposition	18
2. Frankrikes säkerhets- och försvarspolitik: oberoende och samarbete	19
2.1 Försvarsindustrins roll	19
2.2 En europeisk stormakt med global närvaro	20
2.3 Ett försämrat säkerhetsläge	21
2.4 Strategisk autonomi och samarbete med EU och Nato	22
2.5 Sammanfattning	23
3. Politik under Macron: ökad försvarsbudget och politisk instabilitet	25
3.1 Försvarspolitik i den politiska debatten	25
3.2 Ökad budget och ny försvarsplan 2024–2030	27
3.3 Från kontraterror till högintensitet	27
3.4 "Krigsekonomi"	28
3.5 Nyval och politisk turbulens	30
3.6 Sammanfattning	31
4. Försvarsindustrins struktur: hierarkisk och heterogen	33
4.1 Produktion för "en komplett försvarsmakt"	33
4.2 Produktion i Frankrike med regionala poler	34
4.3 Hierarkisk med storföretag i centrum	35
4.4 SME, ETI och uppstartsbolag som underleverantörer	37
4.5 Branschorganisationer	39
4.6 Sammanfattning	40
5. Statens relation till försvarsindustrin: omfattande och komplex	41
5.1 Teoretiska perspektiv	41
5.2 Försvarsdepartementets DGA – spindeln i nätet	42
5.3 Försvarsdepartementet som kund	42
5.3.1 Fyra "principer" för materielanskaffning	43

5.4 Försvarsdepartementet som "maitre d'œuvre"	45
5.5 Statligt stöd till underhåll	46
5.6 SME, ETI och uppstartsbolag	47
5.7 Sammanfattning	48
6. Frankrikes vapenexport: "Le grand export" och Europa	51
6.1 Frankrikes vapenexport över tid	51
6.2 Frankrikes vapenexport 2017–2024	52
6.3 Geografisk inriktning	53
6.4 Frankrikes tio viktigaste exportmarknader	53
6.5 Främsta exportprodukter	54
6.6 Ökad prioritering av Europa	54
6.7 Sammanfattning	56
7. Statens roll i Frankrikes vapenexport: aktiv och pragmatisk	59
7.1 Vapenexportkontroll – juridik, byråkrati, politik	59
7.2 Presidenten – avgör och övertalar	60
7.3 Utrikesdepartementet – mer aktivt	61
7.4 Försvarsdepartementet och DGA – nyckelroll	61
7.5 Försvarsmakten som skyltfönster	62
7.6 Pragmatiskt tillvägagångssätt	63
7.6.1 Strategiska partnerskap mellan stater	63
7.6.2 Varierande avtalsformer	63
7.6.3 Samproduktion och offset	64
7.7 Illustrerande fall: Indien	65
7.7.1 En prioriterad relation med lång historia	65
7.7.2 Politisk inramning	65
7.7.3 Gemensamma övningar	66
7.7.4 Försvarsindustriellt samarbete	66
7.7.5 Strukturerande vapenexport	67
7.7.6 Utmaningar	67
7.8 Korruptionsrisker	68
7.8.1 Uppmärksammade fall	69
7.9 Sammanfattning	70

8. Frankrike – självständig, pragmatisk och samarbetsinriktad	71
8.1 Staten – en stark aktör i försvarsindustri och vapenexport	71
8.2 Kontinuitet och förändring.....	72
8.3 Utmaningar för Frankrikes vapenexport.....	72
8.4 Konsekvenser för europeiskt samarbete	74
8.5 Frankrike och Sverige	75
8.6 Paradoxer och dilemman	76
8.6.1 Förslag på mer forskning.....	76
9. Referenser	79
Appendix 1. Ledtider för olika materieltyper	91

Figurer

Figur 5.1	Jämförelse av Frankrikes vapenexport och vapenimport 1990–2024.	44
Figur 5.2	Frankrikes vapenimport 2017–2024: materielkategorier (%).	45
Figur 5.3	UAF-certifieringen.	48
Figur 6.1	Frankrikes vapenexport 1990–2024: total exportvolym (TIV).	52
Figur 6.2	Frankrikes vapenexport 1990–2024: materielkategorier (TIV).	52
Figur 6.3	Frankrikes vapenexport till olika regioner 2017–2024 (% av TIV).	53

Tabeller

Tabell 2.1	Försvarsindustrin och säkerhetspolitik: kontinuitet och förändring.	24
Tabell 3.1	Frankrikes försvarsbudget enligt försvarsplanen 2024–2030 (miljarder euro, löpande).	27
Tabell 3.2	Politik: kontinuitet och förändring.	31
Tabell 4.1	De största företagsgrupperna i fransk försvarsindustri 2023.	38
Tabell 4.2	Försvarsindustrin: kontinuitet och förändring.	40
Tabell 5.1	Statens relation till försvarsindustrin: kontinuitet och förändring.	49
Tabell 6.1	Frankrikes vapenexport till olika regioner 1960–2017 (% av TIV).	53
Tabell 6.2	Frankrikes tio främsta marknader för vapenexport 2017–2024 (total TIV, %)	54
Tabell 6.3	Främsta exportprodukter till Frankrikes topp-tio, 2017–2024 (TIV)	55
Tabell 6.4	Försvarsexport: kontinuitet och förändring.	57
Tabell 7.1	Statens roll i försvarsexport: kontinuitet och förändring.	70
Tabell 8.1	Sammanfattning: kontinuitet och förändring under president Macron.	73
Tabell A	Ledtider uppdelat på materialtyper: 2012–2017 och 2018–2024 (nyttillverkning).	92
Tabell B	Ledtider uppdelat på materialtyper: 2018–2022 och 2022–2024 (nyttillverkning).	92
Tabell C	Ledtider uppdelat på materialtyper: 2012–2017, 2018–2024, 2018–2022 och 2022–2024 (nyttillverkning).	92

Lista över förkortningar

AASM Hammer	Armement air-sol-modulaire Hammer	DGA	Direction générale de l'armement
AI	Artificiell intelligens	DGRIS	Direction générale des relations internationales et de la stratégie.
ASN4G	Air-sol nucléaire de 4ème Génération	DMA	Direction ministérielle pour l'armement
AWAC	Airborne Warning and Control System	DMAé	Direction de la maintenance aéronautique
BITD	Base industrielle et technologique de défense	DRAL	Dassault Aviation Reliance Aerostructure
C4ISR	Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance	DRDO	Defence Research and Development Organisation (Indien)
CAESAR	Camion équipé d'un système d'artillerie	EDF	European Defence Fund
CaMo	Capacité motorisé	EELV	Europé écologie les verts
CCFD	Comité catholique contre la faim et pour le développement	ENA	École nationale d'administration
CIDEF	Conseil des industries de défense française	ETI	Entreprises de taille intermédiaire
CIEEMG	Commission interministérielle pour l'étude des exportations de matériels de guerre	FAR	Force d'acquisition rapide
CIFS	Common Indirect Fire System	FCAS	Future Combat Air System
CMIS	Comité interministériel	FID	Fonds innovation défense
CPG	Contrat de partenariat gouvernemental	FOI	Totalförsvarets forskningsinstitut
DCI	Défense conseil internationale	FREMM	Frégate européenne multi-mission
		GDI	Government Defence Integrity Index

GICAN	Groupement des industries de construction et activités navales	MoU	Memorandum of Understanding
GICAT	Groupement des industries françaises de défense et de sécurité terrestres et aéroterrestres	MRO	Maintenance, Repair, and Operations
		MRTT	Multi Role Tanker Transport
GIFAS	Groupement des industries françaises aéronautiques et spatiales	MTO CP	Munition téléopérée de courte portée
		Nato	North Atlantic Treaty Organization
GZBV	Gesellschaft zur beteiligungsverwaltung	NLAW	Next Generation Light Anti-Tank Weapon
HAL	Hindustan Aeronautics Limited (Indien)	NUPES	Nouvelle union populaire et sociale
HIL	Hélicoptère interarmées léger	OCLIFF	Office central de lutte contre la corruption et les infractions financières et fiscales
IED	Improvised Explosive Devices	ODAS	Office français d'exportations d'armement
INSP	Institut national du service public	OPEX	Opérations extérieures
KMW	Krauss-Maffei Wegmann	PANG	Porte-avions nouvelle génération
KNDS	Krauss-Maffei Wegmann and Nexter Defence Systems	PCF	Parti communiste français
LEAP	Leading Edge Aviation Propulsion	PEPS	Plan en faveur des ETI, PME et Start-ups
LFI	La France insoumise	PME	Petites et moyennes entreprises (se SME)
LPM	Loi de programmation militaire	POM	Patrouilleurs Outre-Mer
LREM	La république en marche	RN	Rassemblement national
MCO	Maintien en condition opérationnelle	SAMP	Sol-air moyenne-portée
MGCS	Main Ground Combat System	SCAF	Système de combat aérien du futur (engelska: FCAS, Future Combat Air System)
MoDem	Mouvement démocratique		

SFF	Service de soutien de la flotte	SSN	Submersible Ship Nuclear
SGDSN	Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale	TAAF	Terres australes et antarctiques françaises
SIMMT	Structure intégrée du maintien en condition opérationnelle des matériels terrestres	TASL	Tata Advanced Systems Limited
SIPRI	Stockholm International Peace Research Institute	TI	Transparency International
SME	Small and Medium Enterprises	TIV	Trend Indicator Value
SNLE 3G	Sous-marin nucléaire lanceur d'engins de troisième génération	UAE	United Arab Emirates
SNV	Service national volontaire	UAF	Utilisé par les armées françaises
SOGEPA	Société de gestion de participations aéronautiques	UCAV	Unmanned combat aerial vehicle
Soutex	Soutien à l'exportation de matériel militaire	USV	Uncrewed surface vehicle
SSBN	Submersible Ship Ballistic Missile Nuclear	UUV	Unmanned underwater vehicle
		VL MICA	Vertical Launch Missile for Interception, Combat and Auto-defense

1. Inledning

FRANKRIKE ÄR EN AV Europas stormakter vilket kommer till uttryck genom landets oberoende kärnvapenstyrka, en permanent stol i FN:s säkerhetsråd och en global närvaro genom franska territorier på alla kontinenter. Den franska säkerhets- och försvarspolitik i Europa bygger på tre pelare: kollektivt självförsvar genom Nato, samarbete med EU samt bilateralt samarbete med Storbritannien och Tyskland. Med ambitionen att vara en aktör på den internationella arenan är strategisk autonomi ett nyckelbegrepp. Det omfattar nationell kapacitet för bedömning, beslutsfattande och agerande, vilka ses som centrala av franska beslutsfattare för att skydda Frankrikes grundläggande intressen.

Med anor som går tillbaka till 1600-talet har försvarsindustrin en central roll i Frankrikes säkerhets- och försvarspolitik och ses som en förutsättning för landets suveränitet och självständighet. Den är också avgörande för att tillgodose den franska försvarsmaktens behov av materiel. Den franska försvarsindustrin utvecklar och producerar de flesta plattformssystem till den franska försvarsmakten. Frankrike är, efter USA, världens näst största vapenexportör.¹ Vapenexport är en förutsättning för finansieringen av den franska försvarsindustrin. Landet har utformat ett system till stöd för vapenexporten som beskrivs som en bidragande faktor till ökningen av landets vapenexport. Totalt är cirka 900 personer involverade i exportfrämjande aktiviteter på olika nivåer: från teknisk nivå till högsta politiska nivå.²

Det försämrade internationella säkerhetsläget, president Trumps säkerhetspolitiska omsvängning i relation till Europa i kombination med Frankrikes militära tillbakadragande från Afrika, har lett till förändringar i fransk säkerhets- och försvarspolitik under president Macrons mandatperioder. Kriget i Ukraina har satt ett nytt fokus på försvarsindustrins betydelse för såväl Frankrikes som Europas säkerhet. I Frankrike uttrycks satsningarna bland annat genom en kraftigt ökad försvarsbudget och genom att den franska försvarsmakten håller på att ställa om från insatser mot kontraterror till konflikter med hög intensitet. Försvarsindustriellt innebär det ambitioner att öka produktionen och att

producera mer och snabbare. Samtidigt står landet inför stora inrikespolitiska utmaningar i form av politisk instabilitet, politisk splittring och omfattande besparingar i den offentliga budgeten.

Mot bakgrund av dessa förändringar finns det skäl att analysera vilka förändringar som pågår inom det försvarsindustriella området, men även att lyfta fram faktorer som kännetecknas av kontinuitet. Ämnet är även relevant i ett svenskt perspektiv mot bakgrund av det strategiska avtal som tecknades i januari 2024 mellan Frankrike och Sverige och som bland annat omfattar försvar, säkerhetspolitik och försvarsindustri. Ländernas försvarsindustriella samarbete kommer att öka under kommande år. Denna rapport syftar till att ge ökad förståelse till Frankrikes som försvarsindustriell och försvarexporterande aktör. Den kompletterar och fördjupar tidigare FOI-studier om fransk försvarsindustri med ett särskilt fokus på president Emmanuel Macrons tid som president.³

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att ge en översikt över fransk försvarsindustri och fransk vapenexport med ett fokus på staten som *aktör*. Analysen struktureras utifrån tre teman med delfrågor:

1. Vilken betydelse har försvarsindustrin i Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik?
2. Vilken relation har den franska staten till landets försvarsindustri?
3. Vilka instrument och metoder använder politiska och statliga aktörer för att främja Frankrikes vapenexport?

Den första frågan – om försvarsindustrins betydelse i Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik – undersöks

1 George, Mathew; Djokic Katarina; Hussain, Zain; Wezeman, Pieter D. och Wezeman, Siemon T. *Trends in international arms transfers*, 2024. *SIPRI Fact Sheet*, 2025.

2 Cour des comptes. *Le soutien aux exportations de matériel militaire*. Paris: Cour des comptes, 2023, s. 9.

3 Lundmark, Martin. *To be or not to be. The integration and non-integration of the French defence industry*. Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2004.

genom att analysera försvarsindustrins roll som den uttrycks i centrala säkerhetspolitiska dokument.

Den andra frågan – om den franska statens relation till försvarsindustrin – studeras genom analys av statens aktieinnehav i försvarsindustrin; statens roll som beställare/kund; statens roll för utveckling av vapenprogram; statens roll för underhåll av försvarsmateriel samt stöd till små- och medelstora företag, företag av så kallad intermediär storlek samt uppstartsbolag.

Den tredje frågan – om de metoder som politiska och statliga aktörer använder för att främja landets vapenexport – är inriktad på ett urval aktörer på nationell nivå: presidenten, utrikes- och försvarsdepartementen samt försvarsmakten. En illustrerande fallstudie av Indien – Frankrikes största exportmarknad – belyser hur Frankrike agerar på denna marknad.

Ett delsyfte är att identifiera och analysera förändringar som har skett under president Emmanuel Macrons två mandatperioder sedan 2017. Några av de politiska förändringar som särskilt lyfts fram är Frankrikes försvarsplan för perioden 2024–2030, Macrons introduktion av begreppet ”krigsekonomi” år 2022, samt landets inrikespolitiska utveckling efter nyvalet 2024.

Rapporten innehåller även ett kapitel över strukturen på den franska försvarsindustrin. Detta kapitel riktar sig huvudsakligen till läsare utan tidigare förkunskaper om Frankrikes försvarsindustri. Rapporten innehåller även en analys av Frankrikes försvarsmaterielexport, som bygger på analys av data från *Stockholm International Peace Research Institute* (SIPRI). Kapitlet analyserar vapenexportens geografiska inriktning, Frankrikes främsta exportmarknader samt främsta exportprodukter. Tidsperspektivet för dessa två kapitel är längre för att ge en historisk inramning till de förändringar som skett under Macron.

1.2 Metod och källor

Studien bygger på rapporter och öppna källor i form av franska säkerhetspolitiska policydokument, rapporter från franska myndigheter, franska parlamentsrapporter, SIPRI-data, vetenskapliga publikationer samt medierapportering. Detta material har kompletterats med intervjuer med franska experter. Stora delar av

det material som använts bygger på franska primärkällor, exempelvis försvarsplanen för perioden 2024–2030 eller utfrågningar i det franska parlamentets kammare eller försvarsutskott.

Analysen av Frankrikes försvarsindustri presenterar de viktigaste företagsgrupperna inom försvarsindustrin och centrala branschorganisationer. Analysen bygger på offentliga rapporter från franska regeringen, försvarsdepartementet och nationalförsamlingen samt information från branschorganisationernas hemsidor. Användbara sekundärkällor som nyttjats är Claude Serfati *L'industrie française de défense*, Léo Péria-Peigné *Géopolitique de l'armement* samt Alice Pannier och Olivier Schmitt i *French Defence Policy Since the End of the Cold War*.⁴

Statistik om fransk vapenexport utgår, som nämnts, från SIPRI:s databas *Arms Transfer Database*, eftersom datamaterialet är lättillgängligt och möjliggör jämförelser med andra liknande studier och mellan länder. SIPRI:s databas bygger på en värdering av *volym*, vilket mäts med ett unikt mått som utvecklats av SIPRI, *Trend Indicator Value* (TIV), som baseras på typ av materiel, dess uppskattade värde, samt produktens teknologiska nivå. Måttet ”representerar transfer av militära resurser, snarare än det finansiella värdet av överföringen”.⁵ Måttet mäter volymen på leveranser av större konventionella vapensystem, till exempel flygplan, bepansrade fordon, artilleri över 100 mm, sensorer, luftförsvar, styrda robotar, fartyg, motorer eller övervakningssatelliter. Det uppskattade militära värdet påverkas om materielen som har sålts är ny eller begagnad. En alternativ källa är det franska försvarsdepartementet, som sedan 1999 publicerar årliga rapporter om fransk vapenexport till det franska parlamentet. De franska rapporterna baseras på beställningar och materielens *monetära* värde i euro.⁶ Rapporten finns i fransk och engelsk version; vilken källa som har använts framgår av fotnoterna. Alla grafer i rapporten bygger på SIPRI-data.

Frankrikes exportfrämjande metoder omgärdas av försvarssekretess, något som påtalas i intervjuer, i franska parlamentsrapporter och av *Transparency International* (TI).⁷ Centrala källor som använts är rapporter från den franska revisionsmyndigheten *Cour des comptes* och franska försvarsdepartementets årliga rapporter till parlamentet.⁸ Nämnas bör att försvarsdepartementets rapporter

4 Serfaty, Claude. *L'industrie française de défense*. Paris: Documentation française, 2014; Péria-Peigné, Léo. *Géopolitique de l'armement: Instrument et reflet des relations internationales*. Paris: Le Cavalier Bleu, 2024; Pannier, Alice och Schmitt, Olivier. *French Defence Policy since the End of the Cold War*. London och New York: Routledge, 2021, s. 80-106.

5 SIPRI. Sources and methods.

6 Maire, Jacques och Tabarot, Michèle. *Rapport d'information sur le contrôle des exportations d'armement*, s. 110-111; Cour des comptes. *Le soutien aux exportations de matériel militaire*. Paris: Cour des comptes, 2023.

7 Maire och Tabarot, *Rapport d'information sur le contrôle des exportations d'armement*.

8 Cour des comptes. *Le soutien aux exportations de matériel militaire*.

är allmänt hålla i frågor som gäller exportfrämjandets konkreta genomförande.⁹

Upphandlingar inom försvarsmaterielområdet är ofta kopplade till krav på kompensation (*offsets*) i form av motköp eller olika former av industriell samverkan. Det finns olika former för *offset*, till exempel etablering av ett gemensamt företag (*joint venture*), licensierad produktion, samproduktion, utveckling av vapensystem, etablering av ett konsortium, direkt eller indirekt offset, arbetsfördelning eller strategiska allianser där två företag undersöker möjligheten till framtida samarbete.¹⁰ På grund av försvarssekretess är tillgången till information om *offsets* mycket begränsad i det franska fallet. Till följd av bristande tillgång till öppen information beskrivs detta på en mer övergripande nivå. Främjandets olika aspekter blir belysta i en fallstudie av Indien, som är Frankrikes viktigaste exportmarknad.

Intervjuer har genomförts med ett tiotal franska experter och forskare verksamma vid universitet och forskningsinstitut i Paris samt med en tjänsteperson vid försvarsdepartementet. De frågor som har rests har varit öppna formulerade i syfte att diskutera den inrikespolitiska situationen i Frankrike, strukturen på fransk försvarsindustri, statens inflytande över fransk försvarsindustri, särdrag för fransk vapenexport samt Frankrikes exportfrämjande metoder. Flera intervjuer har varit inriktade på politiska faktorer, som partier och civilsamhällets engagemang för frågor som rör fransk försvarsindustri och vapenexport. Intervjuerna har även använts för att få tips om litteratur och relevanta officiella källor, som parlamentsrapporter. För den illustrerande fallstudien om Indien i kapitel sju finns referenser till intervjuer som har gjorts i samband med en tidigare studie om Frankrikes relationer till Indien.¹¹ Samtal har även genomförts med franska experter i Paris

i november 2025, inom ramen för en annan studie. Dessa intervjuer refereras inte till i denna rapport, eftersom de främst har använts för att kvalitetssäkra analysen av fransk inrikespolitik efter nyvalet 2024.

1.3 Avgränsningar och preciseringar

Analysen av Frankrikes vapenexportfrämjande har avgränsats till centrala aktörer på nationell nivå i Frankrike: president, försvarsdepartement, *Direction générale de l'armement* (DGA), utrikesdepartement samt den franska försvarsmakten. I studien ingår därmed inte analys av närvaro eller aktiviteter på lokala DGA-kontor i Frankrike eller genom franska ambassader och försvarsattachéer i andra länder.

Frankrikes försvarsindustriella samarbeten inom Europa ingår inte i denna rapport, trots att det är omfattande och trots att Frankrike tidigt har varit involverade i europeiska samarbetsprogram.¹² Franska företagsgrupper som Thales, Safran, Naval Group, Dassault och Arqus ingår i samarbeten inom ramen för EU:s ramprogram samt *European Defence Fund* (EDF). Läsare med specialintresse av Frankrikes försvarsindustriella samarbeten inom Europa hänvisas istället till andra publikationer.¹³ Frankrikes försvarsindustri har även analyserats i flera publikationer från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), då med ett jämförande perspektiv och med fokus på europeiska staters konkurrenskraft och/eller samarbeten inom Europa.¹⁴

Den franska försvarsindustrin är heterogen och består av nio större företagsgrupper, cirka 4 500 små- och medelstora företag, företag av intermediär storlek och uppstartsbolag. Översikten av fransk försvarsindustri

9 Förutom statistik över Frankrikes vapenexport innehåller rapporterna information om policy, exportkontroll, beställningar, leveranser, bedömningar av marknaden samt generella beskrivningar av franska myndigheters exportfrämjande.

10 Laksmana, Evan A.; Mc Gerty Fenella; Waldwyn, Tom; Vidal, Albert; Levesques, Antoine och Barrie, Douglas. 'Concerted Autonomy: Defence-Industrial Partnerships in the Asia-Pacific'. *Strategic Dossiers*. Vol 3, no. 1, s. 14-45.

11 Gunnarson, Carina. 'France's strategic relations with India under Macron: Continuity, pragmatism and deepening relations'. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025.

12 Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 184-193.

13 De Vore, Marc R. och Weiss, Moritz. 'Who's in the cockpit? The political economy of collaborative aircraft decisions'. *Review of International Political Economy*. Vol. 21, no. 2, 2014; Calcara, Antonio och Simón, Luis. 'Face to face: France, Germany and the future of the European defence industry'. *Journal of European Public Policy*. Vol. 32, no. 6, 1389-1413; Calcara, Antonio. 'Cooperation and non cooperation in European defence procurement'. *Journal of European Integration*. Vol. 42, no. 6, 2020, s. 799-815; Weiss, Moritz och Biermann, Felix. 'Networked politics and the supply of European defence integration'. *Journal of European Public Policy*. Vol. 29, no. 6, 2022: s. 919-931.

14 Hammarstedt, Anton; Håkansson, Calle och Olsson, Per. *Defence Industrial Outlook 2025. Global Outlook with a Focus on Fragmentation and Integration of the European Defence Industry*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025; Lundberg, Ann. *Studie i motiv: en kompletterande analys av deltagandet i Europeiska försvarsfonden*. Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024; Lundberg, Ann; Budryk, Michal och Lusua, Jens. *En sammanflätad industri: en nätverksanalys av de europeiska försvarsföretagen*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024; Olsson, Per. *Defence Economic Outlook 2023. An Assessment of Military Strength among Major Global Powers 2000-2030*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2023; Olsson, Per; Dalberg, Sanna och Junerfält, Tobias. *Defence Industrial Outlook: A Global Outlook with a Special Focus on the European Defence Fund*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2022; .

är framför allt inriktad på de större företagsgrupperna, då tillgången till information om övriga företag är mycket begränsad. Små- och medelstora företag (*petites et moyennes entreprises*, PME) är företag med upp till 250 anställda och intäkter på högst 50 miljoner euro. I rapporten används den engelska förkortningen för små- och medelstora företag (*small and medium enterprises*, SME), som används av Svenskt Näringsliv.¹⁵ Företag av intermediär storlek (*entreprises de taille intermédiaire*, ETI) har upp till 5 000 anställda och en årlig intäkt på upp till 1 500 miljoner euro. Storföretagen är företag som inte ingår i PME eller ETI.¹⁶ Uppstartsbolag, *startups*, är nybildade företag som utforskar nya affärsmöjligheter på nya marknadsområden inom det civila och militära området.¹⁷

1.4 Rapportens disposition

Rapporten är disponerad enligt följande:

Kapitel 2 beskriver Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik. I kapitlet beskrivs försvarsindustrins roll för landets försvars- och säkerhetspolitik utifrån centrala strategiska dokument. Kapitlet rymmer även en beskrivning av Frankrikes globala närvaro, Frankrikes uppfattning av det säkerhetspolitiska läget, betydelsen av strategisk autonomi och samarbete med EU och Nato.

Kapitel 3 beskriver den politiska utvecklingen under president Macron. Kapitlet innehåller en analys av försvarspolitisk debatt, försvarsbudget och försvarsplanen för 2024–2030, försvarsmaktens inriktning, Macrons introduktion av ”krigsekonomi” samt den nya politiska situation som har uppstått efter nyvalet 2024.

Kapitel 4 innehåller en beskrivning av inriktning och struktur på fransk försvarsindustri: produktion för ”en komplett försvarsmakt”, koncentrationen till storföretagen, de små- och medelstora företagens roll som underleverantörer samt centrala branschorganisationer. Kapitlet beskriver även försvarsindustrins inriktning och dess geografiska förankring i Frankrike.

Kapitel 5 beskriver den franska statens relation till landets försvarsindustri. Kapitlet inleds med en kort diskussion av olika teoretiska perspektiv på relationen stat-försvarsindustri. Därefter analyseras statens relation till försvarsindustrin i egenskap av beställare och kund, som vapen- och materielutvecklare, för underhåll av materiel samt stöd till små- och medelstora företag.

Kapitel 6 innehåller en analys av Frankrikes vapenexport sedan 1990. Därefter analyseras den franska exportens geografiska inriktning, främsta exportmarknader samt främsta exportprodukter under Macrons mandatperioder. Kapitlet lyfter fram Frankrikes ökade prioritering av Europa.

Kapitel 7 beskriver översiktligt vapenexportfrämjandets aktörer och viktigaste instrument med fokus på ett urval centrala aktörer: presidenten, utrikesdepartementet, försvarsdepartementet, DGA samt den franska försvarsmakten. Kapitlet innehåller även en illustrerande fallstudie om Frankrikes samarbete och vapenexport till Indien. Kapitlet inleds med en redogörelse för vapenexportkontroll och avslutas med en diskussion av risker för korrupcion.

Kapitel 8 sammanfattar och diskuterar rapportens resultat.

15 Svenskt Näringsliv. SME-kommittén.

16 INSEE. *Les entreprises en France*. Montrouge: Institut national de la statistique et des études économiques, 2023, s. 161.

17 Piquard. Alexandre. ‘The so-called start-up nation is preparing for the end of the Macron era’. *Le Monde*. 30 juni 2024. Uttrycket *Start-up Nation* har använts som slogan av president Macrons politik för att främja fransk innovationsindustri.

2. Frankrikes säkerhets- och försvarspolitik: oberoende och samarbete

I DETTA KAPITEL GES EN ÖVERBLICK ÖVER Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik. Kapitlet inleds med att kort beskriva försvarsindustrins roll i fransk säkerhets- och försvarspolitik, såsom den uttrycks i strategiska dokument. Därefter beskrivs Frankrikes globala närvaro, hur Frankrike beskriver den säkerhetspolitiska utvecklingen, betydelsen av strategisk autonomi och samarbete med EU och Nato.

Kapitlet bygger på analys av centrala strategiska dokument som har publicerats under president Macron. Ett undantag är den senaste Vitboken från 2013, som publicerades under president François Hollande (2012–2017). Flera strategiska dokument med säkerhetspolitisk inriktning har dock publicerats under president Macron.¹⁸ Det strategiska dokumentet *Defence and National Strategic Review* publicerades 2017, kort efter att Macron hade tillträtt som Frankrikes president. Dokumentet har följts av *Strategic Update 2021*, *National Strategic Review 2022* och *National Strategic Review 2025*. Samtliga dokument är betydligt kortare än Vitboken och har publicerats efter förändringar av det säkerhetspolitiska läget, som Rysslands invasion av Ukraina 2022 och maktskiftet i USA 2025.

2.1 Försvarsindustrins roll

Försvarsindustrin är en hörnpelare i fransk säkerhets- och försvarspolitik och en central komponent för landets oberoende och strategiska autonomi. Försvarsindustrin

är även central för att Frankrike självständigt ska kunna fylla den franska försvarsmaktens behov av utrustning.

Denna prioritering är ett historiskt arv som föregår den Femte republiken och som har utvecklats sedan 1960-talet under president Charles de Gaulle.¹⁹ Det är genom att utveckla en stark och autonom försvarsindustri och en bred produktion, inklusive kärnvapen, som Frankrike har möjlighet att undvika att vara beroende av andra vapenleverantörer, i synnerhet USA. Suez-krisen 1956 beskrivs som ett formativt moment för Frankrikes beslut att utveckla en egen oberoende kärnvapenstyrka. Frankrike, Israel och Storbritannien tvingades dra tillbaka sina styrkor från Suez-kanalen under hot av sovjetiska kärnvapen och uteblivet stöd från USA.²⁰ Paris lärdom från krisen var att landet behövde utveckla en egen kärnvapenstyrka för att minska sin sårbarhet i framtiden.²¹

Alla regeringar under den femte republiken har sedan 1958 uttryckt sitt stöd för en stark och oberoende försvarsindustri.²² Försvarsindustrins betydelse för fransk strategisk autonomi lyfts fram i samtliga centrala strategiska dokument. Vitboken från 2013 tillägnar ett helt kapitel åt försvarsindustrin och den ingår även i senare strategiska dokument.²³ Försvarsindustrin beskrivs som central för Frankrikes strategiska autonomi och landets möjlighet att säkra tillgång till försvarsmateriel och kritiska vapensystem utifrån de behov som uttrycks av försvarsdepartementet.²⁴ Strategiska dokument framhåller även försvarsindustrins ekonomiska och sociala dimension, att den bidrar till fransk ekonomi, eftersom den representerar arbetstillfällen.

Vitboken anger två centrala mål som fortsatt måste följas. Det första målet är att bevara kapacitet inom

18 Tidigare Vitböcker är från 1972, 1994 och 2008.

19 Péria-Peigné, *Géopolitique de l'armement*, s. 141; Belin, Jean; Malizard, Julien och Masson, Hélène. 'The French defence industry'. I Hartley, Keith och Belin, Jean red. *The Economics of the Global Defence Industry*. London: Routledge, 2020, s. 149-153.

20 Detta omnämns i flera intervjuer.

21 Péria-Peigné, *Géopolitique de l'armement*, s. 145-146; Granholm, Niklas och Rydqvist, John. *Nuclear weapons in Europe: British and French deterrence forces*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2018, s. 38-39.

22 Béraud-Sudreau, Lucie. *French Arms Exports. The Business of Sovereignty*. London: IISS, 2020, s. 20.

23 République française. *Defence and National Strategic Review 2017*. Paris: DICO; Ministère des armées. *Strategic Update 2021*. Paris: DICO; 2021; République française. *National Strategic Review 2022*. Première ministre: Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale, 2022; République française. *National Strategic Review 2025*. Premier ministre: Secrétariat general de la défense et de la sécurité nationale, 2025.

24 Ministère de la défense. *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*. Paris: Direction de l'information légale et administrative, 2013, s. 124.

vissa tekniska nyckelområden som beskrivs som ”oumbärliga för vår strategiska autonomi”; det andra är att bevara fransk försvarsindustri ”av ekonomiska och sociala skäl”.²⁵ För att uppfylla dessa mål måste Frankrike stödja vetenskaplig utbildning och forskning, utveckla en politik för underhåll av försvarsmateriel och vapenexport samt förnya det europeiska försvarsindustriella samarbetet ”som är anpassat till en ny ekonomisk och strategisk kontext”.²⁶

I Vitboken konstateras att den franska och europeiska marknaden är begränsad, men att ”en aktiv exportpolitik, framför allt utanför Europa, är nödvändig”.²⁷ Det framhålls att vapenexporten, framför allt större kontrakt, leder till politiska, militära, ekonomiska och industriella strategiska partnerskap som är varaktiga över tid. Vitboken betonar den franska statens engagemang i försvarsindustrin, inklusive statens stöd till företagens exportansträngningar.

2.2 En europeisk stormakt med global närvaro

Försvarsindustrins produktion är utformad för att täcka Frankrikes materielbehov som en europeisk stormakt med global närvaro. Frankrike är geografiskt närvarande i tretton utomeuropeiska territorier som är ett arv av Frankrikes koloniala historia. De öar eller ögrupper som ingår i Frankrikes territorier är Guadeloupe, Martinique, Guyana, Réunion, Mayotte, Saint-Pierre-et-Miquelon, Saint-Barthélemy, Saint-Martin, Wallis och Futuna, Franska Polynesien, Nya Kaledonien samt Franska sydterritorierna (*Terres australes et antarctiques françaises*, TAAF).²⁸ På dessa territorier gäller fransk lagstiftning och territorierna har direktvalda representanter i den franska nationalförsamlingen.²⁹ På regeringsnivå har en minister ansvar för de utomeuropeiska territorierna.³⁰ Territorierna är spridda mellan olika kontinenter och världshav, vilket ger Frankrike tillgång till en av världens

största exklusiva ekonomiska zoner, totalt cirka 4,5 miljoner kvadratkilometer.³¹ Den globala närvaron och Frankrikes permanenta stol i FN:s säkerhetsråd gör att Frankrike påverkas direkt i en bredd av frågor som är relaterade till internationell säkerhet, från rovfiske och klimatförändringar till terrorism och säkerhetspolitik.

Frankrike har en omfattande diplomatisk närvaro genom ambassader och konsulat. Frankrikes diplomatiska närvaro motsvarade 2025 en femteplats enligt *Global Diplomacy Index*.³² Enligt franska utrikesdepartementets chefslista var Frankrike 2025 representerat av 180 ambassadörer och permanenta representanter.³³ Frankrike bedriver en aktiv kulturdiplomati genom ett hundratal franska kulturinstitut, drygt 800 *Alliance française* och cirka 130 kulturavdelningar vid franska ambassader.³⁴

Det franska försvarsdepartementet är representerat genom 93 missioner vid franska ambassader i utlandet, Nato, EU, FN och fem internationella organisationer. Totalt har Frankrike försvarsattachéer för 164 stater, varav 76 är sidoackrediterade från ett annat land.³⁵

Frankrike har en militär närvaro på de franska territorierna och på franska militärbaser i andra länder. I april 2025 var cirka 30 000 franska militärer engagerade i operativ verksamhet i olika världsdelar, varav cirka 9 000 på utomeuropeiska territorier och 3 150 på franska militärbaser i Senegal, Elfenbenskusten, Gabon, Djibouti och Förenade Arabemiraten. Cirka 2 500 franska soldater deltar i Natoinsatser i Estland och Rumänien, 600 soldater ingår i EU-insatser som Althea, ASPIDES, Atalante och Irini samt 700 soldater deltar i FN-insatser i Afrika. Frankrike är sedan 2014 engagerat i Operation Chammal i Irak, den maritima insatsen Corymbe i Guinea-bukten och genomför regelbundet Operation Pégase i indopacifiska regionen och i norra Europa.³⁶

Frankrikes närvaro har genomgått vissa geopolitiska tyngdpunktsförskjutningar under Macrons mandatperioder.³⁷ Den indopacifiska regionen har fått ökad

25 Ministère de la défense, *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 125.

26 Ministère de la défense, *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 125.

27 Ministère de la défense, *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 126.

28 Ministère des outre-mer. Territoires.

29 Assemblée nationale. Délégation aux outre-mer.

30 Ministère des outre-mer. Naïma MOUTCHOU, ministre des Outre-mer.

31 WorldAtlas. Countries with the largest exclusive economic zones. Ett lands EEZ är det maritima område som gränsar till ett lands territorium och sträcker sig 370 kilometer från landets kust. Om staters EEZ överlappar, är det upp till staterna att komma överens om gränsdragning.

32 Lowy Institute. Global Diplomacy Index. Kina, USA, Turkiet och Japan rankades högre än Frankrike.

33 Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Liste des chefs de poste – ambassadeurs et représentants permanents.

34 Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Le réseau de coopération et d'action culturelle et ses métiers.

35 Ministère des armées. Le réseau diplomatique de défense.

36 Ministère des armées. Déploiement des armées françaises dans le monde.

37 Radio France Internationale. 'La France met fin à plus de six décennies de présence militaire permanente au Sénégal'. 17 juli 2025.

prioritet, vilket är en utveckling som påbörjades redan under president François Hollande. Den uttrycks bland annat genom de två policydokumenten *France's Indo-Pacific Strategy* och *France's Defence Strategy in the Indo-Pacific* som publicerades 2019.³⁸ Den militära närvaron i Afrika har kraftigt reducerats och flera militärbaser har stängts mot bakgrund av statskupper i Mali, Niger och Burkina Faso och ett motstånd mot den franska militära närvaron. I juli 2025 stängde den franska militärbasen i Senegal, efter drygt sextio års militär närvaro. Distanseringen från Afrika är en process som har pågått under lång tid, men som har accelererat under Macron.³⁹ En ny Afrikastrategi kommer att presenteras under 2026.

2.3 Ett försämrat säkerhetsläge

Det säkerhetspolitiska läget har förändrats på global nivå och i Europas närhet, vilket är en utveckling som analyseras i flera centrala strategiska dokument. I den senaste Vitboken, från 2013, konstateras att ”de militära hoten inte har försvunnit”, vilket bland annat indikeras av växande försvarsbudgetar, i synnerhet i Asien, och pågående militära operationer i flera länder (Afghanistan, Libyen och Mali).⁴⁰ Samtidigt bedöms att hoten och riskerna har ökat och antar nya former, till exempel i form av terrorism, cyberhot, organiserad brottslighet, spridning av vapen, inklusive massförstörelsevapen. Denna utveckling innebär ökad osäkerhet som kan leda till ”överraskningar” eller ”strategiska brytningar” som bedöms som ”möjliga, till och med troliga”.⁴¹

I *Defence and National Strategic Review 2017* konstaterar dåvarande försvarsminister Florence Parly att de hot och risker som identifierades i Vitboken 2013 har kommit snabbare och är mer intensiva än vad som förutspåddes fyra år tidigare.⁴² Frankrike har under den senaste tioårsperioden drabbats av flera allvarliga terroristattentat, som mot den satiriska tidskriften *Charlie Hebdo* i januari 2015 och terroristattentaten i Paris i november 2015. I det strategiska dokumentets förord

konstateras att terrorismen utgör ett internationellt hot som direkt påverkar Frankrike på det egna territoriet. Utöver terrorhotet konstateras även att de multilaterala systemen försvagas samtidigt som ett ökat antal stater, både etablerade och framväxande, har stärkt sina militära förmågor. Rysslands annektering av Krim urholkar den europeiska säkerhetsordningen, samtidigt som Europas grundläggande värderingar utmanas av populistiska rörelser inom länder, vilket riskerar att splittra den Europeiska unionen och försvåra samarbetet mellan medlemsländer.⁴³

Hotet från terrorism har haft en direkt följd för armén genom inrättandet av den militära kontraterrorinsatsen Operation Sentinelle på nationellt territorium efter terroristattentaten mot *Charlie Hebdo* i januari 2015. Totalt har Sentinelle bestått av 10 000 soldater, varav 3 000 i en strategisk reserv, som mobiliserats för att ge skydd och säkra känsliga platser mot ytterligare terroristattentat, till exempel skolor och diplomatiska poster.⁴⁴

Den nationella strategiska översikten från 2022 återspeglar Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina. Strategin bekräftar den trend som konstaterades fem år tidigare, det vill säga en värld med tuffare strategisk konkurrens samtidigt som de instrument som ska säkra kollektiv säkerhet försvagas. Strategin beskriver en värld där aggressiva stater använder sig av såväl militära som icke-militära medel, manipulerar information och använder sig av det nukleära hotet. Den nya omvärld som tar form kännetecknas av att globala och regionala makter har ”revisionistiska agendor”, bedriver ”opportunistisk militärpolitik” i kombination med ”en växande trend mot ökad isolationism och identitetsbaserat tillbakadragande”.⁴⁵ Denna utspelar sig i östra Medelhavet, Sahel och i Stilla havet, där agerandet liknas vid ”naken opportunistik” och där utvecklingen går ”från latent tävlan till öppen konfrontation” med Ryssland och ”ökad konkurrens” med Kina.⁴⁶

Rysslands invasion av Ukraina beskrivs som en skilljelinje som innebär att Frankrike måste anpassa sin strategi genom att ”bygga upp vår moral och motståndskraft,

38 Gunnarson, Carina. 'Frankrikes indopacifiska policy'. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2022; Gunnarson, 'France's strategic relations with India under Macron'.

39 Gunnarson, Carina. *Den förförande makten. Frankrikes Afrikapolitik under Mitterrand*. Uppsala: Acta, 1997; Gunnarson, Carina. 'Fransk Afrikapolitik från Mitterrand till Macron'. I Thomas Bull, Ingvar Mattson och Jan Teorell red. *Makt, opinion och politik*. Stockholm: Dialogos, 2022; Gunnarson, Carina och Körling, Gabriella. *Relationerna mellan Frankrike och Mali 2017-2022. Historien om en skilsmässa*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2023.

40 Ministère de la Défense, *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 10.

41 Ministère de la Défense. *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 10.

42 République française. *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2017*. Paris: DICO, 2017, s. 9.

43 République française. *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2017*, s. 19-20.

44 Ministère des armées. Opération Sentinelle.

45 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 7.

46 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 9.

konsolidera våra allianser och snabbare modernisera vår försvarsförmåga”.⁴⁷ Motsättningarna med Ryssland utspelar sig på flera arenor, i flera regioner, som i Afrika, Medelhavet, Svarta havet, på Balkan, i Nordatlanten och i Mellanöstern. En av läxorna från kriget i Ukraina är risken för nukleär eskalation.⁴⁸

En ytterligare källa till oro är Kina som utmanar USA och vill bli världsledande på flera områden: politiskt, ekonomiskt och teknologiskt, militärt och diplomatiskt, där Kina tar en alltmer aktiv roll i olika internationella forum.⁴⁹

Frankrikes bilaterala relationer till USA beskrevs som ”nära och djupa” i Vitboken 2013, samtidigt som det konstateras att relationerna har förändrats över tid.⁵⁰ Redan 2013 noteras i Vitboken att USA omorienterar sina resurser till Asien och Stilla havsregionen, vilket innebär att Europa behöver ta mer aktivt ansvar för sin egen säkerhet.⁵¹ I senare strategiska dokument konstateras att USA minskar sitt multilaterala engagemang och sin militära budget. Denna förändring ”väcker djupa funderingar i Europa” i högre grad än tidigare samtidigt som USA beskrivs som ”en fundamental partner”.⁵² I strategiska dokument från 2022 upprepas vikten av det transatlantiska samarbetet och strategiskt samarbete med USA som, genom sitt stöd till Ukraina, är centralt för europeisk säkerhet.⁵³

Tonläget har skiftat under 2025, efter Donald Trumps tillträde som USA:s president, framför allt efter Trumps möte med Zelensky i Ovala rummet den 28 februari 2025, som fick mycket stor uppmärksamhet och som väckte starka reaktioner i Frankrike. Även om president Macrons uttalanden har varit försiktiga, gjorde flera ledande franska politiker kritiska uttalanden, exempelvis dåvarande premiärminister François Bayrou och förre presidenten François Hollande, som i en intervju uttryckte att ”Trump inte längre är vår allierade”.⁵⁴ Ett uppmärksammat tal av senatorn Claude Malhuret, som

riktat skarp kritik mot Trump, fick viral spridning och översattes till flera språk.⁵⁵ På högerflanken har Marine Le Pen, trots tidigare stöd och ideologisk närhet till den amerikanske presidenten, distanserat sig från Trump under våren 2025.⁵⁶

De förändrade transatlantiska relationerna är även tydliga i *National Strategic Review 2025*.⁵⁷ De transatlantiska relationerna har gått in i en osäker period och valet av Trump bekräftar att USA:s utrikespolitiska prioriteringar har, enligt dokumentet, lett till en ”mindre förutsägbar utrikespolitik”, ett protektionistiskt och transaktionellt förhållningssätt samt ett ökat fokus på stormaktsrivalitet med Kina. Även om dessa förändringar har observerats under tidigare administrationer, konstateras att det nu även finns ”skillnader i synsätt och värderingar” mellan USA och Europa.⁵⁸

Den slutsats som dras är att dessa förändringar får konsekvenser för allianser (särskilt Nato), de transatlantiska relationerna, Ukraina och Europas säkerhet. Till följd av förändrade transatlantiska relationer har president Macron genom flera initiativ sökt en tongivande roll inom det som blivit känt som ”koalitionen av villiga”, en grupp stater som samarbetar om stöd till Ukraina. Frågan om att skicka militära trupper till Ukraina restes för första gången av Macron i februari 2024.⁵⁹

2.4 Strategisk autonomi och samarbete med EU och Nato

Strategisk autonomi är ett nyckelbegrepp i fransk säkerhetspolitik. Strategisk autonomi innebär att Frankrike vill vara en balanserande makt och *en aktör* i det internationella samfundet som har ambition att påverka och ha inflytande över internationella skeenden. Nyckelord är att Frankrike är oberoende och en balanserad makt på global nivå (*une puissance d'équilibre*). En central

47 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 7.

48 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 11.

49 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 10.

50 Ministère de la défense, *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 10.

51 Ministère de la défense, *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 9, 61.

52 République française, *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2017*, s. 61.

53 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 15.

54 République française. ‘Déclaration de M. François Bayrou, Premier ministre, sur la situation en Ukraine et la sécurité en Europe, à l’Assemblée nationale le 3 mars 2025’; Cassini, Sandrine och Wieder, Thomas. ‘François Hollande: ‘Donald Trump n’est plus notre allié’’. *Le Monde*. 28 februari 2025.

55 CNN. ‘The beginning of the seizure of democracy: French politician takes aim at President Trump’. 6 mars 2025; *Le Monde*. ‘Vidéo: un discours anti-Trump de Claude Malhuret, sénateur centriste français, fait le tour du monde’. 9 mars 2025.

56 Guillou, Clément. ‘Marine Le Pen prend timidement ses distances avec Donald Trump’. *Le Monde*. 5 mars 2025.

57 République française, *National Strategic Review 2025*, s. 1.

58 République française, *National Strategic Review 2025*, s. 17-18.

59 Deconinck, Carl. ‘Macron: Sending troops to Ukraine ‘must not be excluded’’. *Brussels signal*. 27 februari 2024.

tanke är att Frankrike vill bibehålla ”sin rang” bland de främsta makterna i världen.⁶⁰ Samtidigt betonas starkt att Frankrike är beroende av att samarbeta med andra EU-stater och Natoallierade, men även med stater som Frankrike är knuten till genom partnerskap eller försvarsavtal.⁶¹

Strategisk autonomi definieras som en förutsättning för att kunna bevara landets intressen och handlar om att landet självt ska ha förmåga att göra bedömningar, fatta beslut och agera. Denna autonomi bygger på att ha en trovärdig, sammanhållen och balanserad försvarsmaktsmodell. Den bygger också på andra faktorer som nationell sammanhållning, ekonomiskt och industriellt oberoende, säkra leveranser samt internationellt inflytande genom en stark diplomati.⁶²

Konceptet strategisk autonomi är dynamiskt och har utvecklats över tid. Det användes för första gången av General Charles de Gaulle den 16 mars 1950 i en intervju i samband med undertecknandet av ett bilateralt fransk-amerikanskt avtal.⁶³ Begreppet uttrycktes officiellt för första gången i Vitboken 1994, men då i relation till försvarssamarbetet inom Europa och vikten att ”delta i de militära maktbalanserna i Europa och ha en förmåga att agera på internationell nivå”.⁶⁴ Under president Jacques Chirac (1995-2007) uttrycktes en önskan att ”europeisera” det franska konceptet, något som även har betonats och utvecklats av president Macron.⁶⁵ Begreppet europeisk strategisk autonomi ingår i samtliga säkerhetspolitiska dokument som hittills har publicerats under hans två mandatperioder. I den strategiska uppdateringen från 2022 lyfts det fram som ett av tio strategiska mål, med den explicita målsättningen att ”Frankrike ska vara en drivande kraft till europeisk strategisk autonomi”.⁶⁶ Här betonas vikten av europeisk suveränitet, behovet av samsyn, sammanhållning i stödet till Ukraina och där vikten av teknologisk autonomi och utveckling av en europeisk försvarsindustri särskilt lyfts fram.⁶⁷

Det strategiska dokumentet från 2022 lyfter fram att Frankrikes säkerhetsintressen bygger på tre pelare: att stärka landets strategiska autonomi, att konsolidera Europas suveränitet och Frankrikes allianser samt bevarandet av respekt för lagen och för multilateralism. Rapporten drar slutsatsen att Frankrikes politik står

fast, så som den har definierats i strategiska dokument 2013 och 2017.

2.5 Sammanfattning

Frankrikes globala närvaro kännetecknas av en omfattande diplomatisk närvaro och en militär närvaro i utomeuropeiska territorier och externa militära baser. Frankrike har även en permanent stol i FN:s säkerhetsråd. Säkerhetspolitiskt kännetecknas Frankrikes position av kontinuitet: viljan att vara aktör på den internationella arenan och att vara en balanserande makt och ett alternativ till stormakterna. Strategisk autonomi är ett centralt koncept och betonas i samtliga säkerhetspolitiska dokument. Samtidigt betonas samarbetet inom EU och Nato, vilket inte ses som en motsättning till landets strategiska autonomi.

Betydelsen av Frankrikes försvarsindustri lyfts fram i alla centrala säkerhetspolitiska dokument. Förutom att bidra till Frankrikes strategiska autonomi betonas strategiska dokument försvarsindustrins sociala och ekonomiska dimension i form av arbetstillfällen. Försvarsindustrin är central för att Frankrike självständigt ska kunna fylla den franska försvarsmaktens behov av utrustning.

Strategiska dokumentet avspeglar att det internationella säkerhetsläget kraftigt har försämrats. Dessa förändringar identifieras redan i Vitboken från 2013, men blir alltmer påtagliga i de strategiska dokument som har uppdaterats flera gånger under president Macron: 2017, 2021, 2022 och 2025. Under denna period har Frankrike drabbats av flera terrorattentat. Rysslands invasion av Ukraina 2022 präglar dokumenten från 2022 och 2025. En annan förändring är att de transatlantiska relationerna beskrivs i mer kritiska ordalag efter maktskiftet i USA 2025. Ytterligare förändringar är att den indopacifiska regionen har ökat i prioritet och att Frankrikes militära närvaro i Afrika har reducerats under president Macron.

Frankrikes strategiska autonomi har över tid fått en tydligare koppling till europeisk strategisk autonomi och är utförligt beskrivet i samtliga strategiska dokument som publicerats under Macrons två mandatperioder.

60 Ministère des armées, *LPM 2024-2030: les grandes orientations*, Paris: Ministère des armées, 2023.

61 Ministère de la défense, *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*, s. 61; République française. *National Strategic Review 2022*, s. 21.

62 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 20.

63 Ryon, Eloïse. ‘European strategic autonomy: Energy at the heart of European security?’. *European View*. Vol. 19, no. 2, 2020: s. 239-240.

64 République française, *Livre Blanc sur la Défense 1994*, s. 139.

65 Ryon, ‘European strategic autonomy’, s. 239-250.

66 République française, *National strategic review 2022*, s. 43.

67 République française, *National strategic review 2022*, s. 43.

En annan förändring efter 2022 är att beskrivningar av Frankrike som en balanserande makt är mindre frekventa och att andra omskrivningar har börjat användas. Macron beskriver i sitt tal till ambassadörerna 2023 Frankrike som ”en trovärdig samarbetspartner” (*une puissance partenariale de confiance*), i det strategiska dokumentet från 2025 som ”en ansvarstagande makt” (*puissance responsable*) och i Macrons tal till försvarsmakten i början av 2026 som ”en stabiliserande makt” (*une puissance de stabilité*).⁶⁸ De viktigaste slutsatserna från detta kapitel sammanfattas i tabellform nedan (Tabell 2.1).

Tabell 2.1 Försvarsindustrin och säkerhetspolitik: kontinuitet och förändring.

	Kontinuitet	Förändring
Försvarsindustrins roll	Central i strategiska dokument En del av strategisk autonomi Social och ekonomisk dimension Produktion för en komplett armé	
Säkerhetspolitik	Global närvaro Frankrike som balanserande makt och aktör FN:s säkerhetsråd Oberoende kärnvapenstyrka Strategisk autonomi Samarbete med EU och Nato	Ett försämrat säkerhetsläge Europeisk strategisk autonomi Frankrike som en ansvarstagande och stabiliserande makt

⁶⁸ Elysée. Conférence des ambassadrices et des ambassadeurs: le discours du Président Emmanuel Macron. 28 augusti 2023; République française, *Revue nationale stratégique 2025*, s. 51; Elysée. Discours du Président de la République à l’occasion des vœux aux Armées. 15 januari 2026.

3. Politik under Macron: ökad försvarsbudget och politisk instabilitet

FRANKRIKES FÖRSVARSPOLITIK HAR GENOMGÅTT stora förändringar under president Macron. Förutom en ökad försvarsbudget sedan 2017 och en ny försvarsplan för perioden 2024–2030, introducerade Macron begreppet ”krigsekonomi” år 2022, som uttrycker en ambition att få försvarsindustrin att ställa om till en snabbare och ökad produktion. Efter Macrons beslut att i förtid utlysa nyval 2024 är den inrikespolitiska situationen instabil; sedan 2024 har landet haft fyra regeringar.

Kapitlet inleds med en diskussion om försvarspolitik i den nationella politiska debatten med fokus på partiernas, civilsamhället och opinionens syn på Frankrikes försvarsindustri och vapenexport. Därefter följer analys av den nya försvarsplanen och vad den innebär för den franska försvarsmakten. Därefter diskuteras Macrons ”krigsekonomi” och den aktuella politiska situationen efter nyvalet 2024. Kapitlet innehåller även en faktaruta om Frankrikes statsskick och maktfördelningen mellan president, premiärminister och parlament.⁶⁹

3.1 Försvarspolitik i den politiska debatten

Presidenten är en central aktör för utformningen av Frankrikes utrikes- och säkerhetspolitik. Enligt konstitutionen ska den franske presidenten garantera landets nationella självständighet, territoriella integritet och efterföljandet av fördrag. Presidenten är överbefälhavare för försvarsmakten och den som fattar beslut om att sätta in styrkor. Presidenten fattar beslut om att ta kärnvapenstyrkorna i bruk.⁷⁰ Presidentens makt har stärkts i

praktiken sedan 1980-talet. Presidentens inflytande över försvarspolitiken beskrivs som ”hegemonisk”.⁷¹

Frankrikes försvars-, utrikes- och säkerhetspolitik är sällan tongivande i den inhemska debatten. De viktigaste inrikespolitiska frågorna under Macrons mandatperioder har kretsat kring ekonomiska frågor och fördelningspolitik, såsom arbetsrätt, pensionsreform och skatt på höginkomsttagare. Det finns dock spänningar mellan ytterlighetspartierna i synen på Nato, EU och Ryssland. På den politiska ytterhögerkanten har Nationell samling (*Rassemblement national*, RN) varit mindre benäget att kritisera Putin och Ryssland än övriga partier.⁷² Försvarsfrågor uppfattas generellt som en fråga som är den exekutiva maktens ansvar, medan parlamentets roll snarare är att övervaka genomförandet av försvarsbudgeten.

Partiernas intresse för fransk vapenexport beskrivs av experter som svagt. Kritik har dock riktats mot Frankrikes vapenexport till Saudiarabien och Förenade Arabemiraten. På initiativ av parlamentet tillsattes en *fact-finding-mission* 2018.⁷³ I den rapport som publicerades i november 2020 föreslogs striktare kontroller av fransk vapenexport med hänvisning till parlamentets svaga kontroll, en kritisk opinion och mer aktiva enskilda organisationer.⁷⁴ Tidningen *Le Monde* beskrev händelsen som ”en atypisk situation” efter tjugo års praxis där det är regeringen som informerar parlamentet om vapenexporten, inte tvärtom.⁷⁵

Det råder politiskt konsensus om vikten av en nationell försvarsindustri och Frankrikes vapenexport, om än med nyanser. Kriget i Jemen har lett till kritik från parlamentsledamöter, media och enskilda organisationer

69 För en fördjupad beskrivning av det franska statsskicket, se Gunnarson, Carina. ‘Frankrike’. I Thomas Denk och Carsten Anckar red. *Komparativ politik. Elva politiska system*, Lund: Studentlitteratur, 2025 s. 85-125.

70 Formery, Simon-Louis. *La constitution commentée. Article par article*. Paris: Hachette, 2024, §13 och §15.

71 Formery, *La constitution commentée*, s. 51.

72 Pannier och Schmitt, *French Defence Policy since the End of the Cold War*; Bellais, Renaud och Nicolas, Axel. *La politique de défense après ‘le changement d’époque’: l’approche de la France*, Paris: Fondation Jaurès.

73 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 45-48.

74 Maire och Tabarot, *Rapport d’information sur le contrôle des exportations d’armement*.

75 Vincent, Elise. ‘Deux députés réclament un droit de regard permanent sur les exportations d’armes’. *Le Monde*. 17 november 2020.

eftersom Saudiarabien är en viktig exportmarknad för Frankrike.⁷⁶ En expert menar dock att det finns en debatt som inte syns utåt, som är ”mycket intern”, och som förs mellan försvarsdepartementet och utrikesdepartementet.⁷⁷ Frågan om avvägningen mellan vapenexport och demokrati i exportländerna väcks ibland, men experter bedömer att ekonomiska intressen och viljan att behålla försvarsindustrier i parlamentsledamöternas hemregioner väger tyngre.⁷⁸

I jämförelse med Storbritannien och Italien, är det få organisationer i civilsamhället som uttrycker motstånd mot vapenexport. De första kritiska rösterna mot vapenexporten restes av religiösa organisationer under 1970-talet, men har fått begränsat gehör på regeringsnivå. I början av 1990-talet framträdde olika franska organisationer, exempelvis *CCFD-Terre solidaire*,

i samarbete med internationella organisationer som Amnesty International och Oxfam.⁷⁹

Frankrikes försvarsindustri och vapenexport är inte en prioriterad fråga bland väljarna. Enligt opinionsundersökningar är franska väljare främst engagerade i inrikespolitiska frågor såsom kriminalitet, inflation, skatter, fattigdom och ojämlikhet, migration, vårdssystemet, klimatförändringar samt arbetslöshet.⁸⁰ När det gäller försvarsrelaterade frågor uttryckte fransmännen i slutet av februari 2025 ett starkt stöd för fortsatt militärt stöd till Ukraina. Av undersökningen framgick att 66 procent ansåg att EU:s medlemsstater skulle fortsätta ge finansiellt och militärt stöd även utan militärt stöd från USA.⁸¹ Vidare ansåg 29 procent att det militära stödet till Ukraina borde öka, 35 procent att det skulle förbli på samma nivå och 36 procent att det skulle minska.⁸²

FAKTARUTA: FRANKRIKES STATSSKICK

Frankrikes nuvarande statsskick infördes 1958 och är Frankrikes femte republik. Frankrike har ett semi-presidentiellt system, som kombinerar presidentsystem med ett parlamentariskt system. Presidenten är folkvald i direkta val samtidigt som regeringen är ansvarig inför den folkvalda nationalförsamlingen. Den Femte republiken kännetecknas av en stark presidentmakt och en stark exekutiv i förhållande till parlamentet.

Valsystemet är konstruerat för att stärka den exekutiva makten. Regeringen har flera möjligheter att begränsa parlamentets inflytande över beslut, exempelvis genom artikel 49:3 som innebär att regeringen kan driva igenom beslut utan debatt i parlamentet. Frankrikes president har starkt inflytande över utrikespolitik och försvarsfrågor, som hör till presidentens så kallade reserverade domän. Presidentämbetets makt är förankrad i konstitutionen, men påverkas även av andra faktorer som valresultat och stöd i opinionen.

Den exekutiva makten delas mellan presidenten och premiärministern. Premiärministerns roll är att verkställa och koordinera departementens genomförande av försvarspolitik. Till sin hjälp har premiärministern ett sekretariat för försvar och nationell säkerhet (*secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale, SGDSN*).^(a) I händelse av samboende (*co-habitation*) mellan en president och en premiärminister av olika politisk färg, har det utvecklats en praxis där presidenten är tongivande i utrikes- och försvarspolitik.

Parlamentet består av två kammare: nationalförsamlingen och senaten. Nationalförsamlingens 577 ledamöter är direktvalda i allmänna val genom majoritetsval i enmansvalkretsar vart femte år. Senaten är indirekt vald genom val vart tredje år: då förnyas hälften av senatens 348 senatorer. Den exekutiva makten har stora maktbefogenheter i relation till parlamentet. Regeringen har exempelvis möjlighet att driva igenom politiska beslut utan debatt i Nationalförsamlingen.^(b) Parlamentets inflytande över fransk utrikes- och försvarspolitik, inklusive vapenexport, är begränsat.^(c)

Källa: (a) Bellais och Nicolas, *La politique de défense après 'le changement d'époque': l'approche de la France*. (b) Gunnarson, 'Frankrike', s. 96-99. (c) Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 44-46.

76 Maire och Tabarot, *Rapport d'information sur le contrôle des exportations d'armement*, s. 61-65; Disclose. 'Cartographie d'un mensonge d'état'. 15 april 2019; Mazoue, Aude. 'Des documents classés confidentiels détaillent les armes françaises utilisées dans la guerre au Yémen'. *France24*. 15 april 2019; Daou, Marc. 'Guerre au Yémen: Paris dans l'embarras pour sa politique de vente d'armes'. *France24*. 26 april 2019.

77 Intervju 1.

78 Baserat på intervjuer med exporter, mars-april 2025.

79 Béraud-Sudreau, *French Arms export*, s. 42.

80 Ipsos. *Ce qui préoccupe les Français – Septembre 2025*. 30 september 2025; Gira, Richard. 'Inflation, santé, insécurité... les sujets qui préoccupent les Français'. *Le Journal du Dimanche*. 11 januari 2024. Oron är störst för kriminalitet och våld (36 procent), inflation (30 procent), skatter (28 procent), fattigdom, ojämlikhet och migration (27 procent) samt sjukvård (26 procent).

81 Endast Nationell samling avvek med 44 procent som ansåg att stödet skulle fortsätta, och 56 procent som var emot.

82 Ipsos. *L'opinion des Français sur le conflit en Ukraine*. Februari 2025.

3.2 Ökad budget och ny försvarsplan 2024–2030

Försvarsbudgeten har ökat under president Macron. Medan den tidigare försvarsplanen för 2019–2025 beskrivs som ”reparation” av styrkorna efter tidigare års budgetnedskärningar, ska den nya försvarsplanen för perioden 2024–2030 leda till ”modernisering” av styrkorna och förbereda dem för högintensitetskonflikter. Båda försvarsplanerna som antagits under president Macron innebär att den franska försvarsbudgeten har ökat under hans mandatperiod.⁸³

Under perioden 2024–2030 uppgår försvarets budget till totalt 413,3 miljarder euro. Försvarsbudgeten kommer att kontinuerligt öka med mer än 3 miljarder euro per år. Enligt försvarsplanen (*Loi de programmation militaire*, LPM) ska försvarskostnaderna uppgå till två procent av BNP ”mellan 2025 och 2027”, ett mål som uppnåddes 2024.⁸⁴ Parlamentet fattade beslut om den nya försvarsplanen 2024–2030 i augusti 2023.⁸⁵ Enligt denna fördelas budgeten enligt följande (Tabell 3.1).

Tabell 3.1 Frankrikes försvarsbudget enligt försvarsplanen 2024–2030 (miljarder euro, löpande)

2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totalt
47,2	50,5	53,7	56,9	60,4	63,9	67,4	400

Källa: LPM 2024–2030, s. 11.

Ytterligare försvarssatsningar har diskuterats mot bakgrund av presidentskiftet i USA och ökade krav på europeiska stater att öka sina bidrag till Natos gemensamma förvar. President Macron uttryckte i juli 2025 sin vilja att öka försvarsbudgeten med tre miljarder år 2026 och ytterligare tre miljarder år 2027.⁸⁶ Den franska regeringen är under stort besparingstryck på grund av landets höga statsskuld (120 procent av BNP), en avstannande

tillväxt (0,6 procent år 2025) och ett budgetunderskott som 2024 motsvarade 5,8 procent av BNP.⁸⁷ En ”symbolisk” omröstning om förstärkning av försvaret genomfördes i december 2025 då parlamentet uttryckte sitt stöd för en försvarsbudget som stärks med ytterligare 3 miljarder euro 2026.⁸⁸

Efter mycket omfattande budgetförhandlingar, och flera förtroendevoteringar, fattade parlamentet i början av februari 2026 ett beslut om en budget för 2026. Denna innebär att försvarsbudgeten för 2026 uppgår till 57,1 miljarder euro, vilket är en ökning med 6,6 miljarder euro i jämförelse med försvarsbudgeten för 2025.⁸⁹

3.3 Från kontraterror till högintensitet

Förutom ökad försvarsbudget innebär försvarsplanen att den franska försvarsmakten ska ställa om och förbereda sig för konflikter av hög intensitet i upp till fyra olika kriser (*théâtres*).⁹⁰ Försvarssatsningarna innebär modernisering av styrkorna, samtidigt som försvarsmaktens storlek inte kommer att öka nämnvärt. Rent numerärt kommer antalet militär personal 2030 att förbli på ungefär samma nivå som i dag, det vill säga omkring 210 000 soldater, men med en fördubbling av antalet reservister från 40 000 till 80 000. President Macron tillkännagav i november 2025 sin avsikt att inrätta en frivillig värnplikt (*Service national volontaire*, SNV) som med start sommaren 2026 innebär en mobilisering av 2 000 till 3 000 personer per år, med målet att nå 50 000 personer 2035.⁹¹

Materiellmässigt kommer försvarsmaktens gamla materiel att ersättas eller moderniseras.⁹² De områden som försvarsplanen särskilt lyfter fram som prioriterade och som får ökade finansiella resurser under perioden 2024–2030 är underhåll, ammunition, innovation,

83 Gunnarson, Carina. 'France'. I Björn Ottosson och Krister Pallin red. *Western Military Capability in Northern Europe 2023*, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024, s. 158-159. För försvarsbudgetens förändring över tid, se Figur 11.1.

84 Loi No. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire pour les années 2024 à 2030 et portant diverses dispositions intéressant la défense. *Journal officiel*, s. 10-11; République française, *Revue nationale stratégique 2025*, s. 53-54.

85 För en sammanfattning av försvarsplanen, se Ministère des armées, *LPM 2024-2030: les grandes orientations*. Se även Gunnarson, 'France', s. 157-174.

86 Segauens, Nathalie. 'Budget de la défense: Macron fait pression sur les oppositions'. *Le Monde*. 15 juli 2025.

87 OECD. *OECD Economic Outlook: Tackling Uncertainty, Reviving Growth*. Vol. 2025, no. 1. Paris: OECD Publishing, 2025, s. 159.

88 France24. 'L'Assemblée approuve massivement le principe d'une augmentation du budget de la défense'. 10 december 2025.

89 Kagni, Maxence. 'Vote sur la défense nationale à l'assemblée: ce qu'il faut retenir du débat en 6 points'. *LCP Assemblée nationale*. 10 december 2025; *Le Monde*. 'Les derniers ajustements au budget 2026: la défense renforcée, le régalien préservé'. 28 januari 2026.

90 Loi no. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire, s. 48.

91 Segauens, Nathalie. 'Emmanuel Macron va annoncer un 'service national volontaire', sur fond de 'menaces croissantes'. *Le Monde*. 27 november 2025.

92 Gunnarson, 'France', s. 164.

rymden, underrättelser, drönare och robotar, luftförsvar, cyber, utrustning till specialstyrkor samt samarbete med EU.⁹³ I övrigt noteras att:

- Kärnvapenstyrkan är fortsatt högprioriterad. Kärnvapenstyrkans flygburna komponent kommer att utrustas med nya robotar (SAMP) och förberedas för fjärde generationens robot ASN4G. Den sjöburna komponenten med ubåtar kommer att utveckla tredje generationens SSBN (SNLE-3G), med målet att den ska tas i bruk 2035, samt utveckling av tillhörande ballistiska robotar (M51).
- Arméns modernisering kommer att fortsätta inom ramen för Scorpion-programmet (Griffon, Jaguar, Serval, Mepac, moderniserad Leclerc). Antalet CAESAR kommer att öka och armén får nya helikoptrar (Tigre, NH90, HIL). Ett nyckelord för armén är ”*combat collaboratif*”, som innebär att integrera digital teknologi och artificiell intelligens (AI) i materielen och få snabbare informations- och kommunikationsdelning mellan olika stridande enheter, försvarsgrenar och nivåer.⁹⁴
- Flottan kommer att moderniseras genom nya fregatter (*frégates de défense et d'intervention*, FDI) och patrullbåtar (*patrouilleurs Outre-mer*, POM). Ubåtar kommer att moderniseras (SSN, Barracuda) och tredje generationens SSBN kommer, som nämnts ovan, att byggas. Konstruktionen av ett nytt hangarfartyg (*porte-avions nouvelle génération*, PANG) har påbörjats för att ersätta det nuvarande hangarfartyget Charles de Gaulle.
- Anskaffningen av stridsflygplanet Rafale är fortsättningsvis i fokus för flygvapnets modernisering. Noteras kan att president Macrons ambition att samtliga stridsflygplan i den franska försvarsmakten ska bestå av Rafale i ett 2030-perspektiv (*tout Rafale*), har skjutits fram till 2035 och nästa försvarsplan (LPM).⁹⁵

Frankrikes oberoende kärnvapenstyrka ses som en hörnsten i Frankrikes försvar. Enligt försvarsplanen motsvarar satsningarna på de strategiska styrkorna 13 procent av den totala försvarsbudgeten, eller 54 miljarder euro under hela perioden 2024–2030. I beloppet ingår endast komponenter som är direkt relaterade till kärnvapenstyrkorna, däremot inte materiel som har en dual funktion. Detta gäller exempelvis Rafale, där bara ett visst antal stridsflygplan används för kärnvapenstyrkorna, men det gäller också tankflygplan, andra vapensystem och infrastruktur.⁹⁶

Trots att försvarsplanen antogs i förtid och med starkt stöd av parlamentet har planen kritiserats för att de satsningar som görs inte hänger ihop med ambitionen att förbereda styrkorna för högintensitetskonflikt. Den franska armén är utformad för en annan typ av konflikt, snabba interventioner i begränsade konflikter, och strukturerad kring den oberoende kärnvapenstyrkan. Det är en försvarsmakt som är utformad för fredstid i närområdet, men anpassad för snabba och kortvariga militära interventioner i utlandet (*opérations extérieures*, OPEX).

Planen fortsätter att bygga en försvarsmakt med bredd, som är mer anpassad för fredstid, med fortsatta satsningarna på dyra och teknologiskt avancerade system som beskrivs som utformad för att tillhöra en exklusiv skara länder med egna kärnvapen, hangarfartyg, cyber, rymd och specialstyrkor, *une stratégie de club*.⁹⁷ Kritik har även framförts i franska senaten, som särskilt påtalar brist på ammunition och att fartyg och fordon inte är anpassade för att stå emot drönarattacker.⁹⁸

3.4 "Krigsekonomi"

Frankrikes försvarsindustri påverkas i hög grad av det försämrade säkerhetsläget i Europa. Kriget i Ukraina har blottlagt att vapenlagren är begränsade och att försvarsindustrin inte haft kapacitet att snabbt producera vissa typer av materiel och ammunition som kan levereras till Ukraina, exempelvis artillerisystemet CAESAR, 155 mm granater samt roboten Mistral. Försvarsministeriet presenterade därför i februari 2023 en plan för ökad

93 Loi No. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire, s. 52-55; Ministère des armées. *LPM 2024-2030: les grandes orientations*.

94 Ministère des armées. 'Dossier. Le combat collaboratif, combat du futur?'. *Esprit défense*. No. 5, 2022, s. 32-49.

95 République française, Loi No. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire, s. 51; Lagneau, Laurent. 'L'armée de l'Air et de l'Espace passera au 'tout Rafale'... mais en gardant ses Mirage 2000D'. *Zone militaire*. 25 januari 2023.

96 Maître, Emmanuelle. La dissuasion nucléaire de la France: état de lieu et perspectives. 3 mars 2025. République française: Vie publique.

97 Tenenbaum, Elie. 'La loi de programmation militaire propose un échantillonnage des moyens qui n'est soutenable qu'en temps de paix'. *Le Monde*. 27 maj 2023.

98 Sénat. 'L'essentiel sur l'avis de la commission sur le projet de loi de finances pour 2025. Équipement des forces (P.146): une remontée en puissance réelle mais encore insuffisante'. Sénat: Commission des affaires étrangères et de la défense.

och snabbare produktion av ammunition, genom tillverkning och utlokalisering av lager.⁹⁹

President Macron lanserade officiellt uttrycket krigsekonomi under ett uppmärksammat tal vid invigningen av vapenmässan *Eurosatory* i Paris i juni 2022. Macron betonade vikten av ”att anpassa medlen till hoten” och att ”producera mer och snabbare” enligt en modell som är ”hållbar för staten”.¹⁰⁰ Krigsekonomi ingår som ett strategiskt mål såväl i den strategiska översynen från 2022 som 2025: båda understryker att Europa måste utveckla sin försvarsindustri och att den franska försvarsindustrin måste anpassas till behov i olika geopolitiska kontexter.¹⁰¹

Begreppet krigsekonomi har fått stor uppmärksamhet i media och har följts upp i utfrågningar i nationalförsamlingen.¹⁰² Dessa visar att det *inte* handlar om hela den franska ekonomin eller exceptionell statlig intervention för att kontrollera vapenproduktionen och omorganisera näringslivet, som i en krigssituation.¹⁰³ Enligt försvarsplanen 2024-2030 (LPM) handlar krigsekonomi om fyra åtaganden: att säkra tillgången till kritiska resurser och att lägga upp lager så att produktionen kan hållas igång; att öka produktionstakten; att tillgodose tillräcklig personal för att kunna öka takten; samt att förenkla byråkratiska rutiner för anskaffning.¹⁰⁴ Försvarsplanen lyfter särskilt fram att tillgången till ammunition ska förbättras, vilket också motiverar att 16 miljarder euro i budgeten är vikta för detta ändamål.¹⁰⁵

Begreppet har fått starkt genomslag i officiella dokument, i försvarsdepartementets organisation samt vissa effekter på produktionen av försvarsmateriel. Krigets finansiering är ett av elva strategiska mål som identifierats i *National Strategic View 2025*, då med omskrivningen ”en ekonomi som förbereder sig för krig”.¹⁰⁶ Strategin framhåller att privata och offentliga investerare

som *Bpifrance*, *Caisse des dépôts et consignations* samt Europeiska investeringsbanken ska mobiliseras för att stödja finansieringen av försvarsindustrin, i synnerhet av små- och medelstora företag, företag av intermediär storlek samt uppstartsbolag. Försvarsdepartementet ska använda sig av ”innovativ finansiering” för att uppmuntra utveckling av så kallade disruptiva teknologier.¹⁰⁷

DGA har, tillsammans med Försvarsdepartementet och försvarsindustrin, identifierat fem prioriterade områden för krigsekonomi: öka försvarsindustrins synlighet; reducera tidsåtgången vid anskaffning med 20 procent (en ”förenklingschock”); säkra tillgången till råvaror; rekrytera talanger samt garantera finansieringen av försvarsindustrin.¹⁰⁸ Förutom organisatoriska förändringar handlar det också om att öka transparensen i verksamheten, vilket bland annat resulterat i en öppen rapport för 2024, den första sedan 2015 och – möjligen – till att personal från DGA för första gången deltog i militärparaden på Champs Elysées på Nationaldagen den 14 juli 2023.¹⁰⁹

För genomförande av krigsekonomi har DGA skapat en ny funktion (*Force d'acquisition réactive*, FAR), för att snabba på materielanskaffningsprocesser. Denna nya funktion leds av representanter från DGA och franska högkvarteret.¹¹⁰ I sin årsrapport för 2024 lyfte DGA fram några exempel på hur FAR på kort tid levererat luftförsvarsrobotar (VL MICA) till OS i Paris, drönare och fjärrstyrd ammunition (MTO CP) till Ukraina, och optisk-elektroniska hjälpmedel (PASEO) till fregatter i Röda havet.¹¹¹

Det har gått relativt kort tid sedan begreppet krigsekonomi introducerades och det saknas systematiska utvärderingar av genomförandet. Enligt franska statliga myndigheter har produktionstakten ökat för vissa materiel som ammunition, granater, robotar som ASTER,

99 Assemblée nationale. *Projet de loi relatif à la programmation militaire pour les années 2024 à 2030 et portant diverses dispositions intéressant la défense*. No. 1033. Paris: Assemblée nationale, 2023, s. 215–217.

100 Ministère des armées, [Eurosatory] *Passage à l'économie de guerre: la DGA en première ligne*.

101 République française, *National Strategic Review 2022*, s. 37-38; République française *National Strategic Review 2025*, s. 43-46.

102 Jullien, Dorien. 'Des PME de la défense montent en cadence pour répondre à l'effort de réarmement: "C'est une tension permanente"'. *Le Monde*. 26 mars 2025; Pouille, Jourdan. 'A Bourges, le missile MBDA augmente ses cadences, pousse les murs et recrute à tout-va'. *Le Monde*. 17 april 2024; Leroux, Jean-Baptiste. 'Transparence et réactivité: la DGA change de cap pour mieux armer la France'. *Armées*. 2 maj 2025; Assemblée nationale. *Audition, ouverte à la presse, de M. Emmanuel Chiva, délégué général pour l'armement, sur les enjeux de l'économie de guerre*. Compte rendu no. 28. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 4 december 2023; Assemblée nationale. *L'économie de guerre: cycle d'auditions de la commission de la défense*.

103 Droff, Josselin och Malizard, Julien. 'Pourquoi nous ne sommes pas (encore) en économie de guerre'. *The Conversation*. 21 maj 2024.

104 Loi No. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire, s. 35-36, 46, 51.

105 Ministère des armées, *LPM 2024-2030. Les grandes orientations*, s. 9.

106 République française, *Revue nationale stratégique 2025*, s. 45, 48. I den engelska versionen används begreppet "war economy".

107 République française, *Revue nationale stratégique 2025*, s. 48.

108 Ministère des armées, [Eurosatory] *Passage à l'économie de guerre: La DGA en première ligne*.

109 Guillermand, Veronique. 'Moins de normes, plus de réactivité. Dans un contexte d'instabilité, la Direction générale de l'armement mise sur la transparence'. *Le Figaro*. 2 maj 2025; Ministère des armées. *La DGA au 14 juillet 2023*. 13 juli 2023.

110 Leroux, 'Transparence et réactivité: la DGA change de cap pour mieux armer la France'.

111 Ministère des armées. *Bilan d'activités DGA 2024*. Paris: DGA, 2024, s. 18

CAESAR, AASM, Mistral och 155 mm granater.¹¹² En analys av SIPRI-data för ny tillverkad materiel ger inte en helt entydig bild. En jämförelse mellan perioden 2018–2022 och 2022–2024 visar dock att leveranstiden har kortats ned något för exempelvis CAESAR, AASM Hammer och VL MICA.¹¹³

En annan aspekt av krigsekonomin handlar om att utlokalisera produktion för att minska koncentrationen till vissa orter. Enligt DGA pågår sedan 2023 elva processer med att utlokalisera produktion och tio ytterligare projekt för utlokalisering håller på att studeras.¹¹⁴ Några exempel som har genomförts är etableringen av Eurencos ammunitionsfabrik i Bergerac i Dordogne i sydvästra Frankrike, som ofta lyfts fram som ett flaggskepp för krigsekonomin.¹¹⁵ Andra exempel är etablering av stålföretaget Selectarc i Belfort och uppstartsbolaget Vistory i Bourges.¹¹⁶

3.5 Nyval och politisk turbulens

Det politiska partilandskapet är under omvandling, vilket är en process som påbörjades 2017, då Macron valdes till president med den nybildade mittenrörelsen *La République en marche!* (LREM). Partilandskapets fragmentering har ökat under hans två mandatperioder. Det inrikespolitiska läget i Frankrike har förändrats efter president Macrons beslut att upplösa Nationalförsamlingen den 9 juni 2024 och utlysa nyval. Beslutet fattades mot bakgrund av Macrons sviktande stöd i EU-valet, i vilket det högerextrema partiet Nationell samling stärktes.¹¹⁷ Nyvalet var tänkt att skapa ökad tydlighet i politiken, men Macrons beslut ses allmänt som ett misslyckande som snarare har lett till politisk instabilitet eftersom valresultatet inte gav någon tydlig vinnare.¹¹⁸ Nationalförsamlingen är delad mellan tre politiska poler – vänsterpartier, mittenpartier

och högerpartier. Ingen gruppering samlar en egen majoritet i parlamentet, vilket har gjort regeringsbildningarna mycket svåra.

De traditionella vänster- och högerpartierna som dominerat inom fransk politik, socialistpartiet och Republikanerna är kraftigt försvagade, samtidigt som den politiska mitten är splittrad. På vänsterkanten finns starka motsättningar mellan Jean-Luc Mélenchons vänsterradikala Det okuvade Frankrike (*La France Insoumise*, LFI) och ett kraftigt försvagat socialistparti. Inför nyvalet 2024 formerade de sig i den gemensamma valalliansen *Nouvelle union populaire et social* (NUPES), men som nu förefaller splittrad.¹¹⁹ I den politiska mitten trängs flera mindre mittenpartier, som Édouard Philippes *Horizon*, François Bayrous *Mouvement démocratique (MoDem)* samt Gabriel Attal som leder Macrons *Renaissance*. På högerkanten är Republikanerna kraftigt försvagat och internt splittrat. På yttersta högerkanten finns Nationell samling med Jordan Bardella som partiledare sedan 2022 och Marine Le Pen, som är partiets gruppledare i nationalförsamlingen.

Trots politisk turbulens är det mindre troligt att det kommer att ske några väsentliga omsvängningar i försvars- och vapenexportfrågor. Partiernas skiljefrågor rör primärt inte dessa frågor och den politiska instabilitet som råder i det franska parlamentet bedöms inte påverka försvarspolitik, som det råder politisk enighet om. Den försvarsplan som antogs i augusti 2023 gäller för perioden 2024–2030 och antogs med stöd från samtliga partier.

Frankrike står inför omfattande budgetnedskärningar med ett budgetunderskott som 2024 motsvarade 5,8 procent av BNP.¹²⁰ Mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget har president Macron uttryckt önskemål om att satsa ytterligare på försvarsbudgeten, något som också ingick i förra regeringens budgetförslag.¹²¹ Dåvarande premiärminister Bayrou

112 Ministère des armées, *Bilan d'activités DGA 2024*, s. 18; Droff och Malizard, 'Pourquoi nous ne sommes pas (encore) en économie de guerre'.

113 Se Appendix, Tabell 9.1, 9.2 och 9.3.

114 Gouvernement, *Financement de la base industrielle et technologique de défense*, s. 9; Ministère des armées, *Bilan d'activités DGA 2024*, s. 59.

115 Vincent, Elise. 'Emmanuel Macron défend, à Bergerac, une économie de guerre qui 'produit de la richesse'. *Le Monde*. 12 april 2024; Bost, Anne-Fleur. 'Bergerac rêve d'un nouvel âge d'or industriel avec le retour de la poudre à canon'. *Le Monde*. 25 april 2025.

116 Gouvernement, *Financement de la base industrielle et technologique de défense*, s. 9; République française, *Revue nationale stratégique 2025*, s. 45.

117 Audureau, William. 'Tout comprendre à la dissolution de l'Assemblée nationale: conditions, précédents, conséquences'. *Le Monde*. 9 juni 2024.

118 Darame, Mariama och Segauens, Nathalie. 'Un an après, Emmanuel Macron et la bombe à fragmentation de la dissolution de l'Assemblée nationale'. *Le Monde*. 7 juni 2025.

119 Cassini, Sandrine. 'Le Parti socialiste se déchire sur sa relation avec La France insoumise'. *Le Monde*. 15 juni 2025.

120 Ministère de l'économie des finances et de la souveraineté industrielle et numérique. Budget 2025: redresser les finances publiques et protéger les Français. 21 februari 2025.

121 Cosnard, Denis. 'Projet de budget 2026: une hausse de crédits militaires, des économies partout ailleurs'. *Le Monde*. 5 augusti 2025; Cosnard, Denis. 'Budget 2026: les 40 milliards d'euros, un fétiche politique très contesté'. *Le Monde*, 14 juli 2025.

valde att koppla budgeten till en förtroendeomröstning i september 2025, som ledde till att regeringen föll.¹²²

Med sin bakgrund som försvarsminister, bedöms Frankrikes försvarspolitik under premiärminister Sébastien Lecornu ligga fast, såsom den definierats för perioden 2024–2030. Lecornu uttalade den 15 oktober sin regeringsförklaring, som huvudsakligen hade sin inriktning på inrikespolitiska frågor och budget. I en mycket kort passage uttryckte Lecornu att budgeten för polis, rättsväsende, säkerhet, försvar och internationella relationer ”har ökat sedan 2017 och kommer fortsätta att öka”.¹²³ De budgetförhandlingar som genomfördes hösten 2025 har dock varit mycket komplicerade och parlamentet lyckades inte enas om en budget för 2026 före den 31 december 2025.

Mot bakgrund av det parlamentariska läget är Frankrikes inrikespolitiska situation fortsatt instabil, med stark polarisering mellan partier på de politiska vänster- och högerkanterna. Macron har sagt att han inte ämnar avgå i förtid utan sitter kvar fram till 2027 då hans andra och sista mandatperiod är slut. Genom att få ”sina” kandidater på nyckelposter, såsom i fallet Lecornu som premiärminister, har han fortsatt möjlighet att bibehålla ett inflytande över det utrikespolitiska och säkerhetspolitiska området. Macrons inrikespolitiska stöd är dock kraftigt försvagat och han saknar i nuläget politiskt stöd för att genomföra sitt inrikespolitiska program.

Hur det inrikespolitiska landskapet kommer att gestalta sig efter president- och parlamentsvalen 2027 är ovanligt svårt att sja om. De två kontrahenter som strukturerat fransk politik under närmare tio år – Macron och Marine Le Pen – kommer inte att kunna ställa upp i valet, då detta skrivs. Macron har då fullgjort sina två mandatperioder och Le Pen får inte ställa upp igen om domen från april 2025 står fast, vilken innebär att Le Pen inte får ställa upp i politiska val under en femårsperiod på grund av förskingring av offentliga medel.¹²⁴

3.6 Sammanfattning

Frankrikes konstitution och politisk praxis ger den franske presidenten ett starkt inflytande över försvars- och säkerhetspolitik, som tillhör presidentens ”reserverade domän”. Som överbefälhavare för den franska försvarsmakten har den franska presidenten ett särskilt inflytande över försvarspolitiska frågor. Dessa faktorer borgar för kontinuitet i försvars- och säkerhetspolitiken fram till president- och parlamentsvalen 2027. En ytterligare faktor som talar för kontinuitet är att partiernas stöd för försvarsplanen 2024–2030 är starkt. Trots ett växande budgetunderskott och ökande statskuld kommer försvarsbudgeten att öka med 6 miljarder under 2026. Med sin bakgrund som försvarsminister i flera regeringar, är det troligt att premiärminister Lecornu kommer att försvara inriktningen inom försvarspolitiken.

Frankrikes försvarsbudget har ökat sedan 2017, vilket uttrycks i de två senaste försvarsplanerna. Den senaste försvarsplanen för perioden 2024–2030 innebär att försvarsbudgeten motsvarar 413 miljarder euro för hela perioden. Macron introducerade begreppet ”krigsekonomi” 2022, vilket omfattar ambitionen att öka produktionen av vissa försvarsmateriel, att utlokalisera produktion, att säkra leveranskedjor och att minska administrativa procedurer i samband med materielanskaffning. Den franska försvarsmakten håller på att ställa om sin inriktning från kontraterror till högintensitetskonflikt.

Den inrikespolitiska situationen i Frankrike kännetecknas av stora inrikespolitiska förändringar under Macrons mandatperioder. President Macrons politiska mandat är kraftigt försvagat efter valet 2022 och nyvalet 2024. Efter Macrons upplösning av nationalförsamlingen 2024 och nyval är parlamentet splittrat mellan tre lika stora politiska grupperingar, där ingen har möjlighet att ensamt bilda regering. Det partipolitiska landskapet är polariserat mellan ytterlighetspartier på båda flanker. Valet 2024 har lett till svåra regeringsbildningar, instabila regeringar som har stora problem att få stöd för sin budget i parlamentet. De viktigaste slutsatserna sammanfattas i tabellen nedan (Tabell 3.2).

Tabell 3.2 Politik: kontinuitet och förändring.

	Kontinuitet	Förändring
Politik	Presidenten – stark i säkerhets- och försvarspolitik; överbefälhavare Politiskt stöd till försvarsplanen 2024–2030	Ökad försvarsbudget ”Krigsekonomi” (2022) Från kontraterror till högintensitet Politisk instabilitet; splittrat parlament

122 Cosnard, Denis. ”Budget: la décrue du déficit menacé par la chute annoncée de François Bayrou. *Le Monde*. 29 augusti 2025.

123 République française. ”Déclaration de politique générale de M. Sébastien Lecornu, Premier ministre” 14 oktober 2025.

124 Motet, Laura. ”What could happen to Le Pen’s conviction before the 2027 presidential election?” *Le Monde*. 19 april 2025. Domen kommer att överklagas.

4. Försvarsindustrins struktur: hierarkisk och heterogen

I DETTA KAPITEL GES en översikt över Frankrikes försvarsindustri. Kapitlet inleds med en beskrivning av inriktningen på den franska försvarsindustrin, som är att producera för den nationella försvarsmakten. Därefter följer en beskrivning av försvarsindustrins lokala och regionala förankring. Sedan följer en beskrivning av den franska försvarsindustrins struktur med ett fokus på de största företagens inriktning och ägarstruktur, små- och medelstora företag som underleverantörer samt branschorganisationerna GICAT, GIFAS och GICAN. Kapitlet är beskrivande och riktar sig till läsare utan tidigare förkunskaper om Frankrikes försvarsindustri.

Analysen bygger på vetenskapliga publikationer, offentliga rapporter från franska regeringen, försvarsdepartementet och nationalförsamlingen samt information från branschorganisationernas hemsidor samt på sekundärkällor. Beskrivningen av de största företagsgrupperna i fransk försvarsindustri är mer utförlig, då tillgången till forskning om små- och medelstora företag inom försvarsindustrin är mycket begränsad.¹²⁵

4.1 Produktion för ”en komplett försvarsmakt”

Ett lands försvarsindustri kan utformas enligt olika modeller.¹²⁶ Péria-Peigné beskriver skillnaden mellan två teoretiska idealtyper: en modell som bygger på arsenalslogik och en modell som bygger på entreprenörslogik. En försvarsindustri som bygger på arsenalslogik kan kortfattat beskrivas som att den är inriktad på att täcka den egna försvarsmaktens behov, utformad utifrån den egna säkerhetspolitiska doktrinen och anpassad för nationella militära engagemang. Modellen innebär att staten tar en mer aktiv roll, till exempel genom statliga företag eller genom aktieinnehav. Staten förblir den viktigaste aktören som ordregivare eller kund, medan

produktion för exportmarknaden är mindre prioriterad. Entreprenörslogiken innebär att försvarsindustrin bedrivs kommersiellt av privata aktörer som anpassar sig efter marknaden på global nivå. De nationella styrkorna köper in materiel, men produktionen definieras framför allt utifrån det som efterfrågas av marknaden. En försvarsindustri som följer en marknadsmodell består huvudsakligen av privata företag där den egna staten är en bland flera kunder.

Enligt Péria-Peigné är den franska försvarsmakten uppbyggd kring en arsenalslogik som innebär att fransk försvarsindustri ska kunna producera det material som den franska försvarsmakten behöver. Denna autonoma förmåga ses som ett uttryck för fransk suveränitet och självständighet och är ett historiskt arv som går tillbaka till gaullismen och 1960-talet.¹²⁷ I praktiken innebär det att den franska försvarsindustrin har en omfattande produktionsbredd. Samtidigt utesluter inte denna hållning att material också kan produceras i samarbete med andra eller köpas på marknaden.

Frankrike har valt att bibehålla det som brukar beskrivas som en komplett armé (*une armée complète*), det vill säga en försvarsmakt med stor bredd på militära förmågor.¹²⁸ Trots de budgetnedskärningar som gjordes efter kalla krigets slut har Frankrike valt att bibehålla en nationell produktion – ibland på miniminivå inom vissa områden – för att inte förlora teknisk kapacitet. Försvarsmaktens materiel karaktäriseras av en hög teknologisk nivå. Den franska försvarsindustrin utvecklar och producerar exempelvis stridsflygplan, transport- och tankflygplan, helikoptrar, stridsvagnar, pansarskyttefordon, ytstridsfartyg, taktiska och strategiska atomubåtar, rymdsystem, avancerade ledningssystem (C4ISR) samt kärnvapen. Samtidigt importerar Frankrike olika typer av försvarsmateriel, exempelvis lättare handeldvapen, lättare bepansrade fordon, spaningsflyg och vissa transportflyg från europeiska stater eller från USA.¹²⁹

125 Baserat på samtal med experter och forskare i Frankrike, mars-april 2025.

126 Péria-Peigné. *Géopolitique de l'armement*, s. 142.

127 Péria-Peigné. *Géopolitique de l'armement*, s. 141.

128 I det franska språket är franskans *armée* det ord som används för försvarsmakten som helhet, d.v.s. armé, flyg- och rymdvapen, samt flottan. Franskans *armée de terre* används för att benämna det som på svenska benämns armé.

129 Olsson, Dalberg och Junerfält, *Defence Industrial Outlook*, s. 29. C4ISR = Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance.

Ett särdrag för fransk försvarsindustri är den oberoende kärnvapenstyrkan. Till skillnad från Storbritannien har Frankrike valt att självständigt utveckla och producera alla nödvändiga komponenter.¹³⁰ Kärnvapenstyrkan är en så kallad dyad, vilket innebär att den är luftburna och ubåtsburna. Den markbaserade komponenten utvecklades 1996.¹³¹ För att garantera styrkans oberoende tillverkas alla komponenter i Frankrike, inklusive robotar. Det innebär bland annat att Frankrike producerar kärnvapenbärare (ballistiska eller kryssningsrobotar) samt flygplan och ubåtar som har kapacitet att bära dessa, vilket är en förutsättning för styrkans trovärdighet. Kärnvapenstyrkan består av cirka 290 stridsspetsar som fördelas mellan den flygburna komponenten och den ubåtsburna styrkan. Kärnvapenprogrammet innebär att dess olika komponenter kontinuerligt behöver utvecklas och moderniseras. I dag pågår en modernisering av stridsflygplanet Rafale och utveckling av tredje generationens ubåt (SSBN).¹³²

Den franska armén har stridsvagnar, pansarfordon, stridshelikoptrar, artilleri och bombflyg som huvudsakligen har utvecklats för franska behov. Dessa är i hög grad inriktade på hjulgående fordon med hög mobilitet, snarare än eldkraft. Frankrikes engagemang i militära operationer utomlands (OPEX), har lett till att produktionen varit inriktad på mobilitet, lättare fordon och eldvapen som ska kunna transporteras med flyg. Inriktningen innebär att man behöver producera materiel för lätttrörliga specialstyrkor som fallskärmsjägare, marinkårsoldater och främlingslegionärer. De fordon som har tagits fram inom Scorpion-programmet är anpassade för interventioner i Afrika och Mellanöstern och den typ av klimat och konflikter som råder där. Mer konkret innebär det att fordonen är lättare, högre, har luftkonditionering med förstärkt pansar i golvet för att kunna stå emot improviserade sprängladdningar (*improvised explosive devices*, IED). Däremot har de svagare pansar och eldkraft, det vill säga inte anpassade till strider som i Ukraina.¹³³ Frankrikes säkerhetspolitiska inriktning skulle, enligt en forskare, kunna analyseras genom att analysera det materiel som försvarsmakten

använder, eftersom det i hög grad är anpassat för att fylla specifika franska behov.¹³⁴

Frankrikes utomeuropeiska territorier och närvaron i den indopacifiska regionen påverkar valet av försvarsmateriel för flottan samt flyg- och rymdvapnet. Frankrike behöver marin kapacitet för att nå, intervensera och övervaka sin maritima exklusiva ekonomiska zon, bistå och evakuera franska medborgare i utomeuropiska territorier samt skydda maritima handelsvägar. I flottans arsenal ingår bland annat hangarfartyget Charles de Gaulle, fregatter (FREMM, FDI) samt patrullfartyg som är anpassade för de utomeuropeiska territorierna (POM).¹³⁵ Flyg- och rymdvapnet består av knappt 200 stridsflygplan, av vilka cirka hälften är Rafale och återstoden olika versioner av Mirage.¹³⁶

4.2 Produktion i Frankrike med regionala poler

Totalt omsätter den franska försvarsindustrin 30 miljarder euro per år.¹³⁷ Försvarsindustrins intäkter kommer från tre inkomstkällor: beställningar från franska staten, export och civil tillverkning. Produktionen till försvarssektorn motsvarar i genomsnitt 25 procent av företagets intäkter, men variationerna är stora mellan olika företag. Försvarsindustrin är också engagerad i forskning och innovation.¹³⁸

Den franska försvarsindustrin är förankrad på franskt territorium med produktion spridd över hela landet. Försvarsindustrin sysselsätter mellan 210 000 och 220 000 personer. Ungefär 80 procent av de som är sysselsatta inom försvarsindustrin är samlade i fem regioner: Île-de-France, Nouvelle Aquitaine, Occitanien, Provence-Alpes-Côte d'Azur samt Bretagne. Försvarsindustrins starka koncentration till vissa regioner och departement beror bland annat på närhet till naturresurser som kol och hav.¹³⁹

Produktionen till flottan är koncentrerad till Bretagne (departementen Finistère, La Manche, Morbihan och Loire-Atlantique) samt i Var som ligger

130 Granholm och Rydqvist, *Nuclear weapons in Europe*, s. 16. Den brittiska kärnvapenstyrkan använder sig av den amerikanska roboten Trident, som gör landet beroende av USA.

131 Granholm och Rydqvist, *Nuclear weapons in Europe*, s. 44.

132 Péria-Peigné, *Géopolitique de l'armement*, s. 146-147; Ministère des armées. *Defense Key Figures 2024*. Paris: DCoD, 2024, s. 23.

133 Péria-Peigné, *Géopolitique de l'armement*, s. 148-149.

134 Samtal 4.

135 Assemblée nationale. Audition, à huis clos, de l'amiral Pierre Vandier, chef d'état-major de la Marine. Compte rendu no. 10. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 27 juli 2022.

136 För en mer fullständig redogörelse, se Gunnarson, 'France', s. 159-163.

137 GIFAS. Focus sur les entreprises de la base industrielle et technologique de défense.

138 Malizard, Julien. 'Ressources pédagogiques. L'industrie de défense française'.

139 Malizard, 'Ressources pédagogiques. L'industrie de défense française'.

i regionen Provence-Alpes-Côte d'Azur vid Medelhavet. Den flygtekniska industrin har sitt centrum i sydvästra Frankrike med Bordeaux och Toulouse som centralorter. Rymd- och elektronikindustrin är samlad till Parisregionen och sydvästra Paris (Yvelines, Hauts-de-Seine och Essonne). Många företag med produktion till flyg- och rymdvapnet är etablerade i Bouches-du-Rhône i södra Frankrike. Tillverkningen av robotar är koncentrerad till centrala Frankrike (Cher och Loire).¹⁴⁰

Ofta finns det historiska skäl till varför vissa regioner har en viss produktion. Etableringen har skett för att skydda produktionen från externa attacker, vilket förklarar att försvarsindustri har etablerats i Bretagne, centrala, sydvästra eller södra Frankrike, långt från gränsen till Tyskland, den historiska fienden. Staden Bourges i Cher etablerades 1878 som centrum av Napoleon III för vapentillverkning till armén och var viktig för produktionen under Första världskriget.¹⁴¹

Produktionen ligger ofta i nära anslutning till viktiga militära baser. Produktionen i Bretagne har en närhet till den ubåtsbaserade kärnvapenstyrkan på île Longue i Finistère och till Frankrikes näst största hamn i Cherbourg; produktionen i Var är i samma administrativa departement som Frankrikes största marinbas i Toulon. Flyg- och rymdvapnet har nyligen öppnat en ny flygbas i Toulouse med inriktning på rymden.¹⁴²

Den lokala förankringen gör försvarsindustriföretagen till viktiga aktörer i den lokala ekonomin där de erbjuder arbete, utbildning och praktikplatser. I vissa orter är försvarsindustrin den främsta arbetsgivaren, som i Brest, Cherbourg eller Lorient. Det innebär att orterna i hög grad påverkas av vapenkontrakt och svängningar i fransk försvarsbudget.¹⁴³ Försvarsdepartementets årliga rapporter till parlamentet om fransk vapenexport lyfter

regelmässigt fram försvarsindustrins betydelse för fransk ekonomi med kartor över hur försvarsindustrin bidrar till sysselsättningen i landets olika departement.¹⁴⁴

4.3 Hierarkisk med storföretag i centrum

Den franska försvarsindustrin kallas för *base industrielle et technologique de défense* (BITD). Franska försvarsdepartementet delar in försvarsindustrin i tre olika kategorier: enheter som producerar vapensystem och vapen (allt från R&D till underhåll); enheter som levererar stödsystem (exempelvis bensin) samt enheter som levererar förbrukningsvaror (t.ex. livsmedel).¹⁴⁵ I denna rapport diskuteras huvudsakligen de delar av försvarsindustrin i den förstnämnda kategorin.

Frankrikes försvarsindustri är heterogen och består av nio större företagsgrupper och cirka 4 500 små- och medelstora företag. Det finns också företag av intermediär storlek (ETI) samt uppstartsbolag (*startups*).¹⁴⁶ Detta kapitel är främst inriktad på de större försvarsgrupperna eftersom det i hög grad saknas forskning eller analys av mindre företag.¹⁴⁷

Den franska försvarsindustrins organisation kännetecknas av stabilitet. De viktigaste grupperna har förblivit ungefär desamma under decennier. Företag som har försvunnit har absorberats av kärnföretagen.¹⁴⁸

De nära banden mellan de stora företagsgrupperna och den franska staten är välkända. Flera publikationer pekar på att den nära relationen mellan stat och försvarsindustri har gjort det möjligt för storföretagen att påverka Frankrikes försvarsindustriella inriktning, rent av ändra beslut som inte har varit i linje med deras

140 Ministère des armées. *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*. Paris: DICOd, 2024, s. 18-19; Malécot, Veronique och Bezat, Jean-Michel. 'Armement: comment l'industrie française se mobilise'. *Le Monde*. 17 april 2024.

141 Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 23.

142 Ministère des armées. CDE: Toulouse accueille la première base à vocation spatiale française. 3 juli 2025.

143 Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 26.

144 Ministère des armées. *Report to Parliament on France's Arms Exports 2024*. Paris: DICOd, s. 19, 35. Departementen grundades 1790 och har begränsad politisk betydelse. Till deras ansvar hör sociala frågor, rural och lokal utveckling, administration av skolor och skoltransporter, energifrågor, turism m.m. Försvarsdepartementets kartor är överskådliga. För en mer detaljerad analys av skillnader inom Frankrike, se Le Groupe Scet. 'Les dividendes du réarmement. Quel impact de la hausse des dépenses de défense sur les économies territoriales?', s. 10-12.

145 Serfati, *L'industrie française de défense*, 15-16.

146 Ministère des armées, *Rapport au parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 18. Uppgifterna om antalet sysselsatta kan variera mellan olika dokument. De som räknas som direkt sysselsatta inom försvarsindustrin är fackligt anslutna till försvarsindustrins branschorganisationer GICAT, GIFAS, GICAN. De indirekt anställda är underleverantörer som inte är fackliga medlemmar. Se Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 16.

147 En undersökning av 2072 företag under perioden 2016-2021 har genomförts av Écodef och finansdepartementet under 2024. För en referens till undersökningen, se Gouvernement. *Financement de la base industrielle et technologique de défense*, 2025, s. 14.

148 Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 45; Ministère des armées. *Notebook 2025 Edition. International Defence Companies*. Paris: DGA, 2025.

företagsintressen.¹⁴⁹ En förklaring till de nära kontakterna är att traditionen att varva tjänster inom offentlig sektor med tjänster i privat sektor är utbredd, vilket är särskilt påtagligt inom försvarsindustrin. Personliga nätverk som grundats genom utbildning vid landets elitskolor har lagt grunden för dessa kontakter. Weiss och Biermann beskriver dessa nätverk som en fragmenterad nätverksstruktur, vilket har begränsat möjligheten till kollektivt beslutsfattande eftersom aktörer ofta haft motsatta intressen.¹⁵⁰

Den franska försvarsindustrin har genomgått stora förändringar under 1990-talet, då statliga företag omvandlades till privata företag. En expert menar att den nära relation som har rått mellan stat och de franska storföretagen har minskat som en följd av 1990-talets privatiseringar och att företagen är mer självständiga idag än tidigare. De nära personliga banden har försvagats över tid.¹⁵¹ Andra experter framhåller att staten har bibehållit sitt inflytande: som aktieägare, som kund och samarbetspartner.¹⁵²

Frankrike är ett av de länder i Europa, jämte Italien och Spanien, som under 1990-talets privatiseringar valde att behålla ett statligt inflytande i försvarsindustrin.¹⁵³ Hur detta statliga inflytande ser ut är svåröverblickbart eftersom statens inflytande kan vara direkt genom aktieinnehav, eller indirekt genom andra företagsgrupper där staten har ett aktieinnehav. Som nämnts ovan, kan inflytandet även vara informellt och gå i båda riktningarna. Graden av statligt ägande varierar mellan de olika företagsgrupperna. Franska staten har 11 procent av aktieinnehavet i Safran och 62 procent av aktierna i Naval Group. En av de viktigaste företagsgrupperna, Dassault Aviation är familjeägt med ett innehav som motsvarar 66 procent. Även Arquus är privatägt av John Cockerill Group.¹⁵⁴ I andra företag är franska staten en av de största aktieinnehavarna, om än i minoritetsställning, som i Airbus, Thales och Safran. Staten har ett indirekt inflytande i företagsgrupperna genom korporationer där staten är en av aktieägarna, som i Dassault och KNDS.¹⁵⁵

Flera företagsgrupper är samägda med andra europeiska stater, som Airbus Group, där franska, tyska och spanska staten hör till de större aktieägarna. Robottillverkaren MBDA har franska, brittiska, tyska och italienska ägare. KNDS är resultatet av samgåendet mellan det tyska försvarsföretaget Krauss-Maffei Wegmann (KMW) och det franska statliga Nexter.

Även om ägarförhållandena varierar brukar följande företag ingå i det så kallade ”franska strategiska ekosystemet”.¹⁵⁶

- Airbus Group: Airbus är en multinationell företagsgrupp inom flyg- och rymdteknik, med franska, tyska och spanska staten som största aktieägare. De största ägarna är franska SOGEPa med 10,83 procent av aktierna och tyska GZBV med 10,82 procent. Det är ett av de största försvarsföretagen i EU med produktion för civila och militära sektorn: flyg, helikoptrar, satelliter, obemannade flygsystem (drönare), elektronik och system för cybersäkerhet.
- Ariane Group: Ariane är ett ledande europeiskt företag inom rymdindustrin. Företaget ägs till 50 procent av Safran och 50 procent av Airbus. Företaget är specialiserat på avfyrningsteknik för satelliter och ballistiska robotar (Vulcain 2.1, Vinci, motorn P120C) och rymduppskjutningstjänster. Företaget tillverkar även försvarssystem (M51, VMAX/VMAX2), samt utrustning och räddningssystem för ubåtar (RESUS).
- Thales: Thales har en inriktning på flyg- och rymdteknik och har specialiserat sig på komplexa elektroniska system. Företaget ägs till 26 procent av franska staten och till 26 procent av franska Dassault Aviation. Thales producerar bland annat system för drönare, sensorer, kommunikationssystem, luftförsvarssystem och ammunition (RAPIDFire, RAPIDFire Naval, Aster, MICA, EXOCET, SAMP) och system för cybersäkerhet.

149 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 41; Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 62-64; Cour des comptes. *Les faiblesses de l'État actionnaire d'entreprises industrielles de défense*. Pressmeddelande. 9 april 2013. Serfati beskriver hur Dassault Aviation har motsatt sig statens aktieinnehav inom flygindustrin. Thales och Safran har även motsatt sig statens önskemål att omstrukturera satsningar på sensorer och flygelektronik.

150 Weiss och Biermann, 'Networked politics and the supply of European defence integration', s. 919-922.

151 Intervju 1.

152 Intervju 8.

153 Pannier och Schmitt, *French Defence Policy since the End of the Cold War*, s. 85.

154 Ministère des armées, *Notebook 2025 Edition*. Siffror är avrundade till närmaste heltal.

155 Pannier och Schmitt, *French Defence Policy since the End of the Cold War*, s. 85; Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 36; Ministère des armées, *Notebook 2025 Edition*; Simonin, Pierre, "Enjeux et stratégie de gouvernance de la base industrielle et technologique de défense française". Mémoire de 3ème cycle. Bordeaux: Sciences politiques, 2024. Figur 3, s. 101.

156 Gouvernement. *Financement de la base industrielle et technologique de défense*, s. 4.

- Safran: Safran är inriktad på motorer inom flyg- och rymdområdet. Franska staten är en av de största aktieägarna (11 procent). Företaget tillverkar motorer för flyg och helikoptrar, avfyrings-system för satelliter och robotar, navigationssystem, försvarselektronik och kritiska mjukvaror, säkerhetssystem och obemannade flygfarkoster.
- Dassault Aviation: Dassault är inriktad på flyg- och rymdområdet och producerar stridsflygplanet Rafale och kommersiella flyg. Företaget är familjeägt av Dassault-familjen som äger drygt 66 procent av aktierna. Dassault tillverkar även flyg för övervakning, obemannade flygfarkoster, raketdrivmedel och rymdrelaterad produktion, underhåll och modernisering.
- Arquus: Arquus är ett franskt dotterbolag till belgiska John Cockerill och som köptes från Volvo i juli 2024.¹⁵⁷ Trots dessa ägarförhållanden räknas det in i den franska försvarsindustrifamiljen. Företaget är inriktat på hjulgående bepansrade fordon (taktiska och logistiska), bepansrade avfyringsplattformar, vapensystem, underhåll och modernisering.
- KNDS: KNDS är ett fransk-tyskt företag och resultatet av ett samgående mellan tyska KMW och franska Nexter som ägs till 50 procent av franska staten. Företaget designar och tillverkar hjul- och bandgående bepansrade fordon (Jaguar, Griffon), artilleri och vapensystem (CAESAR, CIFS), ammunition, robotar, elektroniska system.
- Naval Group: Naval är inriktad på produktion av ytstridsfartyg och ubåtar, däribland produktionen av kärnvapendrivna ubåtar. Företaget ägs till drygt 62 procent av franska staten och till 35 procent av Thales. Företaget tillverkar dessutom autonoma system (USV och UUV), vapen, plattformar och utrustning, underhåll och utrustning för civil kärnkraft.
- MBDA: Det multinationella MBDA tillverkar robotar. Företaget ägs av franska Airbus (37,5

procent), BAE Systems (37,5 procent) och italienska Leonardo (25 procent).

Fransk försvarsindustri är heterogen vad gäller aktiviteter, intäkter, antal anställda och inriktning på den militära eller civila marknaden.¹⁵⁸ Airbus Group och Safran är i högre grad än övriga företagsgrupper inriktade på den civila marknaden; år 2023 motsvarade företagets intäkter från försvarssektorn 18 respektive 17 procent av de totala intäkterna. Nästan all produktion vid Arquus, KNDS, MBDA och Naval Group får sina intäkter från försvaret. Storleken på de stora försvarsgrupperna varierar: från Arquus som har cirka 1 500 anställda till Airbus Group som sysselsätter nära 140 000 personer.

Flera stora företagsgrupper som Naval Group, TechnicAtome, Thales, Ariane Group, MBDA och Dassault Aviation medverkar i produktionen till den oberoende kärnvapenstyrkan.

De större företagsgrupperna får en hög andel av sina inkomster från export till andra länder, medan Naval Group är mindre inriktad på exportmarknaden än övriga. Enligt SIPRI var sju av de ovan nämnda företagsgrupperna med på listan över världens 100 högst rankade vapenproducerande företag år 2023.¹⁵⁹ Skillnader och variationer mellan de stora försvarsgrupperna sammanfattas i Tabell 4.1.

4.4 SME, ETI och uppstartsbolag som underleverantörer

Förutom de stora försvarsgrupperna består försvarsindustrin av cirka 4 500 små- och medelstora företag och uppstartsbolag. Den franska regeringen beskriver 800 av dessa företag som strategiska eller kritiska, dock utan närmare preciseringar om vilka företagen är eller vilka kriterier som urvalet baseras på. Ett typiskt företag i fransk försvarsindustri har omkring 50 anställda, omsätter mellan 6 och 8 miljoner euro, varav minst 20 procent kommer från försvarssektorn, både offentlig och privat sektor.¹⁶⁰

Utvecklingen av nya krigsdomäner, till exempel cyber och informationsteknologi, innebär att nya aktörer som utvecklar förmågor som databehandling, program,

157 Volvo. Volvo Group completes divestment of Arquus. 2 juli 2024.

158 Rademacher, Benoît. Les industries françaises de défense. 27 september 2022. République française: Vie publique.

159 Scarazzato, Lorenzo; Tian, Nan; Lopes da Silva, Diego; Liang, Xiao och Djokic, Katarina. *The SIPRI Top 100-arms-producing and military services companies in the world, 2023*. SIPRI Fact Sheet. Stockholm: SIPRI, 2024.

160 Gouvernement, *Financement de la base industrielle et technologique de défense*, s. 7.

sensorer, bioteknik et cetera har kommit in på försvarsmarknaden.¹⁶¹

Företagen är underleverantörer till de stora försvarsindustrigrupperna. Produktionen av den oberoende kärnvapenstyrkan involverar cirka 2 000 små- och medelstora företag som direkt eller indirekt bidrar till de strategiska styrkorna.¹⁶² Produktionen av stridsflygplanet

Rafale ska enligt uppgift involvera 400–500 företag som är underleverantörer.¹⁶³

Analysen av fransk försvarsindustri har pekat på att storföretagens dominans ”låser fast” och förhindrar de mindre företagen att utvecklas och växa sig starkare, något som också lyfts fram i intervjuer.¹⁶⁴ En utmaning är att de som startar innovationsföretag utvecklar ny

Tabell 4.1 De största företagsgrupperna i fransk försvarsindustri 2023.

Företag (global rank 2023)	Tillverkning	Största aktieägare (%)		Anställda totalt	Intäkter miljoner euro	Andel av total inkomst (%)	
						Försvar	Export
Airbus Group (#12)	Flygsystem; helikoptrar; drönare; satelliter; försvarselektronik; cybersäkerhet	FRA	10,8	147 893	65 446	18	61
		DE	10,8				
		SP	4,1				
		Övriga	74,3				
Ariane	Rymdsystem; försvarssystem; avfyrningssystem; raketdrivmedel	Airbus	50	8 000	2 298	≈ 60	i.u.
		Safran	50				
Thales (#16)	Flygelektronik; drönare; kommunikationssystem; vapensystem; cybersäkerhet; rymdsystem	FRA	26,1	81 060	18 428	53	70
		Dassault	26,1				
		Anställda	2,9				
		Övriga	1,7				
Safran (#33)	Motorer (flyg, helikopter); satelliter; elektronik och mjukvara för flygsystem; drönare	FRA	11,2	91 984	23 199	17	81
		Anställda	6,1				
		Övriga	8,4				
Dassault Aviation (#46)	Stridsflygplan; patrull- och övervakningsflyg; drönare; rymd; affärsflyg	Familjen Dassault	66,4	13 533	4 801	62	68
		Airbus	10,5				
		Övriga	2,3				
Arquus	Bepansrade fordon; taktiska och logistiska fordon; avfyrningssystem; vapensystem	John Cockerill	100	> 1 500	≈ 577	100	i.u.
Naval Group (#32)	Ytfartyg; ubåtar; autonoma system; undervattensvapen; civil kärnkraft	FRA	62,2	16 325	4 257	≈ 95	30
		Thales	35				
		Övriga	2,8				
MBDA (#30)	Robotar	BAE Systems	37,5	15 000	4 451	100	i.u.
		Airbus	37,5				
		Leonardo	25				
KNDS (#45)	Bepansrade fordon; artilleri; vapensystem; ammunition; robotar; elektronik	FRA	50	9 491	3 250	100	i.u.
		Wegman & co	50				

Anm: Procent avrundade till närmaste tiondel. i.u. = ingen uppgift.

Källa: Baserat på Ministère des armées, Notebook 2025 Edition. International Defence Companies. Global ranking baseras på Scarazzato m.fl., The SIPRI Top 100-arms-producing and military services companies in the world, 2023, Annex 1. I kolumn fyra anges det totala antalet anställda, alltså inte bara anställda i Frankrike.

161 Rademacher, 'Les industries françaises de défense'.

162 Assemblée nationale. Audition, à huis clos, de M. Emmanuel Chiva, délégué général pour l'armement, sur la dissuasion nucléaire. Compte rendu no. 40. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 1 februari 2023, s. 6.

163 Jullien, 'Des PME de la défense montent en cadence pour répondre à l'effort de réarmement'; TF1 Info. 'Découvrez les secrets de fabrications d'un Rafale.' 25 juni 2025.

164 Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 54-55; intervju 8.

teknik men sedan säljer företaget för att frigöra kapital, vilket gör att företagen inte utvecklas. Ytterligare svårigheter är långsiktighet, tillämpning av ny teknik och att få volym på produktionen.¹⁶⁵ En fråga som lyfts av chefen för DGA är att generationsskiften är en särskild sårbarhet för små- och medelstora företag, då barn inte alltid vill ta över verksamheten efter sina föräldrar.¹⁶⁶

Risken för sabotage, cyberattacker och spionage har lyfts av såväl chefen för DGA som av dåvarande försvarsminister Lecornu i parlamentets båda kammare.¹⁶⁷ Enligt Lecornu har cirka 80 procent av attackerna varit inriktade på små- och medelstora företag som producerar nyckelteknologi till de större företagsgrupperna. Grupper som Dassault, Thales eller Safran har bra skydd, men underleverantörer beskrivs som isolerade med produktion som är sårbar. Antalet fysiska incidenter har enligt Lecornu ökat över tid: år 2021 skedde ett 40-tal ”fysiska” incidenter i form av intrång, stöld, eller kontaktförsök. År 2022 skedde cirka ett 50 incidenter, följt av 50 incidenter år 2023. Attackerna beskrivs av Lecornu som strukturerade med inblandning av utländska aktörer.

4.5 Branschorganisationer

Utöver statens stöd har försvarsindustriella branschorganisationer som explicita mål att försvara försvarsindustrins intressen och främja fransk vapenexport. De största branschorganisationerna är GICAT, GIFAS och GICAN.

De tre branschorganisationerna ingår i *Conseil des industries de défense françaises* (CIDEF), som representerar försvarsindustrins intressen. CIDEF bildades 1990 och har som uppgift att utforma, leda och representera fransk försvarsindustri i nationella och internationella sammanhang. I organisationens vitpapper från 2007 står att organisationen vill ha en förnyad dialog mellan regeringen och industrin för att göra vapenexporten till ”en nationell prioritet”.¹⁶⁸

Branschorganisationerna samlar såväl större försvarsindustrigrupper som små- och medelstora företag som medlemmar. Samtliga har relativt nyligen etablerat

ett stöd för uppstartsbolag. Branschorganisationerna fungerar som länk mellan försvarsindustrin och statliga myndigheter som DGA och franska ambassader.

- GICAT (*Groupement des industries françaises de défense et de sécurité terrestres et aéroterrestres*) representerar företag med produktion till armén. Den har cirka 480 medlemmar från de större försvarsgrupperna, företag av intermediär storlek, samt små- och medelstora företag. Sedan 2017 stödjer GICAT genom *Generate* cirka 70 uppstartsbolag. GICAT organiserar flera mässor, däribland Eurosatory i Paris.¹⁶⁹ Organisationen bevakar anbud, identifierar möjligheter till lokala industriella partnerskap, ger företagen stöd för exportkontroll samt genomför marknads- och landstudier. GICAT bidrar aktivt med föreläsningsserier, seminarier, debatter m.m.¹⁷⁰
- GIFAS (*Groupement des industries françaises aéronautiques et spatiales*) består av företag inom fransk flyg- och rymdindustri och har cirka 400 medlemmar. År 2022 lanserade GIFAS *StartAir*, som samlar cirka 90 innovationsföretag inom flyg- och rymdindustri. GIFAS organiserar vartannat år den internationella mässan *Salon international de l'aéronautique et de l'espace* i Bourget. Specifika uppgifter är att, tillsammans med staten, stödja företag av intermediär storlek (ETI), små- och medelstora företag, främja innovation och att vara en länk mellan uppdragsgivare och försvarsindustrin.¹⁷¹
- GICAN (*Groupement des industries de construction et activités navales*) representerar den maritima försvarsindustrisektorn. Gruppen samlar mer än 320 företag. Gruppens mål är att främja fransk civil och militär sjöfartsindustri på regional, nationell och europeisk nivå. Genom *SEAstare* ges stöd till uppstartsbolag. GICAN organiserar flera mässor: *Euronaval* och *Euromaritime*.¹⁷²

Det privata nätverket *Défense Angels* är ett exempel på en ny aktör som har etablerats för att stödja innovation

165 Intervju 8.

166 Assemblée nationale, Audition, à huis clos, de M. Emmanuel Chiva, s. 16.

167 Assemblée nationale. Audition, ouverte à la presse, de M. Emmanuel Chiva, délégué general pour l'armement, sur le projet de loi de finances 2024. Compte rendu no. 13. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 17 oktober 2023, s. 16; Sauveton, Pierre. 'La guerre de l'ombre contre l'industrie de défense française'. *OpexNews*, 18 april 2025.

168 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 98.

169 GICAT. Salons.

170 GICAT, *Rapport d'activité 2023*, Paris: GICAT, 2023.

171 GIFAS. Presentation.

172 GICAN. Introducing GICAN.

inom teknologi eller ekonomiska strategiska områden som skulle kunna utvecklas till försvarsområdet.¹⁷³ Nätverket ger stöd till franska uppstartsbolag som utvecklar teknologier som är av intresse för såväl den civila marknaden som försvarssektorn: cyber, AI, kvantteknik, nya materiel, optik, rymdteknik, drönare, flyg- och rymdteknik med mera. Associationen bildades 2021 och har etablerat sex regionala kontor i anslutning till försvarsindustriella poler.¹⁷⁴ Gruppen har även skapat *Défense Partners*, som ska främja samarbetet mellan de stora företagsgrupperna, företag av intermediär storlek (ETI) och uppstartsbolag. Gruppen samarbetar bland annat med Naval Group och MBDA. Nätverket har även etablerat företaget *Angels Strategic Capital*, som ska underlätta investeringar.

4.6 Sammanfattning

Den franska försvarsindustrin är utformad för en bred produktion för den franska försvarsmaktens behov enligt den så kallade arsenalsprincipen. Detta utesluter inte att vissa försvarsmateriel importeras från andra länder eller samproduceras med andra. Den franska försvarsindustrin är hierarkisk och heterogen. Den består av nio större företagsgrupper och cirka 4 500 små- och medelstora företag som är viktiga underleverantörer till de större företagen. Totalt motsvarar försvarsindustrin cirka 210 000 till 220 000 arbetstillfällen. De större

försvarsindustrigrupperna är: Airbus, Ariane, Thales, Safran, Dassault Aviation, Arqus, Naval-gruppen, MBDA och KNDS. Sju av dessa återfinns bland världens 100 högst rankade vapenproducerande företag enligt SIPRI. Försvarsindustrin är koncentrerad till vissa regioner. Produktionen till flottan är exempelvis koncentrerad till Bretagne och till Provence-Alpes-Côte d'Azur vid Medelhavskusten, medan sydvästra Frankrike är centrum för den flygtekniska industrin.

Nya företag har kommit in på försvarsmarknaden inom exempelvis cyber och informationsteknologi, vilka utvecklar förmågor som databehandling, program, sensorer, bioteknik et cetera. Risker har uppmärksammats i relation till finansiering, uppköp och generationsväxlingar av små- och medelstora företag, som är viktiga underleverantörer till storföretagen. Sedan 2021 rapporteras om fysiska intrång i form av sabotage, cyberattacker och spionage där 80 procent av angreppen har riktats mot små- och medelstora företag i form av strukturerade fysiska angrepp med utländsk inblandning. SME beskrivs som mer sårbara än de större företagsgrupperna, som ofta har bättre skydd mot olika former av intrång. Nätverket *Défense Angels* är en ny branschorganisation som etablerades 2021 till stöd för uppstartsbolag inom innovationsområdet eller andra strategiska områden inom försvarsområdet. Slutsatserna från detta kapitel sammanfattas nedan (Tabell 4.2).

Tabell 4.2 Försvarsindustrin: kontinuitet och förändring

	Kontinuitet	Förändring
Försvarsindustri	Hierarkisk och heterogen Produktion i regionala poler Nio storföretag; 4 500 SME GICAT, GIFAS, GICAN (branschorgan)	Uppstartsbolag Ökad sårbarhet för SME (ekonomi, personal, säkerhet) <i>Défense Angels</i> (branschorgan)

173 *Défense Angels*. 'Économie de guerre : Défense Angels an première ligne depuis 3 ans pour le financement de l'industrie de défense'. Pressmeddelande, 18 mars 2025; Ministère des armées. L'Agence de l'innovation de défense et le réseau Défense Angels renouvellent leur partenariat. 5 mars 2025.

174 De lokala kontoren finns i Bordeaux, Toulouse, Toulon, Lyon, Lorient/Rennes/Brest samt Strasbourg.

5. Statens relation till försvarsindustrin: omfattande och komplex

DEN FRANSKA STATEN HAR en central roll för fransk försvarsindustri som går tillbaka till 1600-talet. Detta kapitel beskriver staten som aktör och dess olika roller i relation till fransk försvarsindustri, där DGA har en central roll. Kapitlet inleds med en diskussion om relationen mellan stat och försvarsindustri. Därefter inriktas analysen på statens roll i följande avseenden:

- som beställare/kund;
- som utvecklare av nya vapenprogram (*maitre d'œuvre*);
- för underhåll av materiel;
- som stöd till små- och medelstora företag.

Detta kapitel bygger huvudsakligen på rapporter från regeringen, försvarsdepartementet, DGA, den franska revisionsmyndigheten (*Cour des comptes*), den franska försvarsplanen (LPM 2024–2030), strategiska dokument, rapporter i det franska parlamentet, SIPRI-data, vetenskapliga publikationer, nyhetsartiklar samt intervjuer.

5.1 Teoretiska perspektiv

Relationen mellan staten och försvarsindustrin kan analyseras ur olika teoretiska perspektiv. Enligt ett perspektiv är staten en rationell och enhetlig aktör som styr försvarsindustrin. Mycket förenklat skulle ansvarsfördelningen mellan parlament, försvarsmaktens högkvarter, DGA och industrin kunna beskrivas på följande sätt: parlamentet röstar om budgeten för försvarsmaktens materiel, försvarsmakten definierar de militära behoven, DGA identifierar den tekniska lösning som motsvarar budget och behov, som sedan produceras av

försvarsindustrin. Arbetet med att ta fram nya vapensystem sker i nära samarbete mellan DGA, försvarsmakten och försvarsindustrin.¹⁷⁵

Ett annat teoretiskt perspektiv, utvecklat av Charles Wright Mills under 1950-talet, betonar maktkoncentrationen i det militär-industriella komplexet med ett fokus på de nära band som utvecklats mellan höga politiker, försvarsmakt och industriella intressen.¹⁷⁶ I detta perspektiv flyttas fokus från politisk nivå. Det franska uttrycket *pantouflage* beskriver denna tradition som används för att beskriva hur tjänstepersoner rör sig mellan olika offentliga och privata ämbeten i Frankrike och därigenom skapar en homogen och teknokratisk maktelit.¹⁷⁷ I relation till försvarsindustrin har det tidigare funnits en tradition att personer som arbetat på DGA går över till försvarsindustrin, vilket har skapat starka kopplingar mellan personer inom staten och försvarsindustrin. Den har förstärkts av att många har en gemensam bakgrund från elitskolor som *École polytechnique* eller *École nationale d'administration* (ENA).¹⁷⁸

En tredje forskningsinriktning betonar att staten inte är en enhetlig aktör, utan lyfter fram betydelsen av olika typer av nätverk eller maktkamp mellan olika aktörer. Graham Allisons klassiska analys av Kubakrisen 1962 i *Essence of Decision* lyfter i ett kapitel fram hur politisk dynamik och maktkamp påverkar de beslut som fattades.¹⁷⁹ Ett liknande perspektiv har använts av den franske statsvetaren Samuel B.H. Faure som genom intervjuer med ett stort antal beslutsfattare lyckats öppna försvarspolitikens ”svarta låda” och visa hur försvarspolitiska beslut för materielanskaffning avgörs beroende på maktbalansen mellan olika strömningar. Till skillnad från det andra perspektivet, där det militär-politiska komplexet kan framstå som en aktör, lyfter Faures analys fram att staten består av olika nätverk (konfigurationer), som består av politiker, militärer och representanter från försvarsindustrin och som varierar över tid och mellan

175 Malizard, 'Ressources pédagogiques. L'industrie de défense française'.

176 Mills, Charles Wright. *The Power Elite*. Oxford: Oxford University Press, 1956.

177 Elgie, Robert. *Political Institutions in Contemporary France*. Oxford: Oxford University Press, 2003, s. 144.

178 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 40-41. ENA stängdes 2021 och har ersatts av *Institut national du service public*, INSP.

179 Allison, Graham T. *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*. Boston: Little, Brown, 1971.

olika materielområden¹⁸⁰ Fältet är relativt outforskat på grund av svårigheten att få access till beslutsfattare, men det finns även andra analyser som lyfter fram hur maktbalansen mellan olika aktörer avgör vilka statliga strukturer som inrättas och hur olika institutionella aktörers inflytande varierar över tid.¹⁸¹ Att genomföra denna typ av studie är tidskrävande och kräver access till nyckelaktörer som medverkat i olika beslut.

Medveten om att beslutsprocesser är komplexa, att ett stort antal aktörer är inblandade och att det ibland är industrin som påverkar staten, så har denna rapport avgränsats till att lyfta fram ett urval nyckelaktörer i statens relation till Frankrikes försvarsindustri. Det perspektiv som har valts är med andra ord det första med ett fokus på statliga aktörer.

5.2 Försvarsdepartementets DGA – spindeln i nätet

DGA är en central aktör i fransk försvarsindustri. DGA etablerades 1961, då under namnet *Direction ministérielle pour l'armement* (DMA). Den grundades för att förverkliga general de Gaulles vision om en oberoende kärnvapenstyrka, vilket krävde massiva investeringar för att garantera en inhemsk produktion, forskning och utveckling samt vapenproduktion. DGA uppträder under sitt nuvarande namn sedan 2009.¹⁸² DGA har tre huvuduppdrag, nämligen att:

- garantera att de franska styrkorna får den materiel som de behöver;
- förutse, förbereda och utveckla nya försvarsmateriel för framtidens försvarsmakt;
- främja samarbete och ge stöd för fransk vapenexport genom ”en pragmatisk approach”.¹⁸³

Till DGA:s uppdrag hör även att främja europeiskt samarbete, att upprätthålla förutsättningarna för bevarandet av Frankrikes oberoende kärnvapenstyrka, att

utveckla försvarsdepartementets kapacitet inom cyber samt att på olika sätt stödja fransk försvarsindustri.¹⁸⁴ Mer konkret kan det handla om att DGA identifierar tekniska system, leder militär och civil innovationsverksamhet, utformar och förhandlar kontrakt med försvarsföretag, organiserar och leder vapenprogram fram till leverans, samt genomför tester i egna anläggningar. Tester av materiel genomförs även av försvarsmaktens olika grenar.¹⁸⁵

DGA beskrivs som en teknik- och experttunga myndighet. DGA har cirka 10 500 anställda. Av dessa arbetar 2 500 personer i Balard i Paris och övriga på 18 olika orter i Frankrike. I det så kallade *Balardgone* i västra Paris finns, förutom DGA, även det franska högkvarteret och det franska försvarsdepartementet. DGA:s personal består till 60 procent av tjänstepersoner (chefer, ingenjörer och experter) och 20 procent militärer.¹⁸⁶ Myndigheten samlar teknisk expertis som omfattar alla domäner av försvaret; armén, flottan, flyg- och rymdvapnet, elektroniska kommunikations- och informationssystem, avskräckning, rymd, cyber, robotar et cetera. Myndigheten har även internationell närvaro genom attachéer i 20 länder, inklusive Nato och EU.

För att genomföra sina uppdrag har DGA en budget för utrustning till styrkorna (Program 146). Ansvaret för programmet delas mellan DGA och franska högkvarteret. År 2024 uppgick inköpen inom programmet till 16,6 miljarder euro, vilket motsvarade en tredjedel av det franska försvarsdepartementets totala budget.¹⁸⁷

5.3 Försvarsdepartementet som kund

Försvarsdepartementets budget kanaliseras genom fyra program:

- Informations- och underrättelseinhämtning samt stöd till försvarsinnovation (P144);
- Materielanskaffning (P146);

180 Faure, Samuel B.H. *Avec ou sans l'Europe. Le dilemme de la politique française d'armement*. Bryssel: Éditions de l'Université de Bruxelles, 2020.

181 Se även Serfati, *L'industrie française de défense* och Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*.

182 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, kapitel 1.

183 Ministère des armées. Soutenir les exportations.

184 Ministère des armées. *Bilan d'activités DGA 2024*. Paris: DGA, 2024, s. 11; Malizard, 'Ressources pédagogiques. L'industrie de défense française'.

185 Malizard, 'Ressources pédagogiques. L'industrie de défense française'.

186 Ministère des armées. Présentation de la Direction générale de l'armement; Ministère des armées, *Bilan d'activités DGA 2024*, s. 9.

187 Ministère des armées, *Defense Key Figures 2024*, s. 9. Den totala budgeten för försvarsdepartementet var 49,2 miljarder euro (exkl. pensioner) och 58,7 miljarder euro (inkl. pensioner).

- Personalförsörjning (P178);
- Försvarsadministration (P212).

År 2024 motsvarade programmen totalt 47,2 miljarder euro, exklusive pensionsutgifter.¹⁸⁸ Programmen för materielanskaffning, personalförsörjning och försvarspolitisk administration är de största budgetposterna. Den minsta utgiftsposten, programmet för informations- och underrättelseinhämtning (P144), hade en budget på 2 miljarder euro, i jämförelse med 16,6 miljarder euro för materielanskaffning (P146), 13,6 miljarder euro för personalförsörjning (P178) och 24,6 miljarder euro för försvarsadministration (P212).¹⁸⁹

Det franska försvarsdepartementet är en viktig kund för varor och tjänster till försvaret. Den senaste tillgängliga statistiken visar att försvarsdepartementet 2023 upphandlade varor och tjänster för ett belopp som motsvarade 28,5 miljarder euro.¹⁹⁰ En hög andel av inköpen till försvarsmakten gjordes från leverantörer som är verksamma i Frankrike (*fournisseurs résidant en France*). Av totalt 28,5 miljarder euro upphandlades 22,9 miljarder euro från företag i Frankrike, vilket motsvarar drygt 80 procent av det totala beloppet. Större delen av inköpen gjordes inom programmen för materielanskaffning (P146) och personalförsörjning (P178).¹⁹¹

År 2023 upphandlades totalt 16,4 miljarder euro från företag inom försvarsindustrin, varav 8,9 miljarder euro bestod av inköp av tyngre försvarsmateriel som flyg, helikoptrar, bepansrade fordon, fartyg etc. För andra typer av materiel, som informationsteknologi, elektronisk och optisk utrustning, motsvarade inköpen 4 miljarder euro.¹⁹²

Större delen av inköpen gjordes från de stora företagsgrupperna: år 2023 gjordes 83,3 procent av inköpen från de stora försvarsgrupperna, 13,2 procent från företag i mellanstorlek (ETI) och drygt 3 procent från små- och medelstora företag.¹⁹³ Företag i mellanstorlek samt små- och medelstora företag har med andra ord en begränsad roll i statens direkta inköp, men de

har stor betydelse som underleverantörer till de stora affärsgrupperna.

5.3.1 Fyra "principer" för materielanskaffning

Frankrikes anskaffningsförfarande av försvarsmateriel varierar mellan olika typer av försvarsmateriel. Vitboken från 2008 refererar till försvarsindustrins tre cirklar (nationell suveränitet, europeisk interdependens, global marknad) som vidareutvecklas i det strategiska dokumentet från 2017. Där identifieras fyra olika kategorier för olika nivåer av materielanskaffning, nämligen att: 1) producera själv; 2) samarbeta med andra men bibehålla kompetens i Frankrike; 3) samarbeta med ömsesidigt beroende; och 4) köpa materiel på den öppna marknaden. En tabell presenteras i det strategiska dokumentet från 2017 och som, utan att ange materieltyper, visar vilka materiel som ingår i respektive kategori.¹⁹⁴

Den första kategorin består av materiel som inte kan delas med andra och som måste produceras på nationell nivå. Här handlar det om försvarsmateriel som relaterar till Frankrikes oberoende kärnvapenstyrka. Här ska Frankrike behålla en nationell produktion för strategiska robotar, kärnstridsspetsar, uppskjutningssystem, informations- och kommunikationssystem och SSBN-ubåtar. Nyckelområden inom kommunikation och nätverkssystem ingår i en hård kärna där Frankrike ska vara suveränt. Förhållningssättet gäller även för nya teknologier, där potentialen i den nya produkten ska utredas innan samarbete inleds med andra parter.

Den andra kategorin handlar om materiel där man kan tänka sig att dela på produktionen av tekniska, politiska eller ekonomiska skäl. Den tredje kategorin innebär att parterna är ömsesidigt beroende av varandra och att man har ett samarbetsavtal som garanterar varaktighet över tid: det fransk-brittiska samarbetet inom MBDA lyfts fram som ett exempel. Det finns flera exempel på försvarsindustriella samarbeten över tid: militärhelikoptrar (Tigre, NH90), transportflyg (A400M) med sju andra stater; satelliter (Helios); ytstridsfartyg (FREMM),

188 Med pensioner motsvarade beloppet 56,8 miljarder euro.

189 Cour des comptes. *Analyses de l'exécution budgétaire 2024. Mission Défense*. Paris, Cour des comptes, 2025, s. 11, 15, Tabell 1.

190 Ministère des armées. 'En 2023, le ministère des armées a versé 22,9 milliards d'euro à ses fournisseurs résidents'. *Écodef Statistiques*. No. 256, 2024, Figur 1.

191 Ministère des armées, 'En 2023, le ministère des armées a versé 22,9 milliards d'euro'.

192 Ministère des armées 'En 2023, le ministère des armées a versé 22,9 milliards', s. 2.

193 Ministère des armées 'En 2023, le ministère des armées a versé 22,9 milliards', Figur 4.

194 République française, *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2017*, s. 67-69. Se även Cour des comptes. *Les faiblesses de l'État actionnaire d'entreprises industrielles de défense*. Paris: Cour des comptes, 2013, s. 24-26.

robotar (Aster, MICA, Scalp) eller *Future Combat Air System* (FCAS) med Tyskland.¹⁹⁵

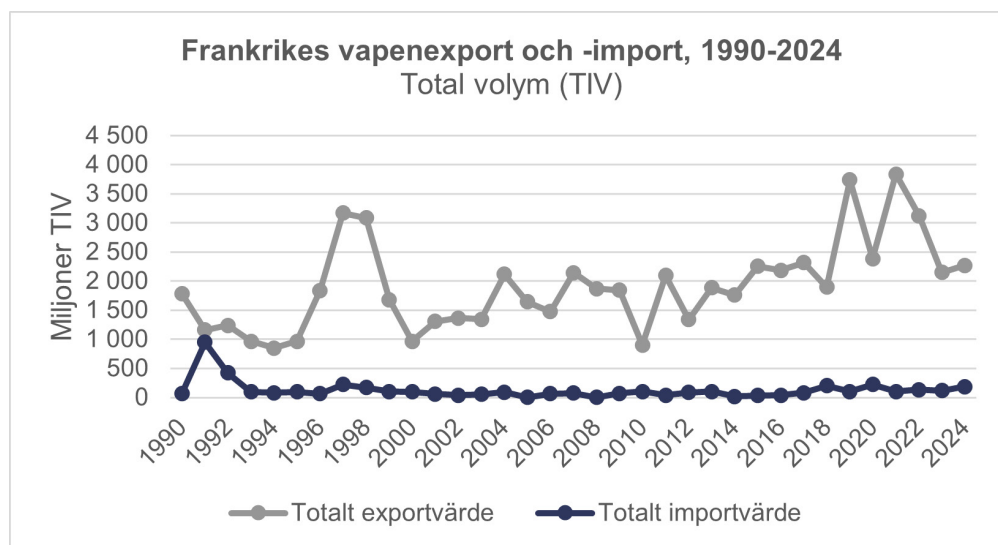
Det fjärde förhållningssättet innebär att Frankrike köper materiel på marknaden. Detta förhållningssätt gäller för materiel som inte har specifika militära eller nationella särdrag.¹⁹⁶ Inköp från marknaden kan användas när det inte är möjligt att producera materiel på nationell nivå. Det kan inträffa när befintligt materielbestånd är otillräckligt, om man står inför en akut situation, eller när den tilltänkta anskaffningsformen, exempelvis inomeuropeiskt samarbete, inte fungerar. Det har exempelvis hänt att Frankrike har hyrt materiel från andra länder, exempelvis transportflyget Antonov.¹⁹⁷ På 1980-talet köpte Frankrike till exempel transportflyget Hercules från Lockheed. Under 2010-talet köpte Frankrike transportflyget C-130J från Lockheed samt drönaren Reaper från General Atomics. Andra skäl till att köpa från marknaden kan vara att hålla nere på kostnader eller för att spara tid, eftersom det kan ta lång tid att utveckla nya materiel.¹⁹⁸

Förhållningssättet beskrivs som pragmatiskt. Preferensen är att prioritera samarbete eller inköp från europeiska stater, vilket dock inte exkluderar samarbete

med parter utanför Europa. I det strategiska dokumentet uttrycks det med ordval som att beskrivningen uttrycker en ”vision”, ”ambitioner” och ”vilja” till teknologiskt och industriellt samarbete som kommer att tillämpas ”från fall till fall”.¹⁹⁹ Samarbete för tillverkning av flygsystem är möjligt förutom för smygteknik (*stealth*), sensorer, styr- och kontrollsystem samt robotsystem.²⁰⁰

Tanken om fyra olika nivåer av oberoende/samarbete återupptas i den strategiska översynen 2021, som särskilt betonar att graden av beroende måste identifieras i förväg, så att oberoendet kan återupprättas ”om det visar sig nödvändigt”.²⁰¹ Ett exempel på ett nyckelområde där oberoende behövs på nationell och europeisk nivå är produktion av högkvalitativt stål som behövs för tillverkning av avancerade plattformar. Ett annat område där oberoende behövs är produktion av kretskort och elektroniska komponenter. Här omnämns även behovet av sällsynta jordartsmetaller och mineraler som litium, kobolt och tantal.²⁰²

Så hur ser Frankrikes vapenimport ut i praktiken? En analys av SIPRI-data visar att Frankrikes vapenimport under perioden 1990–2024 är relativt begränsad i jämförelse med landets vapenexport (Figur 5.1). Vilken

Figur 5.1 Jämförelse av Frankrikes vapenexport och vapenimport 1990–2024.

Källa: Sipri Arms Transfers Database.

195 Faure, *Avec ou sans l'Europe*, s. 18-19; Cour des comptes, *Les faiblesses de l'État actionnaire*, s. 25.

196 République française, *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2017*, s. 68.

197 Pannier och Schmitt, *French Defence Policy since the End of the Cold War*, s. 98; Lagneau, Laurent. 'Selon le général Mille, on va avoir un 'vrai problème' en matière de transport aérien stratégique'. *Zone militaire*. 7 oktober 2023.

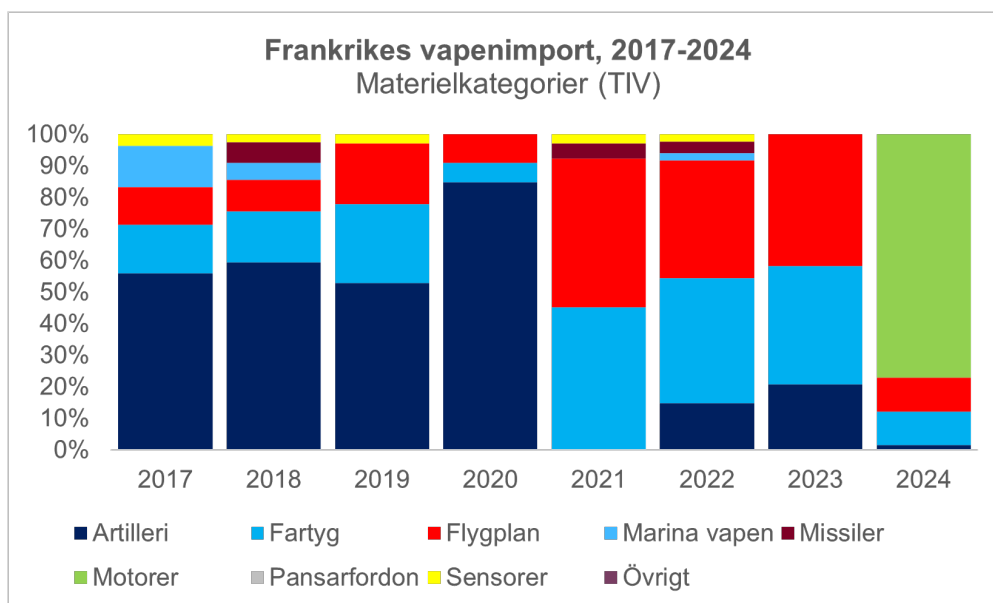
198 Faure, *Avec ou sans l'Europe*, s. 19-20.

199 République française, *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2017*, s. 68.

200 Pannier och Schmitt, *French Defence Policy since the End of the Cold War*, s. 94.

201 Ministère des armées. *Actualisation stratégique 2021*. Paris: DICOd, 2021, s. 40.

202 Ministère des armées, *Actualisation stratégique 2021*, s. 41.

Figur 5.2 Frankrikes vapenimport 2017-2024: materielkategorier (%).

Källa: SIPRI Arms Transfers Database.

typ av materiel som importeras varierar över tid. Under Macrons mandatperioder har import av artilleri, fartyg, flyg och motorer haft en framträdande plats (Figur 5.2). Frankrike har under denna period exempelvis beställt helikoptrar från Belgien (AS-565), fartygsmotorer från Tyskland, transportflyg från Brasilien (A-330), drönare från USA (MQ-9 UAV) samt flygmotorer från Canada.²⁰³

Det senaste strategiska dokumentet från 2025 signalerar att Frankrike behöver förändra sitt arbetssätt för försvarsmaterielanskaffning.²⁰⁴ Mer konkret innebär det att anskaffningsprocedurer behöver utvecklas och bli mer agila, snabbare och innovativa för att vara till nytta för försvarsmakten. Utöver att köpa från hyllan eller skala upp produktionen, ska inköp från europeiska stater prioriteras.

I praktiken kan anskaffningsprocedurer variera beroende på typ av materiel och vilka aktörer som är involverade. Forskaren Samuel B.H. Faure har analyserat tre fall som visar att valet att producera själv, samarbeta eller köpa från hyllan varierar beroende på maktbalansen mellan politiker, högre tjänstemän och militärer. I fallet Rafale har Frankrike valt att producera nationellt, medan man för A400M valt att samproducera med andra medan man valt att köpa Reaper från USA. Vilka beslut som fattas beror, enligt Faure, på

maktbalansen mellan olika nätverk och hur de formerar sig i specifika beslut.²⁰⁵ Generaliserbarheten av Faures resultat till andra försvarsområden är inte självklar och kräver ytterligare empiriska studier.

Det finns även studier av försvarsindustriellt samarbete som pekar på att företag föredrar nationella projekt istället för samarbete eftersom de vill bevara sina tekniska tillverkningsförmågor och undvika att konkurrenter tillägnar sig eller får tillgång till dessa. En faktor som har betydelse är att företagsledningarna ser det som lättare att vinna exportkontrakt för flygplan som har producerats nationellt än mer sofistikerade flygplan som har producerats i samarbete med andra, vilket också får stöd i empiriska studier. I Frankrike har företag som Dassault och Snecma (senare Safran) beskrivs som framgångsrika lobbyaktörer för nationella projekt.²⁰⁶

5.4 Försvarsdepartementet som "maitre d'œuvre"

För att säkra den tekniska färdighet som krävs för en stat med militära ambitioner har Frankrike historiskt grundat skolor och yrkeskårer (*corps spécialisés*) med officerare och ingenjörer. Den politiska ambitionen att ha en nationell och oberoende kärnvapenstyrka har

²⁰³ SIPRI, Arms Transfers Database.

²⁰⁴ République française. *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2025*. Premier ministre: Secrétariat générale de la défense et de la sécurité nationale, 2025, s. 47.

²⁰⁵ Faure, *Avec ou sans l'Europe*.

²⁰⁶ DeVore och Weiss, 'Who's in the cockpit?', s. 501-502.

lett till breda teknologiska program som ska säkra att man har den tekniska kapacitet som krävs för att kunna utveckla och producera denna.²⁰⁷

En viktig reform av DGA genomfördes 1996 då det omvandlades från att vara en producerande aktör (*un maître d'ouvrage*) för att istället bli en statlig *maître d'œuvre*.²⁰⁸ Förenklat skulle det kunna uttryckas som att DGA har ansvar för att verkställa, koordinera och att ge råd så att den produktion som har delegerats till andra aktörer genomförs enligt de regler som finns. DGA utvecklar långsiktiga och komplexa program som löper över lång tid och där DGA bistår med teknisk expertis. Som nämns utvecklas programmen i samarbete med försvarsmakten och försvarsindustri. För närvarande pågår cirka 100 olika vapenprogram.²⁰⁹

De olika vapenprogrammen utvecklas för samtliga försvarsgrenar och utvecklas och testas i samarbete med försvarsgrenarna och försvarsindustrin. DGA har en central roll för Frankrikes utveckling av stridsflygplanet Rafale, ubåtar och stridsfartyg, hangarfartyg, bepansrade fordon (Scorpion-programmet), för att nämna några exempel. Ett annat är Centurion-programmet som utvecklar framtidens stridsutrustning för soldater i samarbete mellan DGA, Safran och Thales.²¹⁰ Under 2024 lanserades bland annat programmet *Unmanned combat aerial vehicle* (UCAV).²¹¹ Utvecklingen sker även i samarbete med privatägda företag som Dassault Aviation med staten som central finansierare och uppdragsgivare.

Det finns samarbeten mellan olika ministerier genom en interministeriell kommitté (*Comité interministériel*, CMIS). Ett exempel på projekt som planeras inom denna grupp är konstruktionen av ett nytt hangarfartyg som ska ersätta hangarfartyget Charles de Gaulle år 2038.²¹²

Många program skulle inte vara möjliga att genomföra utan statlig finansiering. De militära programmen

vid Dassault och utvecklingen av Rafale skulle troligen inte ha varit möjliga att genomföra utan statligt stöd. Rafale betraktades under lång tid som ”omöjligt att sälja” innan det blev en exportsuccé.²¹³ Från den officiella lanseringen av programmet 1988 tog det 27 år innan det första exportkontraktet tecknades med Egypten 2015. Det första kontraktet rörde dock bara beställning av fem prototyper och ett Rafaleplan. Rafale började användas av franska flottan 2002 och av flygvapnet 2006.²¹⁴

Utvecklingen av Rafale kan jämföras med svenska JAS 39 Gripen. Processerna från utveckling, beslut och beställning har varit långa i båda länderna, men den svenska processen från beslut till första exportkontrakt har varit kortare i det svenska fallet. Beslut om att tillverka JAS fattades 1983, tio år senare fullbordades leveransen av drygt 200 plan till flygvapnet och 1999 tecknades det första exportkontraktet med Sydafrika.²¹⁵

5.5 Statligt stöd till underhåll

Staten har även en viktig roll för underhåll av materiel (*maintien en condition opérationnelle*, MCO). Underhållet är centralt för att ge styrkorna tillgång till materiel för träning, utbildning och operativ verksamhet och beskrivs därmed som en strategisk funktion. Försvarsplanen 2024–2030 innebär ökade satsningar på underhåll: 49 miljarder euro, vilket innebär att budgeten för underhåll ökar med 40 procent, från 35 miljarder euro i jämförelse med föregående försvarsplan (2019–2025).²¹⁶ Underhållet gäller materiel i alla försvarsgrenar i alla domäner och sysselsätter omkring 40 000 personer.²¹⁷

Ansvar för underhåll kan läggas på tre olika aktörer: försvarsmakten, statliga aktörer eller den privata försvarsindustrin. De statliga aktörerna för underhåll

207 Rademacher, “Les industries de défense”.

208 Uttrycket *maître d'œuvre* används för att beskriva en av DGA:s roller i Frankrikes försvarsindustri. Uttrycket avser den roll som DGA har för att utveckla nya vapen, ett arbete som utgörs genom ett stort antal program, till skillnad från *maître d'ouvrage*, som används för materielproducenter.

209 Ministère des armées. Présentation de la Direction générale de l'armement.

210 Ministère des armées. Armement: 60 ans de programmes. 3 maj 2021.

211 Ministère des armées, *Bilan d'activités DGA 2024*, s. 32.

212 Intervju 2.

213 Harmant, Olivier. ‘La folle histoire du Rafale, l'avion ‘invendable’ devenu un blockbuster’. *Les Echos*. 24 juni 2024.

214 République française. ‘Communiqué des services du Premier ministre, en date du 26 janvier 1988, sur le programme Rafale’. 26 januari 1988; Institute for Advanced Studies in National Defence. ‘L'épopée du Rafale’; Faure, *Avec ou sans l'Europe*, s. 108; Gallois, Dominique. ‘Le Rafale, 27 ans d'attente’. *Le Monde*. 10 februari 2015; Guillermand, Véronique. ‘L'Égypte signe le premier contrat Rafale’. *Le Figaro*. 17 februari 2015.

215 Carlsson, Sven-Olof. ‘JAS ska lyfta Sydafrikas industri’. *Ny Teknik*. 10 mars 1999; SVT Nyheter. ‘Bakgrund: JAS 39 Gripen’. 20 december 2013.

216 Loi No. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire, s. 61; Ministère des armées, *LPM 2024-2030: Les grandes orientations*, s. 9.

217 Legge de, Dominique. *Rapport d'information sur le maintien en condition opérationnelle des équipements militaires*. Sénat: Commission des finances, 2024, s. 45.

är SIMMT för armén, SFF för flottan och DMAé för flyg- och rymd vapnet, vilka lyder under försvarsmakten.²¹⁸ Varje struktur har ansvar för underhållet inom sin respektive domän oavsett vilken gren av försvarsmakten som använder materielen. DMAé har exempelvis ansvar för underhåll av allt som rör flyg, oavsett om dessa används av flottan eller armén. De tre strukturerna har möjlighet att anlita statliga eller privata företag för underhållet.²¹⁹

Enligt parlamentsrapporter har kostnaderna för underhåll ökat sedan 2020. Drivande faktorer bakom kostnadsutvecklingen är, enligt rapporten, vapensystemens ökade tekniska komplexitet, försvarsmakten använder materiel från olika generationer samt att de militära uppdragen är heterogena och kräver en bredd av olika materiel. Frankrike intervenerar militärt i varierade geografiska och klimatmässiga kontexter, vilket leder till olika typer av slitage och ökar kostnaderna för underhåll.²²⁰

Efter privatiseringar av försvarsindustrin under 1990-talet har försvarsindustrins verksamhet inom underhåll ökat. För försvarsindustrin är underhåll en del av affärsmodellen: för Naval Group är intäkter för underhåll en betydande inkomstkälla som i genomsnitt motsvarar cirka 40 procent av gruppens intäkter.²²¹

För att förbättra tillgängligheten till materiel har reformer av organisationen av underhåll genomförts som beskrivs med orden ”vertikaliserings” och ”globalisering”.²²² Det innebär att ansvaret för underhåll begränsas till en huvudaktör som får större helhetsansvar för underhållet, vilket ska öka möjligheten att utkräva ansvar. Dessa förändringar har pågått sedan 2000-talet men förstärkts sedan 2017, i synnerhet inom flygområdet. Förändringarna gäller exempelvis underhållet för stridsflyg (Rafale, Mirage 2000), transportflyg (A400M), helikoptrar (Tigre, Fennec), multimission-fregatter (FREMM) samt stridsvagnen Leclerc.²²³

5.6 SME, ETI och uppstartsbolag

Små- och medelstora företag samt företag av intermediär storlek, har uppmärksammats alltmer av franska staten, som traditionellt har privilegierat kontrakt med de stora försvarsgrupperna.²²⁴ Såväl försvarsplanen 2024–2030 som strategiska dokument uttrycker en politisk ambition att ge stöd till små- och medelstora företag. I försvarsplanen för perioden 2024–2030 avsätts 10 miljarder euro till stöd för innovationer.²²⁵ Inom innovation betonas behovet av teknisk utveckling inom områden som robotik, drönare, kvantteknik samt AI. Risker för uppköp av uppstartsbolag har uppmärksammats alltmer och omfattas av fransk investeringsgranskning, som innebär att DGA kontrollerar att uppköpen görs av aktörer som bedöms som kompatibla med Frankrikes försvarsindustri. Om ett företag riskerar att bli uppköpt av en utländsk aktör som uppfattas som ett hot, ska företaget kunna nationaliseras av staten.²²⁶

Behovet av finansiering av mindre företag har uppmärksammats i en regeringsrapport, som visar att de mindre företagen har en mer sårbar finansiell och ekonomisk situation än företag i andra sektorer. Det uttrycker sig bland annat genom mindre marginaler och högre beläning.²²⁷

För att stödja de mindre företagen har försvarsdepartementet tagit fram en plan, *Action PME 2018*. Planen har vidareutvecklats och ersattes 2024 av *Plan en faveur des ETI, PME et start-ups* (PEPS).²²⁸ Tre olika fonder har inrättats till stöd för dessa företag, enligt nedan.²²⁹

- *Definvest* är inriktad på strategiska företag och gäller alla materieltyper. Budgeten är 100 miljoner euro. Ett enskilt företag kan maximalt få 10 miljoner euro i stöd. Fondens syfte är att stärka företagets långsiktiga utveckling. Stödet

218 SIMMT=Structure intégrée du maintien en condition opérationnelle des matériels terrestres; SFF=Service de soutien de la flotte; DMAé=Direction de la maintenance aéronautique.

219 Legge de, *Rapport d'information sur le maintien*, s. 8.

220 Sénat. 'L'essentiel sur le rapport d'information le maintien en condition opérationnelle: un défi industriel et technologique dans un nouveau contexte stratégique', Senat: Commission des finances; Legge de, *Rapport d'information sur le maintien en condition opérationnelle*, s. 41-44.

221 Legge de, *Rapport d'information sur le maintien*, s. 24.

222 Legge de, *Rapport d'information sur le maintien*, s. 9.

223 Legge de, *Rapport d'information sur le maintien*, s. 10.

224 Serfati, *L'industrie française de défense*, s. 54-55; Ministère des armées. Espace entreprises.

225 Ministère des armées, *LPM 2024-2030: Les grandes orientations*, s. 9.

226 République française, Loi No. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire, s. 45, 56, 60-61; Ministère des armées, *LPM 2024-2030: les grandes orientations*.

227 Gouvernement, *Financement de la base industrielle et technologique de défense*, s. 13-15. Analysen bygger på ett urval av 2072 av små- och medelstora företag (PME) och företag av intermediär storlek (ETI) inom fransk försvarsindustri under perioden 2016-2021.

228 Ministère des armées, *Bilan d'activités DGA 2024*, s. 56.

229 République française, *National Strategic Review 2025*, s. 46; Ministère des armées. Les fonds d'investissements défense.

kan användas både för innovationer, exportstöd eller annat som stärker företagets konsolidering. Försvarsdepartementet finansierar och genomför tillsammans med *Bpifrance*. Under 2024 investerade fonden 10 miljoner euro.

- *Fonds innovation défense* (FID) är inriktad på innovationsföretag. Fonden riktar sig till företag som utvecklar teknik för dubbla användningsområden och som är verksamma på den civila marknaden. Budgeten motsvarar 200 miljoner euro; ett enskilt företag kan maximalt få 20 miljoner euro i stöd. Försvarsdepartementet finansierar och genomför tillsammans med *Bpifrance*. Under 2024 investerade fonden 16 miljoner euro.
- *French Tech Souveraineté* är en fond som syftar till att stärka investeringar i tekniska uppstartsbolag och att skydda dem från att tas över av utländska investerare. Fonden är inriktad på innovationsföretag och digital teknik och ingår i planen France 2030.

Utöver dessa kan företag söka finansiellt stöd genom den så kallade artikel 90 i syfte att minska risker i samband med försvarsmaterielexport. För att kunna söka stödet krävs att ansökan gäller produktion av krigsmateriel, att företaget är franskt samt att produktionen sker i Frankrike. I övrigt är ansökan öppen för alla typer av företag, som kan få ersättning med upp till 65 procent av sina kostnader.²³⁰ För små- och medelstora företag, samt ETI, är garantin mellan 70 och 90 procent beroende på företagets omsättning. Mekanismen garanteras genom stöd av finansdepartementet efter beredning av en mellanministeriell kommitté.²³¹

Finansdepartementet erbjuder statliga garantier genom *Bpifrance Assurance Export*. Garantier kan användas för olika ändamål, till exempel prospektering, förfinansiering, kreditförsäkring, och där staten står som borgenär. Staten kan även garantera fasta räntor eller finansiera exportkrediter. *Bpifrance* har även möjlighet att ge lån till SME genom mekanismen *prêt Def'fi*.²³²

En utvärdering konstaterar dock att det är få företag som ansöker om ersättningen trots att de gör stora investeringar utomlands. Det gör dem sårbara för händelser som avbrutna kontrakt, expropriering av egendom, politiskt våld, eller säkerhetspolitiska omsvängningar i

det mottagande landet. Kunskapen om möjligheten att söka finansiellt stöd för investeringar utomlands hos *Bpifrance* förefaller begränsad hos SME och ETI.²³³

För att stödja små- och medelstora företag lanserade försvarsdepartementet 2018 en kvalitetsstämpel för företag som levererar materiel till försvarsmakten (*utilisé par les armées françaises*, UAF) som idag omfattar cirka 500 franska produkter (se Figur 5.3).²³⁴ Varumärket används av företag för att visa att deras materiel används av den franska försvarsmakten. Initiativet riktar sig till företag med upp till 5 000 anställda. För att kunna söka ska de ha medverkat i upphandlingen av ett kontrakt från försvarsdepartementet – även underleverantörer är kvalificerade att söka. Ett krav är att företagen ska vara verksamma på franskt territorium. Varumärket gäller alla typer av materiel: uniformer, annan utrustning för soldater, medaljer, informations- och kommunikationssystem, vapen et cetera.

Figur 5.3 UAF-certifieringen.

Källa: Ministère des armées. Label UAF.

5.7 Sammanfattning

Den franska statens relation till försvarsindustrin är komplex. Förutom formella relationer präglas kontakterna även av informella relationer mellan offentlig och privat sektor (*pantouflage*), som har grundats genom eliternas utbildning vid elitskolor. Trots 1990-talets privatisering har den franska staten bibehållit ett betydande inflytande genom aktieinnehav, om än med stora variationer mellan olika företagsgrupper. Ägarformerna varierar från familjeföretag som Dassault Aviation till Naval Group, där den franska staten är majoritetsägare. I flera fall är företagsgrupperna samägda med andra stater och utländska företag. Det finns en uppfattning att staten alltid har ett finger med i spelet, även om den

230 Ministère des armées. Le portail de l'armement. Article 90.

231 I kommittéen ingår representanter från nationella säkerhetsrådet SGDSN, finans- och försvarsdepartementen.

232 Gouvernement, *Financement de la base industrielle et technologique de défense*, s. 17.

233 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 94-97.

234 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 72; Ministère des armées, *Bilan d'activités DGA 2024* s. 56. Uppgifter saknas för 2023.

uppfattningen inte delas av alla. Det finns en stark tradition att staten är kund, vilket gör att franska företag ”väntar på att staten ska beställa” istället för att själva agera på marknaden.²³⁵ Enligt en expert handlar det om ett indirekt inflytande: om staten vill något så anpassar sig företagen till det.²³⁶

Staten har ett betydande inflytande över företagen som upphandlare, som utvecklare av vapenprogram, för underhåll av materiel och som stöd till små- och medelstora företag. DGA:s upphandlingar görs i hög grad från stora företagsgrupper som är verksamma i Frankrike. Försvarsdepartementet upphandlade 2023 varor och tjänster för ett belopp som motsvarade 28,5 miljarder euro; av dessa upphandlades drygt 80 procent från företag etablerade i Frankrike. Fyra principer finns för anskaffning: suveränitet, delad produktion, samarbete med ömsesidigt beroende eller köp från marknaden. I det senaste strategidokumentet från 2025 uttrycks att inköpsprocedurer måste snabbas på och att inköp från europeiska stater ska prioriteras.

Staten har genom DGA och statlig finansiering inflytande över utveckling av nya vapenprogram i samarbete med försvarsindustrin. DGA har ansvar för att verkställa, koordinera och genomföra test av vapenprogrammen i samarbete med de olika försvarsgrenarna och försvarsindustrin. Statens roll för underhåll av materiel är också betydande och har stärkts under Macrons mandatperioder; i den senaste försvarsplanen 2024–2030 motsvarade satsningarna på underhåll 49 miljarder euro – en ökning med 40 procent jämfört med den tidigare försvarsplanen. Betydelsen av små- och medelstora företag och uppstartsbolag som underleverantörer och deras sårbarhet när det gäller personal, finanser och säkerhet har uppmärksammats under Macron. Olika former av finansiellt stöd har utvecklats för att minska företagets sårbarhet. Tre olika fonder har inrättats till stöd för dessa företag: *Definvest*, *FID* samt *French Tech Souveraineté*. Ett särskilt varumärke har även tagits fram för att synliggöra företag som levererar materiel till försvarsmakten. De viktigaste slutsatserna sammanfattas nedan (Tabell 5.1).

Tabell 5.1 Statens relation till försvarsindustrin: kontinuitet och förändring.

	Kontinuitet	Förändring
Statens relation till försvarsindustrin	"Pantouflage"; informella nätverk Aktieägare; stor variation i aktieinnehav Staten som upphandlare Utvecklare av nya vapenprogram Underhåll	Ökade anslag för underhåll Snabbare inköpsprocedurer Inköp från europeiska företag ska prioriteras Finansiella stödformer för SME och uppstartsbolag; varumärket UAF

235 Intervju 8.

236 Intervju 4.

6. Frankrikes vapenexport: "Le grand export" och Europa

FRANSK FÖRSVARSDINDUSTRI HAR HISTORISKT kretsat kring produktion för den egna försvarsmakten enligt den tidigare nämnda arsenalsprincipen. Liksom andra stater är Frankrike starkt beroende av exportmarknaden för att kunna finansiera sin nationella försvarsindustri.²³⁷ Exporten är avgörande för att få en varaktighet över tid och för att kunna utveckla industrin.²³⁸

I detta kapitel beskrivs först utvecklingen av Frankrikes vapenexport sedan 1990, för att därefter inrikta analysen på exporten sedan 2017: total exportvolym, geografisk inriktning, viktigaste exportländer samt främsta exportprodukter. Informationen i samtliga grafer och tabeller bygger på bearbetade data från SIPRI:s *Arms Transfers Database*.

6.1 Frankrikes vapenexport över tid

Forskningen om Frankrikes vapenexport är relativt begränsad.²³⁹ Edward A. Kolodziejs arbete från 1980 bidrar med en översikt över 1970-talets vapenexport.²⁴⁰ Lucie Béraud-Sudreaus *French Arms Exports. The Business of Sovereignty* (2020) är central och analyserar vapenexportens utveckling under den femte republiken fram till Macrons första år som president.²⁴¹

Frankrikes vapenexport har varierat över tid. Perioden från 1960–1985 beskrivs av Béraud-Sudreau som den franska vapenexportens "guldålder". Perioden 1986–1995 var däremot en krisperiod. Frankrikes vapenexport sjönk, bland annat som en följd av lägre oljepriser, och minskad export till landets traditionella kunder i

Mellanöstern. Slutet på kalla kriget minskade efterfrågan på franska vapen och Gulfkriget 1990–1991 beskrivs som ett ytterligare "slag" mot fransk vapenexport.²⁴² Under perioden 1996–2005 började Frankrikes vapenexport återhämta sig som en följd av ekonomisk tillväxt i Asien, ökade oljeinkomster för Gulfstaterna och nya moderniseringsprogram i Europa. Flera stora franska företagsgrupper, som Dassault Aviation, Thales (då Thomson-CSF) och Naval Group (då DCNS) tecknade flera nyckelkontrakt, bland annat export av fregatter och stridsflyg till Taiwan, fregatter till Saudiarabien, samt ubåtar till Indien, Chile och Pakistan.²⁴³

Frankrikes vapenexport fortsatte att öka under perioden 2006–2017. Kundkretsen var huvudsakligen stater i Mellanöstern och Nordafrika, däribland Libyen. Perioden kännetecknas även av vissa motgångar, som misslyckade försök att sälja gränsbevakningssystem och stridsflygplanet Rafale till Saudiarabien. Flera viktiga kontrakt på Rafale skrevs med Egypten och Qatar 2015 och med Indien 2016.²⁴⁴

Frankrikes vapenexport från början av 1990-talet till 2024 visar en trend med ökade exportvolymerna från 2000-talet och framåt. Särskilt markant är ökningen av exportvolymerna sedan 2019, även om det är ganska stora variationer mellan olika år (Figur 6.1). Topparna i mitten av 1990-talet och 2019–2022 beror på ökad export av stridsflygplan och, i viss mån, även av fartyg (Figur 6.2). Genomgående svarar exporten av flyg och fartyg för de största exportvolymerna under hela den undersökta perioden.

237 Péria-Peigné, *Géopolitique de l'armement*, s. 141-152.

238 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 17.

239 Ramet, Chloé. 'Les déterminants économiques des exportations de matériels militaires des entreprises industrielles de la BITD française'. Écodéf. No. 147, 2020; Droff, Josselin; Guiberteau Ricard, Jade och Malizard, Julien. 'Les données sur les exportations d'armement: quels enjeux pour la littérature académique?'. *Champs de Mars*. Vol. 1, no. 38, 2022: 41-57.

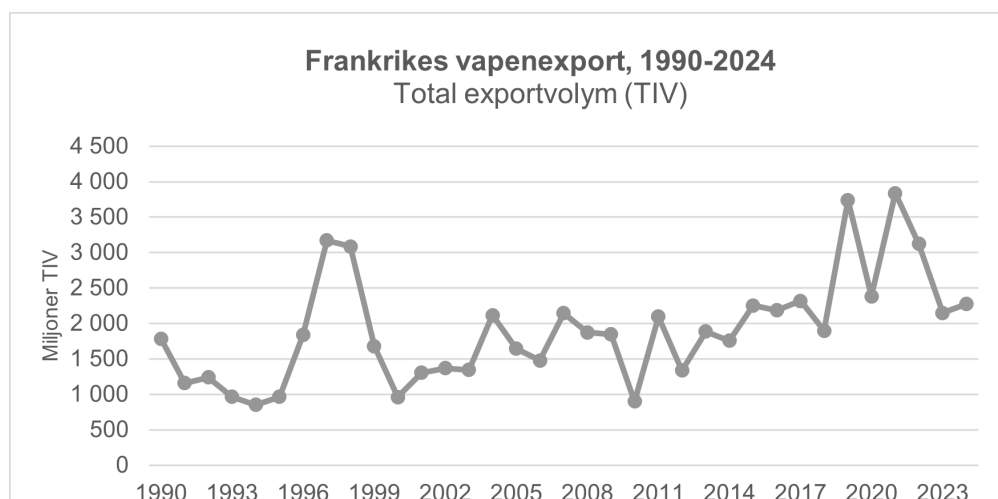
240 Kolodziej, Edward A. 'France and the Arms Trade'. *International Affairs*. Vol. 56, no. 1, 1980: s. 54-72.

241 Béraud-Sudreau lyfter fram utvecklingen under president Jacques Chirac (1995-2007), Nicolas Sarkozy (2007-2012) och François Hollande (2012-2017).

242 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 72.

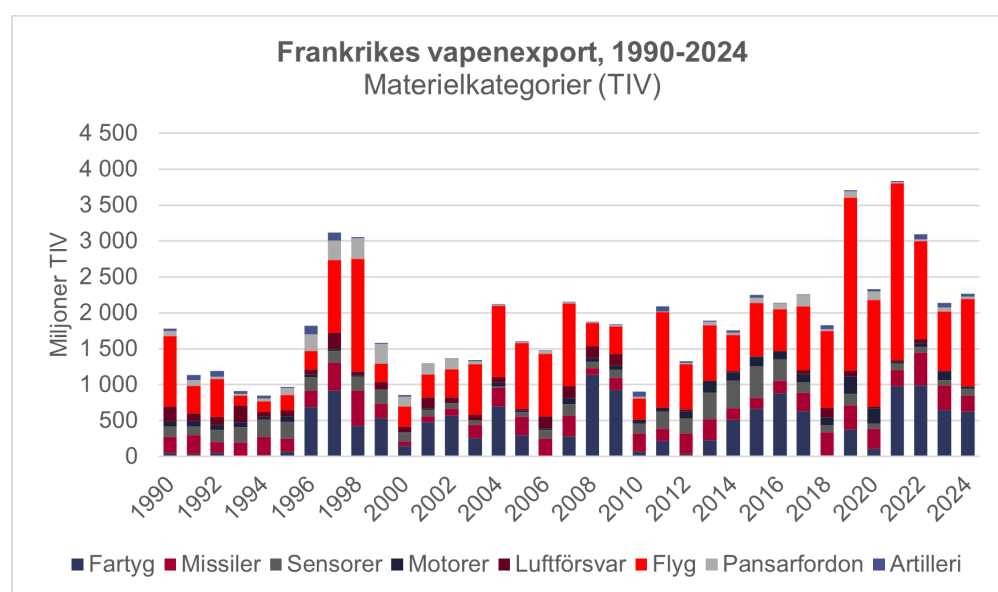
243 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 93.

244 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 116.

Figur 6.1 Frankrikes vapenexport 1990–2024: total exportvolym (TIV).

Källa: SIPRI Arms Transfers Database.

Figur 6.2 Frankrikes vapenexport 1990–2024: materielkategorier (TIV).

Källa: SIPRI Arms Transfers Database.

6.2 Frankrikes vapenexport 2017–2024

Frankrike är en av världens största vapenexportörer. Under perioden 2020–2024 var Frankrike världens näst största vapenexportör efter USA, följt av Ryssland, Kina och Tyskland. Frankrikes vapenexport motsvarade 9,6 procent av världens totala vapenexport under denna period. I jämförelse med tidigare femårsperioder har

Frankrikes vapenexport ökat med 11 procent sedan 2015–2019 och med 72 procent i jämförelse med perioden 2010–2014.²⁴⁵ I jämförelse med europeiska stater utmärker sig Frankrike, jämte Tyskland, med höga värden på flera indikatorer på försvarsindustrins konkurrenskraft: antal produktområden, antal transaktioner, genomsnittlig placering samt andel förstaplaceringar.²⁴⁶

Frankrike har även ett stort antal pågående affärer, ännu inte färdigförhandlade, vilket indikerar fortsatta exportframgångar.²⁴⁷ I april 2025 tecknades ett nytt

²⁴⁵ George m.fl. 'Trends in international arms transfers, 2024'.

²⁴⁶ Lundberg, Ann; Björn, Aron och Lougui, Monia. *Svensk konkurrenskraft på försvarsmarknaden*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025, s. 42-43.

²⁴⁷ George m.fl. 'Trends in international arms transfers, 2024'.

kontrakt med Indien om export av 26 stridsflyg (Rafale), efter nära två års förhandlingar.²⁴⁸ Enligt försvarsdepartementets årliga rapport om fransk vapenexport till parlamentet uppgick antalet beställningar under 2024 till totalt 21,6 miljarder euro. I detta ingick bland annat 18 Rafale-plan till Indonesien, 12 Rafale till Serbien och 4 attackubåtar till Nederländerna.²⁴⁹

6.3 Geografisk inriktning

Frankrikes vapenexport till Asien har kontinuerligt ökat sedan mitten av 1980-talet och utvecklats till en betydande exportmarknad för Frankrikes försvarsindustri. Vapenexporten till Mellanöstern och Nordafrika har varit stabil över tid: mer än en tredjedel av Frankrikes vapenexport har sedan 1960-talet gått till de två regionerna. Exporten till Latinamerika/Karibien, Ryssland/Euroasien, Nordamerika och sub-sahariska Afrika har dock varit begränsad över tid (se Tabell 6.1).

Tabell 6.1 Frankrikes vapenexport till olika regioner 1960–2017 (% av TIV)

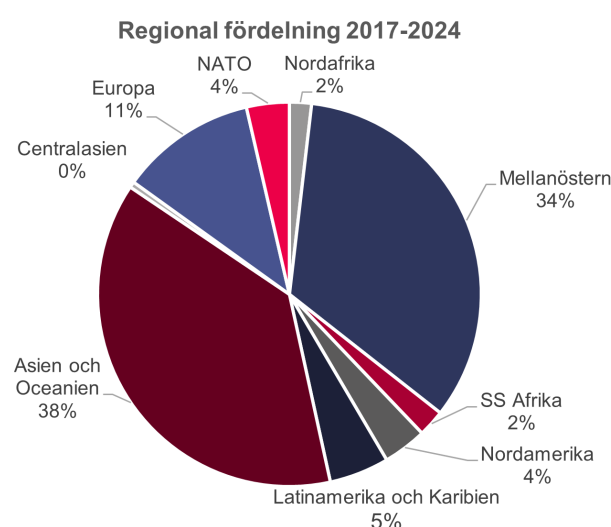
Regioner/år	1960–1985	1986–1995	1996–2005	2006–2017
Asien	11	22	45	38
MÖ/ Nordafrika	38	34	34	37
Europa	30	26	13	16
Latinamerika/ Karibien	9	11	8	5
Nordamerika	3	4	0	3
Ryssland/ Euroasien	0	0	0	0
Sub-sahariska Afrika	9	3	0	1
Totalt %	100	100	100	100

Källa: Béraud-Sudreau (2020), s. 49,72, 93 och 116. Analysen bygger på SIPRI Arms Transfers Database.

Frankrikes vapenexport under perioden 2017–2024 är i hög grad inriktad på export till länder utanför den europeiska marknaden, framför allt till Asien och Mellanöstern. Vapenexporten till Asien och Oceanien motsvarade 38 procent under denna period följt av Mellanöstern med 34 procent. Frankrikes export till den europeiska marknaden var betydligt lägre och

motsvarade 11 procent under samma period. I Europa har franska exportframgångar varit i form av stridsflyg till Grekland och Kroatien och olika typer av krigsmateriel till Ukraina efter Rysslands invasion i februari 2022 (Figur 6.3).

Noteras bör att figuren nedan bygger på SIPRI-data som baseras på exportvolym, snarare än exportens finansiella värde. Statistik från en fransk parlamentsrapport lyfter fram att vapenexporten monetära värde till Europa har ökat sedan 2017. Mellan 2013 och 2017 var exporten till Europa under åtta procent, men ökade till 31 procent av exportens totala värde under perioden 2018–2022.²⁵⁰

Figur 6.3 Frankrikes vapenexport till olika regioner 2017–2024 (% av TIV).

Källa: SIPRI Arms Transfers Database. Författarens bearbetning av data.

6.4 Frankrikes tio viktigaste exportmarknader

SIPRI-data visar att Indien, Qatar, Egypten, Grekland, Singapore, Saudiarabien, Brasilien, Förenade Arabemiraten (*United Arab Emirates*, UAE) samt USA var Frankrikes nio viktigaste exportmarknader under perioden 2017–2024. På tionde plats var Nato som organisation den viktigaste importören av fransk

248 Dassault Aviation. Signature of the Rafale Marine contract for India. Pressmeddelande. 28 april 2025.

249 Ministère des armées. *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2025*. Paris: DICO, 2025, s. 7. År 2023 uppgick antalet beställningar till 8,3 miljarder euro och 2022 till 27 miljarder euro.

250 Larsson, Jean-Charles och Thiériot, Jean-Louis. *Rapport d'information sur l'industrie de défense, pourvoyeuse d'autonomie stratégique en Europe?* Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 2024, s. 96-97.

försvarsmateriel.²⁵¹ Indien var Frankrikes överlägset viktigaste exportmarknad, vilket framgår av Tabell 6.2 nedan.

Tabell 6.2 Frankrikes tio främsta marknader för vapenexport 2017–2024 (total TIV, %)

Mottagare	Summa, total TIV	Procent av total
Indien	5235	24
Qatar	2661	12
Egypten	2250	10
Grekland	1175	5,4
Singapore	1142	5,3
Saudiarabien	1131	5,2
Brasilien	871	4,0
Förenade Arabemiraten	833	3,8
USA	799	3,7
Nato ^(a)	784	3,6

Anm: (a) Data redovisar import av Nato som organisation och inte den totala importen av Natos medlemsstater..

Källa: SIPRI Arms Transfers Database.

Frankrikes tio-i-topp-lista varierar något beroende på vilken källa som används. Som nämndes i inledningskapitlet skiljer sig SIPRI och de franska parlamentariska rapporternas bedömningar eftersom de beräknas genom olika metoder. Den franska rangordningen av viktigaste exportmarknader baseras på antalet beställningar under perioden 2014–2023. Förutom att ländernas rangordning varierar, så har den franska parlamentsrapporten Indonesien och Belgien med på sin topp-tio-lista istället för Brasilien och Nato.²⁵²

6.5 Främsta exportprodukter

SIPRI-data visar att de mest framgångsrika exportprodukterna till Frankrikes top-tio-kunder under perioden 2017–2024 var stridsflygplan (Rafale), ubåtar (Scorpène), fregatter (Gowind-2500), tank- och transportflygplan (A-330 MRTT), helikoptrar (H725

Caracal) samt robotar (MICA, Aster 30, MM-40-3 Exocet). Stridsfordon har varit en av de främsta exportvarorna till Saudiarabien (se Tabell 6.3).

Viktiga exportprodukter som elektronik framgår inte av SIPRI-data. Tabellen nedan lyfter därmed bara fram de största exportprodukterna för varje land. Exporten av armémateriel är mer begränsad än exporten av stridsflyg och fartyg. Ett undantag är det mellanstatliga avtal som har ingåtts mellan Frankrike och Belgien (*capacité motorisée*, CaMo), som omfattar export av fordon (Griffon och Jaguar) inom ramen för det franska Scorpion-programmet.²⁵³

Det är en viktig skillnad i metod att separera beställning och leverans. I Tabell 6.3 återges ungefärliga tidpunkter för beställning och leverans, vilket baseras på uppgifter i SIPRI:s databas. En begränsning i SIPRI:s information är att den baseras på öppna uppgifter, vilket innebär att data kan ha en viss eftersläpning beroende på när uppgifter har offentliggjorts.

6.6 Ökad prioritering av Europa

Frankrikes vapenexport är i hög grad riktad till stater utanför den europeiska marknaden. En analys av Frankrikes vapenexport under perioden 1992–2004 visar att exporten i högre grad gått till auktoritära stater på långt geografiskt avstånd från Frankrike.²⁵⁴ Europa beskrivs av franska politiker som en försummad marknad, till följd av en tradition att exportera till länder utanför Europa, framför allt till stater i Mellanöstern. Det finns flera förklaringar till exportens geografiska inriktning till Mellanöstern. Bland de förklaringar som nämns i en parlamentarisk rapport hör Frankrikes historia och traditionella roll som "icke-allierad allierad" (*allié non aligné*), Frankrikes senkomna återvändande till Natos militära strukturer (2009), vilket har försenat en standardisering med västliga allierade, samt en minskad förmågeutveckling inom Europa efter 1990-talets programsatsningar.²⁵⁵ Andra bidragande faktorer är troligen vikande försvarsbudgetar efter slutet på kalla kriget,

251 SIPRI redovisar import av organisationen Nato, och inte den totala importen av Natos medlemsstater.

252 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 121. Den rangordning för Frankrikes vapenexport 2014–2023 är: 1. Förenade Arabemiraten; 2. Egypten; 3. Indien; 4. Qatar; 5. Saudiarabien; 6. Grekland; 7. Indonesien; 8. Belgien; 9. Singapore; 10. USA.

253 Ministère des armées. CaMo. Une coopération européenne inédite entre la France et la Belgique. 17 juni 2022.

254 Perkins, Richard och Neumayer, Eric. 'The organized hypocrisy of ethical foreign policy: Human rights, democracy and Western arms sales'. *Geoforum*. Vol. 41, No. 2, 2010, s. 247–256.

255 Larsson och Thiriot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 94.

Tabell 6.3 Främsta exportprodukter till Frankrikes topp-tio, 2017–2024 (TIV)

Land	Materiel	Antal ^(b)	Kategori	Beställt	Levererat
1. Indien	Mirage 2000–5	37	Stridsflyg	2011	2017–24
	Rafale	36	Stridsflyg	2017	2019–22
	Scorpène	5	Ubåt	2005	2017, 2019, 2021–22
2. Qatar	Rafale	12	Stridsflyg	2017	2021–22
	Rafale	24	Stridsflyg	2015	2019–20
3. Egypten	Rafale	18	Stridsflyg	2015	2017–19
	Gowind-2500	4	Fregatt	2014	2017, 2021–23
4. Grekland	Rafale	12	Stridsflyg	2021–22	2022–24
	Rafale*	12	Stridsflyg	2021	2021–23
5. Singapore	A-330 MRTT	6	Tank- och transportflygplan	2014	2018–20
	H725Caracal	18	Helikopter	2016	2021–23
	Aster 30	200	Robot	2013	2017–18
6. Saudiarabien	VAB-3-IFV	100	Stridsfordon	2016	2019–20
	ARIVE	450	Stridsfordon	2013	2017–18
	HSI-32	51	Patrullbåt	2018, 2020	2020–23
	MICA	370	Robot	2013, 2018	2018–19, 2022–24
	MM-40-3 Exocet	80	Robot	2013, 2018	2022–24
7. Brasilien	Scorpène	2	Ubåt	2009	2022, 2024
	H-725 Caracal	16	Transporthelikopter	2008	2017–21
8. UAE	Gowind-2500	2	Fregatt	2019	2023–24
	Baynunah	1	Korvett	2005	2017
9. USA	Mirage F-1C**	45	Stridsflyg	2017	2019–23
	KC-135**	11	Tank- och transportflygplan	2023	2024
10. Nato ^(a)	A-330 MRTT	8	Tank- och transportflygplan	2016	2020–22, 2024

Anm: (a) Data redovisar import av Nato som organisation och inte den totala importen av Natos medlemsstater. **(b)** Antal levererade materielindivider. * Second hand, moderniserad. ** Second hand. i.u.= ingen uppgift.

Source: SIPRI Arms Transfers Database, Register of transfers of major arms.

konkurrensen inom Europa samt europeiska staters val att köpa försvarsmateriel från USA.²⁵⁶

Frankrike har en stark ambition att öka vapenexporten till Europa. På politisk nivå uttryckte dåvarande försvarsministern Florence Parly 2020 att exporten till Europa ska stärkas. Denna ambition fortsatte med hennes efterträdare på försvarsministerposten, Sébastien Lecornu.²⁵⁷ Lecornu beskriver det som att Frankrike haft "en exotisk smak för marknader långt borta", på bekostnad av den europeiska marknaden som måste "återerövrars".²⁵⁸ En parlamentsrapport drar slutsatsen att Frankrikes inriktning på utomeuropeiska exportmarknader och stora kontrakt (*le grand export*) "inte tillräckligt bidrar till att stärka den strategiska autonomi av vår kontinent".²⁵⁹ President Macron betonade

försvarsindustrin i sitt nyårstal i Istres i januari 2026. Talet handlade både om den europeiska marknadens betydelse, vikten av att köpa och producera europeisk försvarsmateriel, samt att öka takten på produktionen och möta europeisk efterfrågan.²⁶⁰

Det kan samtidigt konstateras att Frankrikes export till Europa har ökat med "strukturerande kontrakt", som CaMo, som omfattar export av bepansrade fordon (Griffon, Jaguar) till Belgien (2018); minröjningsfartyg till Belgien och Nederländerna (2019); stridsflyget Rafale till Grekland (2021) och till Kroatien (2022); fregatter av FDI-typ till Grekland (2022); artillerisystemet CAESAR till Tjeckien (2021) samt spanings-satelliter till Polen (2022).²⁶¹ Samtidigt noteras att den franska exporten till europeiska stater är begränsad till

256 Håkansson, Calle. 'European Defence-Industrial Integration and Fragmentation'. I Hammarstedt, Anton; Håkansson, Calle; Olsson, Per. *Defence Industrial Outlook 2025*, s. 27; intervju 5.

257 Assemblée nationale. Audition de la ministre des Armées Florence Parly sur le rapport sur les exportations d'armement de la France. Pressmeddelande. 9 juli 2020.

258 République française. 'Déclaration de MM. Sébastien Lecornu, ministre des armées, Roland Lescure, ministre délégué, chargé de commerce extérieur, de l'attractivité et des français de l'étranger, sur les exportations par la France d'armements, à l'Assemblée nationale le 26 septembre 2023'. 26 september 2023.

259 Larsson och Thiérot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 95

260 Elysée. Discours du Président de la République à l'occasion des vœux aux Armées. 15 januari 2026.

261 Larsson och Thiérot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 97.

flera länder såsom Tyskland, Spanien och Rumänien. År 2023 fanns det inget kontrakt med ett europeiskt land som översteg 200 miljoner euro.²⁶²

En parlamentsrapport om fransk försvarsindustri lyfter fram flera framgångsfaktorer för fransk vapenexport till den europeiska marknaden: snabba leveranser, omdisponering av nationella beställningar samt involvering av lokala företag i mottagarlandet i produktionskedjan. Därutöver ger rapporten flera förslag på hur vapenprogrammets konkurrenskraft ytterligare kan stärkas.²⁶³ Till de förslag som föreslås är att:

- Staten beställer mer materiel än det som behövs för att täcka försvarsmaktens behov (*des commandes supplémentaires*), för att möjliggöra export av överskottet, vilket möjliggör snabba leveranser utan att exporten riskerar att urholka den franska försvarsmaktens egna förmågor;
- Undvika produktion av alltför specifika produkter utifrån franska behov;
- Utveckla en ”inkrementalistisk approach” för materiel, vilket innebär att material i högre grad ska kunna anpassas utifrån mottagarens önskemål;
- Anpassa produktionen mot segment som europeiska partners efterfrågar, inom områden som artilleri, ammunition, robotar och markbaserat luftförsvar;
- Reflektera om att börja producera eller samproducera bandgående fordon som är anpassade till östra Europas operationsmiljö mot bakgrund av kriget i Ukraina.

Förslag på anpassning av exportfrämjande instrument²⁶⁴

- Förenklade mellanstatliga avtal (*Government-to-Government*) för materiel som roboten Mistral och artillerisystemet CAESAR;

- Fortsatt förstärkning av antalet försvarsattachéer och försvarsmaterielattachéer (*attachés d'armement*) i europeiska stater;²⁶⁵

- Förstärkning av DGA:s europadesk²⁶⁶

- Etablering av ”användarklubbar” (*club utilisateur*) för vissa typer av materiel som varit framgångsrika exportprodukter, som CAESAR och Rafale, med aktivt stöd från berörd försvarsgren.

Som tidigare nämns är det i Frankrike den exekutiva makten, det vill säga presidenten och regeringen, som utformar landets försvarspolitik, vilket innebär att parlamentets inflytande är begränsat. Dessa förslag har lyfts i en parlamentarisk rapport och behöver därmed följas upp med ytterligare analys.

Vissa förslag är enklare att genomföra på kort sikt, såsom att öka antalet anställda på DGA:s europadesk eller antalet försvarsattachéer eller anskaffningsattachéer i Europa, något som det tidigare har funnits ”ett brisande intresse” för inom militära kretsar.²⁶⁷ Andra förslag är mer komplexa, såsom anpassning av försvarsmateriel, vilket kräver att försvarsindustrin ställer om och anpassar produktionen i denna riktning. Förslagets inriktning indikerar en medvetenhet om att försvarsmaterielen varit alltför inriktad på produktion som är specifik för den egna försvarsmakten (arsenalslogiken) och att anpassning måste ske så att materielen är mer anpassad för exportmarknaden (entreprenörslogiken) och kundens önskemål och efterfrågan.

6.7 Sammanfattning

Frankrikes vapenexport har traditionellt varit inriktad på större exportmarknader utanför Europa med Mellanöstern och Nordafrika som särskilt betydelsefulla exportmarknader. Exporten till den indopacifiska regionen har ökat över tid: under president Macron motsvarade exporten till Asien och Oceanien 38 procent av den totala vapenexporten (TIV), till Mellanöstern/Nordafrika 36 procent och till Europa 11 procent. Mellanöstern och Nordafrika ses alltmer som en osäker

262 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 98.

263 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 97-109.

264 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 139.

265 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 101-102. År 2024 var endast sex försvarsmaterielattachéer (*attachés d'armement*) stationerade i europeiska länder: i Tyskland, Spanien, Italien, Grekland, Rumänien, Storbritannien och Ukraina. Nya försvarsattachéposter etablerades 2023 i Armenien, Ukraina, Rumänien och Moldavien. Under 2024 planerades etablering av nya poster i Polen, Georgien, och Österrike eller Ungern.

266 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 102. Antalet anställda har ökat från 13 till 19.

267 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, 101.

marknad. De mest framgångsrika exportprodukterna till Frankrikes top-tio-kunder under perioden 2017–2024 var stridsflygplan (Rafale), ubåtar (Scorpène), fregatter (Gowind-2500), tank- och transportflygplan (A-330 MRTT), helikoptrar (H725 Caracal) samt robotar (MICA, Aster 30, MM-40-3 Exocet). Stridsfordon har varit en av de främsta exportvarorna till Saudiarabien.

Frankrikes försvarsmaterielexport har ökat under Macron och bärs i hög grad av en ökad export av stridsflygplanet Rafale. Det första exportkontraktet, som tecknades med Egypten år 2015, har följts av nya kontrakt med Qatar (2017), Egypten (2021), Indien

(2017, 2024), Grekland (2021, 2022), Kroatien (2021), Förenade Arabemiraten (2021), Indonesien (2022) samt Serbien (2024).

Den europeiska marknaden är alltmer prioriterad. Flera stora kontrakt har slutits med europeiska stater under Macrons mandatperioder, till exempel export av bepansrade fordon till Belgien (2018); minröjningsfartyg till Belgien och Nederländerna (2019); fregatter till Grekland (2022); artillerisystemet CAESAR till Tjeckien (2021) samt spanings satelliter till Polen (2022). De viktigaste slutsatserna sammanfattas i tabellen nedan (Tabell 6.4).

Tabell 6.4 Försvarsexport: kontinuitet och förändring.

	Kontinuitet	Förändring
Försvarsexport	"Le grand export" Utomeuropeiska marknader Mellanöstern, Nordafrika, indopacifiska regionen Export av stora vapensystem (Rafale)	Indopacifiska regionen – ökad export Rafale – exportframgångar Europa – ökad prioritet

7. Statens roll i Frankrikes vapenexport: aktiv och pragmatisk

FRANKRIKE BEDRIVER EN AKTIV politik till stöd för fransk vapenexport (*soutien à l'exportation de matériel militaire, Soutex*). Exportfrämjandet beskrivs som ”oumbärligt” för möjligheten att uppnå det strategiska målet att upprätthålla en autonom fransk försvarsindustri eftersom den franska marknaden är alltför begränsad för att ensam kunna bära kostnader för forskning, utveckling och produktion av högteknologisk materiel till den franska försvarsmakten.²⁶⁸

I detta kapitel beskrivs översiktligt hur Frankrike arbetar för att främja landets vapenexport. Vilka är de viktigaste aktörerna? Vilka metoder använder de sig av? Analysen av staten som exportfrämjande aktör är här avgränsad till centrala aktörer på nationell nivå: presidenten, utrikesdepartementet, försvarsdepartementet samt försvarsmakten, med DGA vid franska försvarsdepartementet som en nyckelaktör.

Analysen baseras på öppna rapporter såsom det franska försvarsdepartementets årliga rapporter till parlamentet, rapporter från den franska revisionsmyndigheten *Cour des comptes* samt Lucie Béraud-Sudreaus *French Arms Exports. The Business of Sovereignty*. Dessa källor har kompletterats med pressartiklar, officiella källor, hemsidor samt intervjuer med experter på fransk försvarsindustri. Kapitlet avslutas med en illustrerande fallstudie av exportfrämjande metoder till Indien – Frankrikes största exportmarknad.

7.1 Vapenexportkontroll – juridik, byråkrati, politik

Frankrikes vapenexport regleras genom internationella ramverk och nationell lagstiftning. Frankrike deltar i internationella kontrollregimer som syftar till att

förhindra spridning av känsliga vapen och teknologier, däribland kärnvapen.²⁶⁹ På nationell nivå regleras vapenexporten i den franska försvarslagen (*code de la défense*).²⁷⁰

Vapenexportkontrollens administrativa struktur omfattar ett mycket stort antal aktörer, fler än vad som är möjligt att beskriva här.²⁷¹ Några av de viktigaste är försvarsdepartementet, finansdepartementet, utrikesdepartementet, inrikesdepartementet, det nationella försvars- och säkerhetssekretariatet *Sécritariat générale de la défense et sécurité nationale* (SGDSN), samt andra aktörer som *Bpifrance*, *Business France* och *Défense conseil internationale* (DCI).²⁷² SGDSN är en central aktör i processen. Det är ett icke-politiskt organ som koordinerar alla aktiviteter som leder fram till ett ställningstagande av *Commission interministérielle pour l'étude des exportations de matériels de guerre* (CIEEMG), som lyder under premiärministern. Licenser beviljas av premiärministern, efter ett positivt yttrande av CIEEMG. Om ärendet rör en känslig exportfråga och där parterna har olika åsikter, organiserar CIEEMG en särskild sittning där alla parter får uttrycka sin åsikt.²⁷³

CIEEMG granskar cirka 4 000–5 000 ansökningar om exportlicens varje år. Den fattar även beslut om cirka 2 500 licenser som har ändrats, till exempel som en följd av förhandlingar eller efter det att tillägg har gjorts efter kontraktsskrivandet. I genomsnitt tar processen 45 dagar.²⁷⁴ Under perioden 2015–2023 beviljades, i genomsnitt, cirka 4 400 exportlicenser per år.²⁷⁵ Information om antalet nekade exportlicenser ingår inte i försvarsdepartementets årliga rapport, till skillnad från 2017, då rapporten även innehöll information om hur avslagen fördelade sig geografiskt och vilket kriterium som hade motiverat ett avslag. Enligt en parlamentsrapport avslås 2,5 procent av det totala antalet ansökningar. För beslut som kräver särskild sittning, vilket

268 *Cour des comptes, Le soutien aux exportations*, s. 9.

269 Ministère des armées, *Report to Parliament on France's arms exports 2024*, s. 26-31

270 Loi no. 2011-702; Décret No. 2012-901; Directive 2009/43/CE. I fransk lag regleras vapenexporten under ”Titre III: Matériels de guerre, armes et munitions”, artikel L2331-1 till L2339-19, samt R2331-1 till R2339-5.

271 För en fullständig redogörelse, se *Cour des comptes, Le soutien aux exportations* s. 23-26 och bilaga 6.

272 *Cour des comptes, Le soutien aux exportations*, s. 23.

273 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 36-37.

274 Ministère des armées, *Report to Parliament on France's Arms Exports 2024*, s. 32.

275 Ministère des armées, *Report to Parliament on France's Arms Exports 2024*, Appendix 1.

behövs när aktörerna har olika uppfattning, avslås 20 procent av ansökningarna.²⁷⁶

Det franska parlamentets insyn i försvarsrelaterade frågor är hårt kringskuren av försvarsrelaterad sekretess.²⁷⁷ Beslut om vapenexportlicenser kräver inte parlamentets godkännande. Försvarsutskotten i senaten och nationalförsamlingen kan inte inlägga veto mot lag eller motsätta sig policybeslut, även om nationalförsamlingens försvarsutskott kan fatta beslut om utredningar i specifika frågor. Revisionsmyndigheten *Cour des comptes* genomför granskningar, men deras öppna rapporter är också kringskurna av försvarssekretess.²⁷⁸ I det franska parlamentet är det framför allt småpartier som miljöpartiet *Europe écologie les verts* (EELV) och det franska kommunistpartiet *Parti communiste français* (PCF) som ställt krav på hårdare vapenexportkontroller.²⁷⁹ Kritiska frågor i relation till fransk vapenexportkontroll har dock lyfts i en parlamentsrapport, som efterlyst ökad transparens och ökad insyn i vapenexportfrågor som omgärdas av stark försvarssekretess.²⁸⁰ I en intervju förklarar rapportens författare:

Systemet [för kontroll av vapenexport] är ogenomskinligt och tillgången till information är i dag svår av en mycket enkel anledning, nämligen att alla aktörer inom systemet som skulle avslöja information skulle bryta mot skyldigheten att upprätthålla försvarssekretess.²⁸¹

Några större förändringar i Frankrikes vapenexportkontroll har inte genomförts på nationell nivå under Macrons mandatperioder, inte heller under hans företrädare François Hollande (2012–2017).²⁸² Det finns dock en växande opinion på europeisk nivå och lyhördhet bland franska parlamentsledamöter om betydelsen av etik inom vapenexportområdet. Denna har uttryckts i relation till vapenexport till Saudiarabien

och konflikten i Jemen. En ny parlamentarisk delegation bildades 2023 och innebär en viss förstärkning av parlamentsledamöternas möjligheter att utvärdera vapenexporten.²⁸³ Det franska försvarsdepartementet inrättade 2020 en försvarsetisk kommitté (*Comité d'éthique de la défense*) som består av 18 ledamöter med ansvar att ge förslag och rekommendationer i frågor som rör vapenutveckling och nya teknologier.²⁸⁴

Flera initiativ har tagits på EU-nivå eller mellan EU:s medlemsstater om ökat samarbete inom vapenexportkontrollområdet. Den viktigaste reformen för att stärka vapenexportkontrollen är tillämpningen av EU:s direktiv från 2009, som innebar förenklade och harmoniserade regler för export av försvarsrelaterade produkter inom EU.²⁸⁵ EU-direktivet följdes av fransk lag i juli 2011. Det franska parlamentet har fattat beslut om att dessa förenklade vapenexportkontroller även omfattar export till stater utanför EU.²⁸⁶ Frankrike har ett samarbetsavtal med Tyskland sedan 2019 om gemensamma regler för exportkontroll av försvarsprodukter som samproduceras av de två länderna.²⁸⁷ Samarbetet omfattar sedan 2021 Spanien och i slutet av 2025 gick även Storbritannien med i avtalet. Syftet är att underlätta licenser för försvarsmateriel som produceras av länderna tillsammans.²⁸⁸ I april 2025 fattade EU:s ministerråd beslut om stärkt samarbete för export av försvarsmateriel, vilket bland annat omfattar utbyte av information om medlemsstaters exportpolicy, inklusive avslag på export.²⁸⁹

7.2 Presidenten – avgör och övertalar

Presidenten har ett särskilt inflytande över försvars- och säkerhetspolitiken. Ett mer aktivt exportfrämjande började ta form under president Nicolas Sarkozy

276 Maire och Tabarot, *Rapport d'information sur le contrôle des exportations d'armement*, s. 42-43.

277 Maire och Tabarot, *Rapport d'information sur le contrôle des exportations d'armement*, s. 107-115; intervju 4;

278 Transparency International, Country Brief: France. Berlin: Transparency International, 2020.

279 Béraud-Sudreau, *French Arms Export*, s. 47.

280 Maire och Tabarot, *Rapport d'information sur le contrôle des exportations d'armement*.

281 Mounier, Jean-Luc. 'Exportations d'armes de la France: vers un contrôle du Parlement?' *France24*. 19 november 2020.

282 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 47, 119.

283 Fragnon, Julien. 'Exportations d'armement: 'Les politiques publiques, jusqu'à ici marquées par le sceau du secret, doivent accepter un contrôle externe accru'. *Le Monde*. 9 augusti 2023.

284 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 42-43.

285 Directive 2009/43/CE of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 simplifying terms and conditions of transfers of defence-related products within the Community.

286 Béraud-Sudreau, *French Arms Export*, s. 109.

287 Treaty between the Federal Republic of Germany and the French Republic on Franco-German Cooperation and Integration, s. 6.

288 Ministère des armées. *Report to Parliament on France's arms exports 2023*. Paris: DICOd, 2023, s. 22; Ministry of Defence. Policy paper: Agreement on Defence Export Controls. 10 december 2025.

289 Council of the European Union. Arms export control: Council reviews EU framework strengthening the control and accountability of international arms trade. Press release. 14 april 2025.

(2007–2012) mot bakgrund av sviktande exportsiffror och flera misslyckade försök att sälja stridsflyget Rafale, som till Sydkorea 2002, Singapore 2005 och Brasilien 2009. Utvecklingen av en mer vapenexportfrämjande politik har fortsatt under president François Hollande (2012–2017) och under president Emmanuel Macron sedan 2017.²⁹⁰

Presidenten, men även premiärministern, kopplas in om det är en viktig affär som är på gång, till exempel om relationen till det aktuella landet är betydelsefullt, om det rör ett kontroversiellt beslut, till exempel om mottagarlandet varken är helt ”svart” eller ”vitt”, eller om det handlar om att skydda ett specifikt företags export. Presidenten avgör om det exempelvis råder motsättningar mellan olika departement. Ett konkret exempel är Saudiarabien där försvarsdepartementet har varit för försäljning av vapen till Riyad medan utrikesdepartementet var emot. President Holland tillstyrkte export till Saudiarabien 2017, liksom President Macron 2018.²⁹¹ Det brutala mordet på den saudiske journalisten Jamal Khashoggi, som genomfördes på Saudiarabiens generalkonsulat i Istanbul den 2 oktober 2018, tycks inte ha påverkat relationerna med Saudiarabien.²⁹²

Politiska kontakter på högsta politiska nivå kan användas för att övertala en motpart att köpa franska vapen som en del av ländernas dialog med strategiska partners. Ett aktuellt exempel är det franska företaget Safran som i hård konkurrens med amerikanska GE Aerospace och brittiska Rolls-Royce vill sälja motorer för stridsflyg till Indien. Där har president Macron, enligt uppgifter i fransk press, talat med premiärminister Narendra Modi. På så vis ska ländernas goda politiska relationer ha använts för att ge garantier för affären.²⁹³

Om presidenten vill ha ett strategiskt samarbete med det aktuella landet, så godkänns en ansökan om vapenexportlicens.²⁹⁴ SGDSN stoppar inte stora kontrakt – det har aldrig hänt bedömer en expert. Politiskt hanteras frågan med ekonomiska argument, att det handlar om att främja arbetstillfällen i Frankrike.²⁹⁵

7.3 Utrikesdepartementet – mer aktivt

Frankrikes utrikesdepartement är engagerat i främjandet av fransk vapenexport. Explicita mål för exportfrämjandet är att försvara franska företagsintressen och – som det heter – ”främja företagens internationella utveckling till förmån för sysselsättningen i Frankrike”.²⁹⁶ Förutsättningarna för detta är tämligen goda: Frankrike är bland de fem stater som har flest diplomatiska nätverk i världen.²⁹⁷

Genom sin diplomatiska närvaro har Frankrike kunskap om specifika länder, deras intressen och bevekelsegrunder, vilket kan användas till stöd för fransk vapenexport. Utrikesdepartementet har alltid haft en främjande roll, men i flera intervjuer lyfts att departementets roll har ökat betydligt sedan 2012, då Jean-Yves Le Drian var försvarsminister i Hollandes regering (2012–2017).²⁹⁸ Eftersom förhandlingar om större vapenkontrakt genomförs med en diplomatisk inramning spelar det franska utrikesdepartementet en viktig roll i denna process.²⁹⁹

7.4 Försvarsdepartementet och DGA – nyckelroll

Försvarsdepartementet och DGA har en nyckelroll för främjandet av fransk vapenexport. DGA har tre uppgifter i relation till vapenexporten:³⁰⁰

- Samordna och koordinera statens stöd och genomföra förhandlingar i samband med vapenexport;
- Samordna bilaterala relationer inom försvarsmaterielområdet genom sin internationella avdelning och närvaro;
- Hantera och följa upp exportkontrollprocesser.

290 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*; Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 3, 102, 121.

291 Béreau-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 39.

292 Radio France International. 'Saudi prince accused of complicity in Khashoggi murder thanks Macron for 'warm reception' in Paris'. 29 juli 2022; *France24*. 'Macron hosts Saudi crown prince despite outrage over Khashoggi murder'. 28 juli 2022.

293 Bezat, Jean-Michel. 'Le français Safran dans la bataille pour fournir la motorisation des futurs avions de combat indiens'. *Le Monde*. 8 januari 2025.

294 Intervju 7.

295 Intervju 5.

296 Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Un réseau diplomatique essentiel à la politique étrangère de la France.

297 Lowy Institute. Global Diplomacy Index. Methodology.

298 Intervju 2, 4 och 6.

299 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 49-51.

300 Ministère des armées. Le portail de l'armement. International.

Mer konkret är att DGA genom sin erfarenhet och expertis bidrar i de processer som föregår kontraktsskrivning (utformning av program, identifiering av behov, testverksamhet, seminarier med försvarsindustrin, deltagande i vapenmässor) och i genomförandet av kontrakt (ledning av komplexa projekt, kvalitetskontroller, test et cetera).³⁰¹

Försvarsdepartementet har genom *Direction générale des relations internationales et de la stratégie* (DGRIS) ett omfattande bilateralt diplomatiskt nätverk som i dag omfattar 93 uppdrag (*missions*) vid franska ambassader, militära representationer i Nato, EU och FN, ytterligare fem internationella organisationer och formaliserade kontakter med 164 länder. Till uppdragen hör bland annat att främja fransk försvarsindustri, bevaka länderna och stödja processer relaterade till vapenexportkontroll.³⁰² Genom detta nätverk ska attachéerna främja den bilaterala dialogen och identifiera möjligheter till samarbete.³⁰³

DGA ger en årlig subvention på 100 000 euro till branschorganisationerna GICAT, GICAN och GIFAS och deras respektive branschmässor. I samband med mässorna organiserar DGA utställningsmontrar och har ansvar för inbjudningar, planering och mottagande av utländska delegationer. Utöver de tre profilmässorna hjälper DGA även till med att identifiera internationella mässor som franska företag ska prioritera och ger organisationerna ett årligt bidrag på cirka 600 000 euro för deras deltagande. DGA organiserar i samarbete med franska ambassader seminarier för små- och medelstora företag.³⁰⁴

7.5 Försvarsmakten som skyltfönster

Försvarsmakten har en nyckelroll i att exponera och främja exporten av fransk militär materiel. Frankrike har en lång historia av internationellt militärt engagemang i form av militära operationer på egen hand eller i samarbete med EU, FN eller Nato.

Utrustning som är ”prövad i strid” beskrivs som en framgångsfaktor. En representant från den franska försvarsmaktens generalstab lyfter exempelvis fram att ”det var den framgångsrika avfyrningen av Aster 30 som en del av övningen *Formidable Shield* som väckte Greklands intresse för IDF”.³⁰⁵ Enligt en representant för försvarsmaktens generalstab, som citeras i en parlamentsrapport, har de väpnade styrkorna genomfört 36 exportstödjande insatser till Europa under de senaste fem åren. Det konstateras också att denna dynamik måste utökas som en del av ”ombalanseringen” av Frankrikes export till Europa, i samarbete med DGA och berörda företag i försvarsindustrin.

Gemensamma övningar och andra utbyten mellan ländernas försvarsmakter är, i franskt perspektiv, en faktor som anses gynna fransk vapenexport.³⁰⁶ Exponeringen av stridsflyget Rafale i militärinsatser i Afghanistan, Libyen, Irak, Syrien och Tchad beskrivs som en faktor som har vänt trenden från ”osäljbar” till en exportsuccé.³⁰⁷

Samtidigt som försvarsmakten alltså fungerar som skyltfönster och främjare av fransk försvarsmateriel är denna position inte helt oproblematiske i de fall försvarsmakten föredrar inköp av andra materiel än de som utvecklats och beställts av DGA i nära samarbete med fransk försvarsindustri. DGA beskrivs i analyser som en starkare part än försvarsmakten och att det finns en obalans mellan försvarsindustrins och DGA:s intressen å ena sidan och försvarsmaktens behov, å den andra. Under de år då försvarsbudgeten minskade har det varit viktigare att skydda fransk försvarsindustri genom uppköp till den egna försvarsmakten än att tillmötesgå försvarsmaktens önskemål om materiel.³⁰⁸ Denna bedömning har även kommit fram i intervjuer med franska experter. Försvarsmakten har exempelvis efterfrågat mindre tekniskt avancerade materiel än det som erbjudits från DGA.³⁰⁹ Samtidigt har beställningar från försvarsmakten varit en förutsättning för utvecklingen av vissa typer av materiel, som stridsflygplan. Rafale började användas av franska flottan år 2004 och av franska flygvapnet 2006, men det första exportkontraktet tecknades först 2015 med Egypten.³¹⁰

301 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 50.

302 Ministère des armées. Le réseau diplomatique de défense.

303 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 50.

304 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 71.

305 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 102.

306 Intervju 6.

307 Harmant, 'La folle histoire du Rafale'.

308 Pannier och Schmitt, *French Defence Policy since the End of the Cold War*, s. 89-90.

309 Intervju 8.

310 Dassault Aviation. Rafale.

7.6 Pragmatiskt tillvägagångssätt

Försvarsdepartementets DGA beskriver på sin hemsida att de har en ”en pragmatisk approach” till samarbete och exportfrämjande.³¹¹ Detta konstateras även av revisionsmyndigheten *Cour des comptes* i en utvärdering av Frankrikes exportfrämjande. Istället för att ha en global strategi, så har man valt att utforma sina metoder från fall till fall. Det finns flera förklaringar till detta. En är att Frankrikes försvarsindustri främst har producerat för franska försvarsmaktens behov och att befintliga lager för export är begränsade. En annan förklaring är att Frankrike saknat förmåga, eller förutsättningar, för att kunna genomdriva ”sina spelregler”.³¹²

7.6.1 Strategiska partnerskap mellan stater

Strategiska partnerskap är en metod som används och som bildar en ram för vapenexporten.³¹³ Frankrike har etablerat strategiska samarbeten med ett flertal stater i den indopacifiska regionen, som är en viktig exportmarknad för av franska vapen. Den franska indopacifiska strategin och Frankrikes försvarsstrategi i indo-pacifiska regionen publicerades 2019 och ramar in relationerna med hela regionen, som tidigare betraktats som två skilda regioner, Indiska oceanen och Stilla havet. Säkerhet och försvar är en av fyra pelare som samarbetet vilar på.³¹⁴ Strategin beskrivs av en expert som ett ”koncept”, eller ett paket, som strukturerar de bilaterala relationerna och där vapenexporten är en drivande faktor.³¹⁵

Frankrike har flera strategiska avtal med länder i den indopacifiska regionen: Japan (1995), Indien (1998), Indonesien (2011), Singapore (2012), Australien (2012) och Vietnam (2013). Samarbetsavtalen med Japan uppgraderades 2013 och med Australien 2017.³¹⁶

7.6.2 Varierande avtalsformer

Frankrike har fyra olika avtalsformer som använts för att garantera eller överse vapenexportkontrakt. Frankrike införde mellanstatliga partnerskapskontrakt 2017, där staten har ett betydligt starkare engagemang. Fram till 2017 hade Frankrike tre typer av exportfrämjande kontrakt.³¹⁷

Franska staten kontrakterar ett företag för hanteringen av kontrakt. Denna lösning har använts för kontrakt med Saudiarabien via företaget *Office français d'exportations d'armement* (ODAS), som bildades på initiativ av franska staten 2008. ODAS fungerade som mellanhand för staten med uppgift att bevaka genomförandet av kontrakt utan att själv vara delaktig i utformningen av program.

Mellanstatliga avtal kompletterade med ett handelsavtal. Denna typ av avtal består generellt av utbildningsavtal där den franska försvarsmakten genomför utbildning eller bistår med teknisk expertis från DGA, till exempel utbildning av stridspiloter i kombination med kontrakt på stridsflygplanet Rafale.

Franska statliga garantier genom mellanstatliga avtal för att genomföra kontrakt i samarbete med den mottagande staten. Den franska staten kan ge finansiella garantier och garantier för att kontraktet genomförs av det exporterande företaget.³¹⁸ Rättigheterna tillhör dock det exporterande företaget. Denna metod har exempelvis använts för export av radarutrustning till Peru och Rafale till Indien.

En fjärde form av avtal infördes 2017 som innebär att statens engagemang är mer omfattande genom mellanstatliga avtal (*contrat de partenariat gouvernemental*, CPG). Den beskrivs som den mest avancerade formen av partnerskap som används för samarbeten med stater som Frankrike har starka politiska och strategiska

311 Ministère des armées. Soutenir les exportations.

312 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 11.

313 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 11.

314 Gouvernement. *La stratégie de la France dans l'Indopacifique*. Paris: Ministère de l'Europe et des affaires étrangères, 2019, s. 55; Ministère des armées. *France's Defence Strategy in the Indopacific*. Paris: DICOd, 2019.

315 Intervju 10, 3 oktober 2024.

316 Gouvernement, *La stratégie de la France dans l'Indopacifique*, s. 41.

317 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 52-53.

318 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 50. Finansdepartementet kan t.ex. ge finansiella garantier genom *Bpifrance Assurance Export*.

relationer med. Det beskrivs som en modell som förutsätter hög tillit mellan samarbetsparterna. Kontraktsformen har utvecklats i samarbete mellan olika departement och där det franska nationella säkerhetsrådet (*Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale*, SGDSN) har en central roll.³¹⁹ Metoden skiljer sig från kontrakt där en stat köper försvarsmateriel direkt från en leverantör och innebär att den exporterande staten på olika sätt ger stöd till den inköpande staten och ger garantier för kontraktets genomförande.³²⁰ Tillvägagångssättet kan till exempel användas om motparten har svag upphandlingskapacitet, otillräcklig teknisk expertis eller svag förmåga att specificera behov, ingå avtal eller genomföra kontrakt.

Hittills har det tillämpats på ett fall, Belgien, och gäller export av fordon till den belgiska armén inom det mellanstatliga avtalet CaMo. Processen har krävt tre års förhandlingar om samarbetsformer, materiel och finansiering. De två staternas försvarsministrar tecknade 2017 ett intentionsavtal om ett strategiskt avtal mellan de två staternas arméer, som följdes upp av med ett mellanstatligt avtal i november 2018. Efter godkännande av franska parlamentet fick försvarsföretagen Nexter – med KNDS, Thales och Arquus som underleverantörer – kontrakt på 382 fordon Griffon och 60 Jaguar för leverans 2025–2030. Det mellanstatliga kontraktet säkras av en gemensam fransk-belgisk kommitté och en ad hoc-kommitté vid DGA.³²¹

Samtidigt som processen med mellanstatliga avtal beskrivs som tidsödande och resurskrävande, konstaterar en parlamentsrapport att köpare av försvarsmateriel inte bara vill ha kommersiella kontrakt eller tekniska avtal utan efterfrågar ”en direkt relation stat till stat”³²² Förutom att sälja materiel, handlar det om att kunna erbjuda en paketslösning, som även omfattar service. Ofta ingår även utbildningspaket som genomförs av det exporterande företaget och som är anpassade till mottagaren.³²³ Förutom tekniskt stöd och utbildning, kan det också handla om att erbjuda gemensamma övningar, utbyten mellan försvarsmakterna, eller gemensam utveckling av ny teknik.

7.6.3 Samproduktion och offset

Kommersiell eller industriell kompensation för vapenköp, så kallade *offset*, ingår i allt högre grad i kontrakten. Det har sedan 1990-talet blivit allt vanligare att exportländer ställer krav på att materiel ska samproduceras, helst med produktion i det egna landet. Det kan, till exempel, innebära att det i en vapenaffär ingår i avtalet att materiel ska produceras lokalt eller att lokalt producerad materiel ingår i produktionen av det exporterade vapensystemet. För två av Frankrikes viktigaste kunder, Indien och Brasilien, har offset varit tydligt inriktad på att underlätta utvecklingen av ländernas försvarsindustri.³²⁴ Brasilien har erbjudits att tillsammans med franska Naval Group utveckla den tredje generationens ubåtar.³²⁵ *Offset* ingår även i kontrakten i en europeisk kontext. Lokal produktion i Belgien ingår i kontraktet inom ramen för CaMo, där försvarsföretaget FN Herstal och industrigruppen Mol Cy ska tillverka komponenter till de bepansrade fordonen. I förhandlingarna ingår även diskussioner om hur belgiska företag ska involveras i underhåll av fordonsparken.³²⁶ I Greklands kontrakt på tre FDI-fregatter 2022, har ett fyrtiotal grekiska företag involverats i produktionen.³²⁷

Offset beskrivs som en stor utmaning av franska experter. Det är viktigt hur kontrakten skrivs, vad de omfattar och vad man ger rättigheter till.³²⁸ Samarbete är extra känsligt när det handlar om att en industriell motpart är direkt involverad i produktionen av ett vapensystem eller tillverkar komponenter som ingår i det exporterade vapensystemet genom så kallad direkt *offset*. En annan variant är att det säljande företaget åtar sig att investera i ekonomiska aktiviteter som inte är direkt kopplade till vapensystemet, till exempel genom utbildningsprogram eller motköp av helt andra produkter som ett sätt att minska kostnaden för köpet.

De franska myndigheternas attityd till *offset* beskrivs som ”ambivalent”.³²⁹ Fördelar är att det kan vara en konkurrensfördel att erbjuda *offset* för att sänka inköpskostnaden för det köpande landet. Det kan även vara en

319 Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale, SGDSN.

320 Masson, Hélène och Martin, Kévin. *Les contrats d'État à l'État (GtoG) sur le marché international de l'armement*. No. 1. Paris: Fondations pour la recherche stratégique, 2025.

321 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*; Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information sur l'industrie de défense*, s. 100-101.

322 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 101.

323 Ministère des armées, *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 49.

324 Pannier och Schmitt, *French Defence Policy since the End of the Cold War*, s. 100.

325 *Le Monde/AFP*. 'La France se tient 'aux côtés' du Brésil, qui va développer la propulsion nucléaire, a annoncé Emmanuel Macron'. 27 mars 2024.

326 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 97.

327 Naval Group. Greece launches its program for three defence and intervention frigates (FDI HN) with Naval Group. 24 mars 2022; Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 97.

328 Intervju 2, 4 och 6.

329 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 61.

militärstrategisk fördel eftersom samarbete ökar de militära styrkornas interoperabilitet om staterna använder sig av samma eller likartade system. Det finns dock flera risker. En risk med direkt *offset*, det vill säga när samarbetet är direkt kopplat till det köpta vapensystemet, är att kunskaps- och tekniköverföringen skapar nya konkurrenter. Mottagarländerns ökade krav på lokal produktion och lokala underleverantörer, riskerar att underminera marknaden för traditionella underleverantörer i Frankrike. En annan utmaning är att bibehålla kvalitet på produkter som produceras av lokala företag i mottagarlandet, vilket kräver noggranna kontroller.

Trots att inslaget av *offset* har ökat alltmer i fransk vapenexport, har effekterna på Frankrikes nationella försvarsindustri inte utvärderats. Till skillnad från USA, där *offset* är reglerat och presidenten är skyldig att rapportera till kongressen om hur *offset* påverkar amerikansk försvarsindustri saknas denna typ av reglering och insyn i Frankrike. Erfarenheter från USA visar att *offset* visserligen har lett till flera stora kontrakt för amerikanska storföretag, medan effekterna på små- och medelstora företag varit negativ.³³⁰

7.7 Illustrerande fall: Indien

Under perioden 2013–2022 har Indien utvecklats till Frankrikes främsta exportmarknad. Frankrikes vapenexport till Indien inkluderar stora kontrakt, huvudsakligen stridsflyg och ubåtar. I april 2025 bekräftade Indien sitt beslut om att köpa 26 Rafale Marine från franska Dassault.³³¹ I februari 2026 offentliggjorde Indiens regering sitt beslut att köpa ytterligare 114 Rafale.³³² Vilka faktorer har bidragit till Frankrikes exportframgångar till Indien?

7.7.1 En prioriterad relation med lång historia

Frankrikes diplomatiska samarbete med Indien går tillbaka till Indiens självständighet 1947. Under 1950-talet började Frankrike exportera vapen till Indien, exempelvis bepansrade fordon (AMX-13-75) och stridsflyg (Mystère-4A, MD-450-Ouragan).³³³ Under 1950-talet etablerades ett samarbete inom kärnkraftsområdet och sedan 1960-talet har Frankrike och Indien ett rymdsamarbete.

Den franska exporten av Rafale till Indien har föregåtts av flera tidigare storaffärer: beställningar av stridsflygplan Mirage (1982; 1986; 2000; 2011; 2021) samt sex dieselelektriska ubåtar Scorpène (2005).³³⁴

Samarbetet med Indien är centralt för Frankrike av flera skäl: för att upprätthålla maritima rutter för att bemöta traditionella och icke-traditionella hot i Indiska oceanen och för att behålla länken till Frankrikes utom-europeiska territorier, genom tillgång till indiska hamnar och flygplatser.³³⁵ Indiens strategiska värde lyfts även fram i Frankrikes indopacifiska strategi och Frankrikes försvarsstrategi från 2019. En expert, som själv varit involverad i processen med den indopacifiska strategin, beskriver den som ett ”koncept” som varit till nytta för att utveckla bilaterala relationer, där vapenexporten varit en drivande faktor.³³⁶

7.7.2 Politisk inramning

Det strategiska partnerskapet mellan Frankrike och Indien har fått stöd från högsta politiska nivå genom flera toppmöten mellan president Macron och premiärminister Modi.³³⁷ Macron och Modi uppges ha god personkemi och har genomfört statsbesök i båda riktningarna. År 2023 firade de två staterna 25 år av strategiskt partnerskap och lanserade då en ny plan för de kommande 25 åren, *Horizon 2047*. Frankrike och Indien var tillsammans värdar för *AI Action Summit* i Paris 10–11

330 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 58-61.

331 Dieterich, Carole. 'L'Inde s'arme de 26 Rafale Marine commandés à la France pour moderniser son équipement vieillissant'. *Le Monde*. 29 april 2025.

332 The New Indian Express. 'India to get 114 Rafale jets as government clears Rs 3.6 lak core mega deal.' 12 februari 2026. www.newindianexpress.com/nation/2026/Feb/12/india-to-get-114-rafale-jets-as-government-clears-rs-36-lakh-crore-mega-deal.

333 SIPRI, Arms Transfers Database.

334 Gunnarson, 'France's strategic relations with India'.

335 Gunnarson, 'France's strategic relations with India'.

336 Intervju 10, 3 oktober 2024.

337 Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Relations bilatérales.

februari 2025.³³⁸ Ett återkommande inslag är försvarsministrarnas årliga försvarspolitiska dialog.

Det strategiska avtal som Frankrike och Indien undertecknade 1998 utgör en viktig startpunkt för ett närmare strategiskt samarbete mellan de två länderna. Franska revisionsmyndigheten beskriver det som en faktor som banade väg för flera stora kontrakt i början av 2000-talet.³³⁹

Under president Macrons mandatperiod har samarbetet mellan de två staterna intensifierats genom flera andra bilaterala dokument och avtal. År 2018 antog parterna en gemensam strategisk vision för samarbetet i Indiska oceanen. Samma år kom man överens om ett ömsesidigt logistiskt stöd, vilket syftar till att stärka samarbetet mellan ländernas flottor och underlätta ömsesidig access till militära baser. Samarbetet omfattar ökade ambitioner att utveckla utbytet av studenter, forskare och yrkesverksamma.³⁴⁰

7.7.3 Gemensamma övningar

Länderna har breddat sitt militära samarbete över tid. Det strategiska avtalet utgör en ram för underrättelse-samarbete inom den marina domänen, militärt samarbete genom gemensamma övningar som *Varuna* (flottan), *Shakti* (armén) och *Garuda* (flyg- och rymdvapnet).³⁴¹ Utöver dessa deltar Frankrike och Indien i flera andra övningar. År 2024 genomfördes en trilateral flygvapensövning, *Desert Knight*, med Frankrike, Indien och Förenade Arabemiraten. Frankrike och Indiens arméer genomförde övningen *Frinjex23*, för första gången, och den multinationella övningen *La Pérouse*, som organiseras vartannat år, med staterna i *Quadrilateral Security Dialogue* (Quad), det vill säga Australien, USA, Japan och Storbritannien.³⁴²

7.7.4 Försvarsindustriellt samarbete

De två staterna presenterade 2024 en gemensam plan (*roadmap*) som, bland annat, innebär ett ökat samarbete mellan de två staternas försvarsindustrier, vilket inkluderar samarbete för design, utveckling och produktion av avancerad försvarsteknik. Innehållet i försvarsavtalet är inte tillgängligt, men huvudlinjerna utvecklas i ett gemensamt uttalande som gjordes i samband med Macrons besök i Indien 2024. Av det framgår att samarbetet rör avancerade teknologier och att staterna ska samarbeta för att gemensamt identifiera möjligheter till design, utveckling och produktion för att täcka de indiska styrkornas behov, men även för materiel ”till andra vänligt sinnade länder”.³⁴³ I vaga ordalag välkomnar uttalandet att det har gjorts ”framsteg” vad gäller Safrans etablering av underhållsstrukturer (*Maintenance, Repair, and Operations*, MRO) för LEAP-motorer i Indien. Uttalandet uttrycker även planer på att etablera MRO för Rafale-motorer i Indien, ett partnerskap mellan Safran och *Hindustan Aeronautics Limited* (HAL) för Indian Multi Role Helicopter-motorer samt inhemsk produktion i Indien av Scorpène-ubåtar.³⁴⁴ Vidare hänvisar uttalandet till diskussioner mellan Indiens *Defence Research and Development Organisation* (DRDO) och franska DGA som ”inom en snar framtid” ska leda fram till ett *Memorandum of Understanding* (MoU). Politiska uttalanden och dokument understryker vikten av Indien som tillverkare och exportör av försvarsmateriel, vilket återspeglar Indiens Make in India-policy.

Indiska HAL tecknade 2025 ett långsiktigt avtal med Safran Aircraft Engines om tillverkning av turbin-delar inom ramen för LEAP-motorprogrammet. I indisk press beskrivs det som ”ett viktigt steg i HAL:s växande roll inom den globala flygindustrin”.³⁴⁵

338 *Le Monde/AFP*. 'Government chiefs and tech leaders gather in Paris for AI summit'. 10 februari 2025.

339 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 50.

340 Gunnarson, 'France's strategic relations with India'.

341 Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 50. Maritima övningar har genomförts sedan 1980-talet: Varuna organiseras varje år. Shakti har organiserats åtta gånger med övningar vartannat år. Garuda har sedan 2003 organiserats sju gånger.

342 Ministère des armées, *Rapport au parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*, s. 14. För en analys av Quad, se Aronsson, Albin; Neuman Bergenwall, Samuel; Weidacher Hsiung, Christopher och Schröder, Anders. *Quadrilateral Security Dialogue: förutsättningarna för en allians i den indopacifiska regionen*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024.

343 Government of India. 'India-France Joint Statement on the State Visit of H.E. Mr. Emmanuel Macron, President of French Republic, to India (25-26 January 2024)'. Se punkt 20 och 21.

344 Naval Group. P-75 Scorpène® submarines. Avtalet på 6 Scorpène-ubåtar 2005 omfattade licenstillverkad produktion och transfer av teknologi och konstruktion i Indien av Mazagon Dock Shipbuilders Limited (MDL).

345 Safran. Safran and HAL strengthen their cooperation to produce LEAP engines forged parts. 19 juni 2025; *The Economic Times*. 'HAL and Safran strengthen partnership with long-term LEAP engine deal'. 12 februari 2025.

7.7.5 Strukturerande vapenexport

De stora vapenkontrakten är viktiga, framför allt exporten av Rafale och ubåtar, och beskrivs av en expert som strukturerande för de fransk-indiska relationerna.³⁴⁶ De är strukturerande eftersom exporten innebär att de involverar långsiktiga investeringar i form av logistisk stöd, underhåll och utbyte av underrättelseinformation. Det kräver också att man tränar tillsammans, vilket är särskilt krävande när det gäller undervattensstrid, som har ingått i samtliga Varuna-övningar sedan 2018.³⁴⁷

Det försvarsindustriella samarbetet mellan Frankrike och Indien beskrivs som ”långvarigt och djupgående”.³⁴⁸ En expert beskriver inslagen av *offset* i Indien som ”enorma”.³⁴⁹ Även om det saknas tillgång till information om omfattningen, finns exempel på att produktion har placerats i Indien som en del av kontrakt på stridsflyget Rafale. I november 2020 tillkännagav Dassault Aviation att produktionen av 12 övervakningsplan (Falcon 2000LXS Albatros), som beställts av franska försvarsmakten, delvis skulle förläggas till Indien. Enligt Dassault var beslutet en del av den industriella kompensation (*offset*) som ingick i överenskommelsen med New Delhi fyra år tidigare (2016) för kontraktet på 36 Rafale till det indiska flygvapnet.³⁵⁰ Kontraktet omfattade investeringar i indisk industri motsvarande 50 procent av exportvärdet, däremot inte produktion av planet i Indien.³⁵¹ År 2017 etablerade parterna en *joint venture: Dassault Aviation Reliance Aerostructure* (DRAL), för produktion av Falcon 2000 LXS Business Jets i Indien.³⁵²

Det fransk-indiska kontraktet från 2025, som omfattar 26 Rafale Marine, innebär att produktionen delvis kommer att förläggas till Indien. Enligt Dassault är det första gången som delar av flygplanskroppen ska tillverkas på plats i Indien. Fyra transferavtal har tecknats med Tata-gruppens *Tata Advanced Systems Limited*

(TASL), som ska etablera produktion i Hyderabad av vissa specifika delar av flygplanskroppen. Etableringen beskrivs som ”ett betydande steg för att stärka landets kapacitet inom flygplanstillverkning” och av Dassaults VD Eric Trappier som ”ett avgörande steg för att stärka vår leveranskedja i Indien”.³⁵³

7.7.6 Utmaningar

Det finns flera utmaningar med Frankrikes försvarsindustriella samarbete, som här formuleras med fyra frågor: Vem styr? Vilka gränser finns för samproduktion? Hur pålitligt är Indien? Hur påverkas Frankrikes försvarsindustri på sikt?

Vem sitter i cockpit? Franska staten, indiska staten eller Dassault? Dassault har en historik som visar att företaget vill välja vilka som ska tillverka produkter utifrån deras kapacitet att leverera materiel av hög kvalitet. Bristande produktionskvalitet var ett skäl till att kontraktet mellan Dassault och det indiska statliga bolaget HAL om produktion av 108 flygplan i Indien inte fullbordades. Dassault ska ha föredragit en annan samarbetspartner och valde att bryta kontraktet istället för att samarbeta med HAL.³⁵⁴ Officiellt hänvisades till ”brist på gemensam förståelse” mellan HAL och Dassault.³⁵⁵ Det finns oklarheter i affären, vilket fick offentlig uppmärksamhet 2014–2018, med misstankar om korruption i samband med att kontraktet med HAL ersattes med ett kontrakt med indiska *Reliance Group*.³⁵⁶ Indiens Högsta domstol kom dock till slutsatsen att inga oegentligheter hade förekommit i affären.³⁵⁷

Vilka gränser finns för direkt *offset*? Avtalsförhandlingarna när det gäller Dassaults export av Rafale beskrivs av en senior expert som mycket hårda: det är Dassault som bestämmer vad företaget vill ge till Indien, inte vad Indien begär att få tillgång till. Det företaget

346 Intervju 9, 3 oktober 2024.

347 Gunnarson, 'France's strategic relations with India', Tabell 1.

348 Ministère des armées. Emmanuel Macon en Inde pour renforcer le partenariat stratégique franco-indien. 26 januari 2024.

349 Intervju 4.

350 Dassault Aviation. Falcon 2000 Albatros for the French Navy. 19 november 2020; *Naval News*. 'Falcon 2000LXS Albatros for the French Navy AVISMAR Program'. 19 november 2020; Lagneau, Laurent. 'Dassault Aviation s'associe à Tata Advanced Systems pour produire des fuselages de Rafale en Inde'. *Zone militaire*. 5 juni 2025.

351 Dassault Aviation. A propos du contrat Rafale en Inde. Press release. 21 september 2018.

352 Dassault Aviation. Dassault Aviations Partners with Reliance Group to manufacture Falcon 2000 Business Jets in India for Global Market. 18 juni 2025.

353 Dassault Aviation. Dassault Aviations partners with Tata Advanced Systems to manufacture Rafale fighter aircraft fuselage for India and other global markets. 5 juni 2025.

354 Intervju 1.

355 *The Economic Times*. 'Rafale deal: HAL failed as offset partner due to unresolved issues with Dassault'. 12 november 2018.

356 *The Independent*. 'Congress questions Rafale's association with Reliance instead of HAL'. 15 november 2017.

357 Delacroix, Guillaume. 'La Cour suprême indienne met un point final à l'affaire Rafale'. *Le Monde*. 14 november 2019.

ger tillgång till kan vara ett bakomliggande system eller en tidigare version av befintlig teknik.³⁵⁸ Franska myndigheter och Dassault har hittills vägrat att ge Indien access till Rafales källkod (*source code*), vilket begränsar Indiens möjligheter att göra vissa av sina inhemskt utvecklade vapensystem operativa (Astra BVR missile, Rudram anti-radiation missile).³⁵⁹

Hur pålitlig är Modi och Indien som samarbetspartner? Indiens inrikespolitiska utveckling går i auktoritär riktning.³⁶⁰ Indien har en *multi-alignment policy*, som innebär att landet inte vill ingå i allianser, däremot ha frihet att välja sina samarbetspartner. Indien har nära relationer till Ryssland och är beroende av ryskt underhåll för försvarsmateriel. Indien har avstått från att rösta i FN:s generalförsamling för resolutioner som fördömer Rysslands invasion av Ukraina. Där befinner sig Frankrike och Indien på motsatt sida och Indiens position beskrevs initialt som en ”chock” för franska diplomater, som övergått i en acceptans över att situationen är som den är.³⁶¹ I intervjuer framgår att det finns en medvetenhet om att Indien går i auktoritär riktning, men att Paris har intagit en pragmatisk inställning som innebär att man undviker konfrontation med Indien.³⁶² Frågan är hur långt denna pragmatiska inställning sträcker sig?

Frankrike och Indien har tecknat flera ömsesidiga bilaterala avtal som bygger på försvarsrelaterat samarbete, som talar för kontinuitet i de bilaterala relationerna. Konkurrensen om Indien som exportmarknad och samarbetspartner har dock ökat, och det finns enligt franska bedömare ingen självklarhet i att Frankrikes vapenexportframgångar kommer att fortsätta. Indiens *multi-alignment policy* talar för att Indien kommer att söka samarbete med flera stater. Frankrikes möjligheter till ubåtskontrakt kan utkonkurreras av Tyskland där Indien just nu överväger ett kontrakt och samproduktion av sex tyska ubåtar.³⁶³ Ett par intervjupersoner ifrågasätter Frankrikes vapenexport till auktoritära

stater som Indien och Saudiarabien.³⁶⁴ Det finns också en växande kritik mot fransk vapenexport kopplat till etik och mänskliga rättigheter, som uppmärksammas i offentliga rapporter.³⁶⁵

Hur påverkas franska underleverantörer av *offset* i Indien? Som tidigare nämnts är *offset* ett allt viktigare inslag i Frankrikes och andra länders försvarsmateriel-export. I det franska fallet är området oreglerat och det saknas utvärderingar av hur fransk försvarsindustri påverkas. Exempelen med *offset* i anslutning till Rafale, visar dock att företaget har förlagt delar av sin produktion till Indien, vilket på sikt kan underminera marknaden för Dassaults underleverantörer i Frankrike, exempelvis vid lägre orderingång. En annan fråga är hur överföringen av teknologi och kunskap till Indien långsiktigt påverkar Dassaults position på den globala marknaden. År 2023 var företaget på 46:e plats bland världens hundra högst rankade företag inom försvarsmaterielområdet.³⁶⁶

7.8 Korruptionsrisker

Internationella affärer och försvarsområdet är enligt *Transparency International* (TI) sårbara för korruption.³⁶⁷ I vilken mån korruption förekommer i Frankrikes vapenexport är svår att undersöka eftersom det bygger på tillgång till information i form av fällande domar, medie-rapportering, forskning eller andra öppna källor. Enligt TI är det ”en komplett brist på transparens kring aktuell vapenexport i Frankrike”.³⁶⁸

För att belysa risken för korruption inom försvarsområdet har TI tagit fram en riskindex, *Government Defence Integrity Index* (GDI). Indexet bygger på analys av institutionella kontroller och försvarsrelaterade institutioners kvalitet inom fem områden: finanser, operativ verksamhet, personal, politisk och anskaffning och där länder placeras på en skala från 0 till 100. Ju högre

358 Intervju 1.

359 *The Asia Live*. ‘Rafale fighter jet: India faces strategic setback as France denies access to Rafale source code amid growing Indo-Pacific friction’. 19 maj 2025.

360 Lindberg, Staffan red. *Democracy Report 2024: Democracy Winning and Losing at the Ballot*, Göteborgs universitet: V-Dem Institute, 2024, s. 25; Neuman Bergenwall, Samuel. *Indien som säkerhetspolitisk aktör: konsekvenser för svenska försvarsrelationer*, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024.

361 Intervju 9, 3 oktober 2024.

362 Baseras på samtal med policy officials och forskare i Paris, 2 och 3 oktober 2024.

363 Pandit, Rajar. ‘India going for German-origin submarines, may scrap project for more French ones’. *The Times of India*. 14 oktober 2025.

364 Intervju 4; intervju 7.

365 Maire och Tabarot, *Rapport d’information*, s. 117-118; Cour des comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 148.

366 Scarazzato m.fl., *The SIPRI Top 100-arms-producing and military services companies in the world, 2023*.

367 Transparency International. *Exporting Corruption. Progress report 2020: Assessing enforcement of the OECD Anti-Bribery Convention*. Berlin: Transparency International, 2020.

368 Transparency International, *Country Brief: France*, s. 6.

värde, desto mindre risk för korruption.³⁶⁹ Enligt TI:s sammansatta index över risker för korruption inom försvarsområdet får Frankrike värdet 50, vilket innebär att risken för korruption bedöms som ”modererad”.³⁷⁰

Det finns betydande skillnader beroende på vilken dimension av vapenexporten som undersöks. Risken för korruption bedöms som ”hög” för materielanskaffning och ”kritisk” för Frankrikes operativa insatser. Risker för korruption i samband med materielanskaffning undersöks genom analys av lagar, policy, teknisk kapacitet, konkurrens vid upphandling, offset-kontrakt, användande av agenter, finansiella paket samt påtryckningar från säljaren.³⁷¹ I Frankrikes fall bedöms *offset* (kontrakt, översyn, konkurrens) och finansiella paketlösningar vara ”kritiska” för korruption eftersom insynen är mycket begränsad.³⁷² TI noterar att det saknas tillräcklig information för att bedöma användandet av agenter eller mellanhänder. Förekomst av politiska påtryckningar i samband med anskaffning har inte undersökts i något av de länder som granskats av TI, troligen på grund av svårigheten att få tillgång till information.

TI har utvecklat ett korruptionsindex för försvarsindustriföretag med information om specifika företag där man undersökt företagets engagemang i korruptionsförebyggande åtgärder. Detta görs genom analys av företagets ledarskap, styre, internorganisation, riskbedömningar, etiska riktlinjer, policy, utbildning och stöd till personal et cetera. Analysen bildar grund till en sex-gradig skala som sträcker sig från mycket lågt till mycket högt engagemang.³⁷³ Analysen omfattar endast större försvarsföretag. För de franska företagsgrupperna varierar företagets ”betyg” från lågt till måttligt engagemang.³⁷⁴ När det gäller korruption bland små- och mellanstora företag framgår av en undersökning att

endast en tredjedel av de undersökta företagen hade utvecklat interna arbetsmetoder för att motverka korruption enligt riktlinjer i fransk lag (*loi Sapin II*).³⁷⁵

7.8.1 Uppmärksammade fall

I försvarsdepartementets rapporter till parlamentet 2017–2024 omnämns korruption mycket sparsamt och endast i relation till regleringar i FN eller EU, inte i relation till konkreta korruptionsfall.

Det finns några välkända exempel på korruption relaterat till fransk vapenexport. Några omskrivna korruptionsfall och vapenexportskandaler beskrivs i Béraud-Sudreaus analys. Samtliga exempel gäller fall från 1980- och 1990-talen.³⁷⁶ De fall som beskrivs är mycket heterogena i sin karaktär och omfattar den så kallade Luchaire-affären med Iran, Angolagate och fregattaffären med Taiwan.³⁷⁷ Fregattaffären med Taiwan beskrivs av forskare som en vändpunkt för fransk vapenexportpolicy. Avslöjandet ledde till ökade krav inom den franska regeringen för att se över regleringar av vapenexporten.³⁷⁸

Tillgången till öppen information om aktuella exempel är mycket begränsad. Det franska försvarsföretaget Thales har dock förekommit i flera utredningar. Senast uppmärksammade fransk och internationell press de husrannsakingar som genomfördes i juni 2024 på flera av Thales kontor i Frankrike, Nederländerna och Spanien.³⁷⁹ Rättsväsendet har inlett två förundersökningar som handlar om misstänkt korruption och påverkan av utländska tjänstemän, som även omfattar privat korruption, kriminella associationer och penningtvätt. I utredningen deltar 65 utredare vid franska *Office central*

369 Se Transparency International. Government Defence Integrity Index. *Methods Paper*, s. 4. A=mycket låg (83-100), B=låg (67-82), C=modererad (50-66), D=hög (33-49), E=mycket hög (17-32), F=kritisk (0-16).

370 Totalt 23 länder ingår i denna kategori. Sverige har 63.

371 Se Transparency International, Government Defence Integrity Index, *Methods Paper*, s. 15; Transparency International. 2020 GDI Questionnaire. TI bedömer att risken för korruption är ”mycket låg”, ”låg” eller ”modererad” för 10 indikatorer och ”hög”, ”mycket hög” eller ”kritisk” för 7 indikatorer.

372 Transparency International, *Country Brief: France*, s. 7.

373 Transparency International. Defence companies index 2020. A=mycket högt engagemang; B=högt; C=måttligt; D=begränsat; E=lågt; F=mycket lågt. Transparency International. Defence companies index 2020.

374 C=Airbus, Naval; D= Safran, Thales, MBDA; E=Dassault, KNDS. Information saknas för Ariane och Arqus.

375 Lichten, Raphaël. '33 % des entreprises seulement seraient en conformité avec la loi Sapin 2'. *Le Monde du Droit*. 7 februari 2020. Granskningen omfattade 1 500 företag och genomfördes av 7 500 jurister.

376 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 14-16, 78, 95-96.

377 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 15-17, 95-96.

378 Béraud-Sudreau, *French Arms Exports*, s. 16. Efter att ha blivit vald till Frankrikes president valde Jacques Chirac att stoppa utbetalningar till mellanhänder som varit involverade i två viktiga kontrakt: export av La Fayette-fregatter till Saudiarabien och Agosta-ubåtar till Pakistan. Det har funnits misstankar om att kontrakten involverade återbetalningar i form av valkampanjbidrag till Chiracs politiska rival Édouard Balladur.

379 Kenza Soares El Sayed/AFP. 'Corruption : ces soupçons qui pèsent sur Thales'. *L'Express*. 30 juni 2024; *Le Matin*. 'Le groupe Thales perquisitionné dans trois pays européens'. 29 juni 2024; *Euroactiv France/AFP*. 'UK and France investigate over suspected corruption by Thales'. 22 november 2024.

de lutte contre la corruption et les infractions financières et fiscales (OCLIFF) och tolv domare vid Frankrikes finansiella åklagarmyndighet (*parquet financier*) som samarbetar med det nederländska och spanska rättsväsendet. Samordning sker genom EU:s organ Eurojust.³⁸⁰

En första förundersökning öppnades i slutet av 2016 och handlade om korruption och oegentligheter i samband med kontrakt på fyra ubåtar (Scorpène), en affär som skrevs under i samband med ett officiellt besök av president Nicolas Sarkozy i Rio de Janeiro 2008. Affären rörde ubåtar från franska Naval Group och som utrustats av Thales. Undersökningen omfattar även misstänkt korruption i samband med etableringen av en ny marinbas och en byggarbetsplats för ubåtar i Itaguaí i Brasilien, vilka invigdes 2018.³⁸¹ En andra förundersökning öppnades i juni 2023 och handlar om försäljning av militär och civil materiel till utlandet. De misstankar som utreds handlar om mutor i samband med försäljning av ubåtar (två Scorpène, en Agosta) till Malaysia 2002. Utredningen inleddes 2009 med en malaysisk antikorrupsionsorganisation som målsäganden. Thales misstänks även för att ha betalat mutor till Sydafrikas före detta president Jacob Zuma (2009–2018), i en utredning som tidsmässigt sträcker sig tillbaka till 1990-talet. Förundersökningen ska även gälla korruption i samband med renovering av stridsflyget Mirage 2000 i Indien.³⁸²

7.9 Sammanfattning

Frankrike har inte genomfört några större förändringar av sin vapenexportkontroll under president Macron. Däremot är man bunden av de överenskommelser som görs på EU-nivå, och som fått allt större betydelse.

Frankrike bedriver aktivt en vapenexportfrämjande politik: totalt är 900 personer involverade i exportfrämjande aktiviteter (*Soutex*), från teknisk

nivå till högsta politiska nivå. Presidenten har en särskild roll i främjandet och avgör i de fall som det råder oenighet mellan olika aktörer om export till vissa länder. Utrikesdepartementet har genom sina omfattande diplomatiska nätverk en viktig roll för att bidra med politisk-kulturell förståelse. Utrikesdepartementets roll har ökat över tid: framför allt sedan 2012 med Jean-Yves Le Drian som en drivande aktör. Försvarsdepartementet och DGA har en central roll för att koordinera, främja och bevaka upphandlingar. Försvarsmakten har en roll för exponeringen av fransk försvarsmateriel i samband med övningar och som garanti för att materiel är beprövad i strid (*combat proven*). Frankrike har en uttalad pragmatisk approach till vapenexport, vilket innebär att avtal utformas från fall till fall.

Olika former av *offset* har en allt större betydelse för vapenkontrakt, men det saknas översikter i dagsläget över omfattningen och hur fransk försvarsindustri påverkas. Den illustrerande fallstudien av Indien visar en ökad fransk-indisk ambition till försvarsindustriellt samarbete med lokal produktion förlagd till Indien. Den allmänna opinionens inställning till vapenexport till vissa stater kan vara kritisk om den mottagande staten använder materiel för intern repression eller extern aggression.

Frankrikes vapenexport är generellt inte en fråga som engagerar opinionen, men kritik har riktats mot vapenexporten till Saudiarabien. Denna typ av kritik kan komma att växa sig starkare mot bakgrund av det europeiska samarbetet och en mer kritisk opinion till vapenexport i europeiska stater. EU:s exportkontroll kontra presidentens möjlighet att avgöra vapenexportkontrakt i kombination med försvarsindustrins ekonomiska och sociala dimension kan här hamna i konflikt med varandra. De viktigaste slutsatserna sammanfattas i tabellen nedan (Tabell 7.1).

Tabell 7.1 Statens roll i försvarsexport: kontinuitet och förändring.

	Kontinuitet	Förändring
Statens roll i Frankrikes försvarsexport	Vapenexportkontroll Presidentens främjar och avgör DGA som samordnare; stöd Försvarsmakten som skyltfönster Utrikesdepartementet som främjare	Samarbetsavtal om vapenexportkontroll med Tyskland (2019), Spanien (2021), UK (2025). Omfattande offset Kritik mot export till vissa stater

380 Gonzales, Alexandra; Vantighem, Vincent och Rocher, Fanny. 'Soupçons de corruption visant Thales: des perquisitions menées cette semaine en France et à l'étranger'. *BFMTV*. 29 juni 2024.

381 *Figaro/AFP*. 'Soupçons de corruption autour de ventes d'armes: perquisitions chez Thales en France, aux Pays-Bas et en Espagne'. 30 juni 2024.

382 Bezat, Jean-Michel, 'Thales accumule les soupçons de corruption dans plusieurs pays'. *Le Monde*. 30 juni 2024.

8. Frankrike – självständig, pragmatisk och samarbetsinriktad

DENNA RAPPORT HAR SYFTAT till att analysera den franska statens roll i fransk försvarsindustri och vapenexport i ett politiskt och säkerhetspolitiskt perspektiv. Analysen har fokuserat på tre delfrågor: Vilken roll har försvarsindustrin i Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik? Vilken roll har staten i fransk försvarsindustri? Hur går franska politiska och statliga aktörer till väga för att främja Frankrikes vapenexport?

8.1 Staten – en stark aktör i försvarsindustri och vapenexport

Vilken betydelse har försvarsindustrin i Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik? Landets försvarsindustri ses som helt central för Frankrikes globala närvaro och strategiska autonomi. Det innebär att försvarsindustrin ska ha kapacitet att producera materiel till ”en komplett armé” som täcker den franska försvarsmaktens behov. Det främsta uttrycket för Frankrikes strategiska autonomi är landets oberoende kärnvapenstyrka: all produktion till kärnvapenstyrkan produceras i Frankrike av franska företag. Frankrike är en europeisk stormakt med global närvaro. Landet har 13 utomeuropeiska territorier, en militär närvaro genom franska militärbaser och i internationella insatser. Den globala närvaron och Frankrikes permanenta stol i FN:s säkerhetsråd gör att Frankrike påverkas direkt av globala frågor och det försämrade säkerhetsläget. Frankrikes strategiska autonomi och samarbete med allierade är centrala i fransk försvars- och säkerhetspolitik. Det innebär att Frankrike både vill behålla en förmåga att självständigt fatta beslut och kunna agera, samtidigt som Frankrike starkt betonar samarbete med allierade inom EU och Nato.

Vilken relation har den franska staten till landets försvarsindustri? Frankrike har en tradition av statlig styrning av försvarsindustrin, vilken är en integrerad del av fransk försvarsstrategi och Frankrikes strategiska autonomi. Privatiseringar genomfördes under 1990-talet, vilket delvis har ändrat maktrelationen mellan stat och försvarsindustri. Trots detta har den franska staten alltjämt ett starkt inflytande över försvarsindustrin som beställare, kund och som utvecklare (*maitre d'oeuvre*) av

nya försvarsmateriel. Den franska försvarsindustrin är hierarkisk och heterogen, där staten har en tydlig preferens att interagera med de stora affärsgrupperna. Den större delen av de statliga upphandlingarna går till de stora företagsgrupperna: år 2023 gjordes 83 procent av inköpen från de stora försvarsgrupperna, 13 procent från företag i mellanstorlek (ETI) och drygt 3 procent från små- och medelstora företag. Samtidigt finns en ökad medvetenhet om betydelsen av små- och medelstora företag som underleverantörer. Flera fonder har inrättats som riktar sig till små- och medelstora företag, företag av intermediär storlek och uppstartsbolag för att minska deras sårbarhet. Samtidigt är den franska försvarsindustrin heterogen och statens inflytande som aktieägare varierar mellan olika försvarsgrupper, från det familjeägda Dassault Aviation till Naval Group som har staten som majoritetsägare.

Vilka instrument och metoder använder politiska och statliga aktörer för att främja Frankrikes vapenexport? Frankrike bedriver en aktiv politik till stöd för fransk vapenexport genom olika myndigheter och olika branschorgan som president, försvarsdepartement, utrikesdepartement, försvarsmakten samt branschorganisationer för försvarsindustrin. Försvarsdepartementets DGA är nyckelaktör i denna struktur. På politisk nivå har presidenten en betydande roll för främjande och beslut om vapenexport till länder som är av strategisk vikt för Frankrike. Förutom presidenten är även övriga ministrar aktiva, till exempel utrikesministern, försvarsministern och premiärministern. Utrikesdepartementet har blivit alltmer aktivt engagerat i exportfrämjande sedan 2012. Denna utveckling började under president Hollande med Jean-Yves Le Drian som drivande försvarsminister.³⁸³ Försvarsmakten har en viktig roll genom att agera ”skyltfönster” för fransk materiel.

Frankrike har ett pragmatiskt förhållningssätt till sitt vapenexportfrämjande. Det utformas från fall till fall, vilket bland annat beror på politiska preferenser och förutsättningar för samarbete, säkerhetspolitik, konkurrenssituation, mottagarländernas behov och prioriteringar, till exempel i form av krav på investeringar och kunskapsöverföring (*offset*). Krav på *offset* från mottagarländerna har ökat i omfattning. Exporten av fregatter

383 Le Drian var försvarsminister 2012-2017; därefter utrikesminister 2017-2022.

(FDI) till Grekland har exempelvis involverat ett fyrtiotal grekiska företag.³⁸⁴ Strategiska avtal bildar ram för vapenexporten som alltmer omfattar investeringar i mottagarlandet. Avtalen kan utformas genom mellanstatliga avtal, *Government-to-Government*, vilka dock är ovanliga i det franska fallet. En illustrerande fallstudie av Indien, som är Frankrikes viktigaste vapenexportland, belyser flera faktorer som haft betydelse för Frankrikes vapenexport till Indien: staternas historiska samarbete sedan 1950-talet, export av Mirage på 1980-talet, ett strategiskt partnerskap sedan 1998, gemensamma militära övningar, politisk uppbackning från högsta politiska nivå, logistiska samarbetsavtal samt försvarsindustriella avtal. Det senaste exportkontraktet av Rafale Marine till Indien omfattar investeringar och – för första gången – lokal produktion av delar av flygplanskroppen i Indien. Inslaget av *offset* i Indien är mycket omfattande, och ingår som en central aspekt i det försvarsindustriella avtal som tecknades 2024. Inslagen av *offset* har av Transparency International identifierats som en riskfaktor för korruption.

8.2 Kontinuitet och förändring

Ett delsyfte i rapporten har varit att identifiera och analysera förändringar som har skett under president Emmanuel Macrons två mandatperioder. Såväl kontinuitet som förändring har sammanfattats i slutet av varje delkapitel och summeras kortfattat här.

Säkerhetspolitiskt präglas Frankrikes säkerhetspolitik av kontinuitet, där Frankrikes strategiska oberoende är en nyckelkomponent i fransk försvarspolitik och där försvarsindustrins roll är starkt betonad. Samtidigt har det säkerhetspolitiska läget kraftigt försämrats, framför allt efter Rysslands invasion av Ukraina och maktskiftet i USA 2025. Frankrike beskrivs som en balanserande makt, men efter 2022 används även andra omskrivningar, till exempel Frankrike som en trovärdig och stabiliserande makt.

Försvarspolitikerna präglas av institutionell kontinuitet, med en stark presidentmakt i säkerhetspolitiska och försvarspolitiska frågor. Stora förändringar har dock skett under Macrons mandatperioder, som kännetecknas av ökad försvarsbudget, en omställning av försvarsmakten från kontraterror till högintensitetskonflikt, införandet av ”krigsekonomi” 2022 samt politisk instabilitet efter nyvalet 2024.

Försvarsindustrin präglas alltjämt av kontinuitet och struktureras utifrån de stora försvarsföretagen, med cirka 4 500 små- och medelstora företag som

underleverantörer. Den franska försvarsindustrins förankring är stark i franska regioner och viktig för sysselsättning och lokala ekonomier. De små- och medelstora företagens sårbarhet har uppmärksammats alltmer under Macron: personellt, ekonomiskt samt säkerhetsmässigt.

Försvarsmaktens inriktning kännetecknas av såväl kontinuitet som förändring: bibehållen bredd på produktionen med högteknologisk nivå och stora resurser som avsätts för den oberoende kärnvapenstyrkan. För närvarande pågår en modernisering av vapensystem och en ambition att ställa om inriktningen från kontraterror till högintensitetskonflikt.

Statens roll i Frankrikes försvarsindustri kännetecknas av kontinuitet efter 1990-talets privatiseringar. Staten har alltjämt en stark roll i kraft av aktieinnehav, som upphandlare, för utveckling och underhåll av materiel. Förändringar är ett ökat stöd för små- och medelstora företag samt uppstartsbolag. De statliga anslagen för underhåll har ökat markant i försvarsplanen 2024–2030.

Frankrikes försvarsexport uppvisar en fortsatt inriktning på utomeuropeiska marknader och export av stora vapensystem. Förändringar är att den europeiska marknaden är alltmer prioriterad, att exporten till den indopacifiska regionen har ökat, samt att stridsflygplanet Rafale har haft stora exportframgångar under Macron.

Statens roll i vapenexportfrämjandet har alltid varit stark och uppvisar kontinuitet med centrala aktörer som DGA, presidenten, utrikesdepartementet och försvarsmakten. Inriktningen för främjandet fortsätter att vara inriktad på storföretagen. Förändringar är omfattande inslag av *offset* och att ökad produktion förläggs till mottagarländerna. Stödet till små- och medelstora företag har förbättrats genom inrättandet av specialfonder. Vapenexportkontrollen har inte genomgått några större förändringar, men påverkas av samproduktion och EU-lagstiftning. De viktigaste resultaten av analysen sammanfattas i tabellen nedan (Tabell 8.1).

8.3 Utmaningar för Frankrikes vapenexport

Trots att Frankrike är världens näst största vapenexportör och trots stora exportframgångar, framför allt med försäljning av stridsflygplanet Rafale, finns flera utmaningar för Frankrikes vapenexport.

Frankrikes försvarsindustri är anpassad för att täcka den franska försvarsmaktens specifika behov (arsenalsprincipen), samtidigt som landet är beroende av exportmarknaden för att finansiera försvarsindustrin.

384 Larsonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 97.

Tabell 8.1 Sammanfattning: kontinuitet och förändring under president Macron.

	Kontinuitet	Förändring
Försvarsindustrins roll (kap. 2)	Central i strategiska dokument En del av strategisk autonomi Social och ekonomisk dimension Produktion för en komplett armé	
Säkerhetspolitik (kap. 2)	Global närvaro Frankrike som balanserande makt och aktör FN:s säkerhetsråd Oberoende kärnvapenstyrka Strategisk autonomi Samarbete med EU och Nato	Ett försämrat säkerhetsläge Europeisk strategisk autonomi Frankrike som en ansvarstagande och stabiliserande makt
Politik (kap. 3)	Presidenten – stark i säkerhets- och försvarspolitik; överbefälhavare Politiskt stöd till försvarsplanen 2024–2030	Ökad försvarsbudget "Krigsekonomi" (2022) Från kontraterror till högtintensitet Politisk instabilitet; splittrat parlament
Försvarsmaktens inriktning (kap. 3)	En komplett armé, stor bredd på förmågor Högteknologisk Oberoende kärnvapenstyrka	Modernisering Från kontraterror till högtintensitet
Försvarsindustri (kap. 4)	Hierarkisk och heterogen Produktion i regionala poler Nio storföretag; 4500 SME GICAT, GIFAS, GICAN (branschorgan)	Uppstartsbolag Ökad sårbarhet för SME (ekonomi, personal, säkerhet) Défense Angels (branschorgan)
Statens relation till försvarsindustrin (kap. 5)	"Pantouflage"; informella nätverk Aktieägare: stor variation i aktieinnehav Staten som upphandlare Utvecklare av nya vapenprogram Underhåll	Ökade anslag för underhåll Snabbare inköpsprocedurer Inköp från europeiska företag ska prioriteras Finansiella stödformer för SME och uppstartsbolag; varumärket UAF
Försvarsexport (kap. 6)	"Le grand export" Utomeuropeiska marknader Mellanöstern, Nordafrika, indopacifiska regionen Export av stora vapensystem (Rafale)	Indopacifiska regionen – ökad export Rafale – exportframgångar Europa – ökad prioriterat
Statens roll i försvarsexport (kap. 7)	Vapenexportkontroll Presidenten främjar och avgör DGA som samordnare; stöd Försvarsmakten som skyltfönster Utrikesdepartementet som främjare	Avtal om vapenexportkontroll med Tyskland (2019), Spanien (2021), UK (2025). Omfattande offset Kritik mot export till vissa stater

Försvarsmateriel har utvecklats som är anpassade för snabba och rörliga operationer, men inte för krigssituationer liknande den i Ukraina. Exempelvis har bepansrade fordon anpassats för insatser i Afghanistan och kontraterrorinsatser i Sahelregionen i Afrika och inte för insatser på Natos östra flank.

Långa leveranstider är ett ytterligare hinder för export, vilket franska politiker betonar i diskussioner om försvarspolitik i offentliga rapporter. Frankrike producerar det som behövs till den egna försvarsmakten och har små lager, vilket gör att ledtider för materiel är långa för leverans till exportmarknaden. Det är också en central del i begreppet "krigsekonomi", som introducerades av president Macron 2022. Konceptet innebär att produktionen ska skalas upp och att produktionstiderna kortas ned. Det har gått för kort tid för att se tydliga resultat av satsningen, som har fått stort genomslag i offentliga rapporter. Franska DGA har också lyft fram

några exempel på att produktionstiden har kortats ned för vissa materieltyper.

Frankrikes försvarsindustri är hierarkisk och koncentrerad till stora affärsgupper, samtidigt som de är beroende av underleverantörer och uppstartsbolag. De små företagen är sårbara för uppköp och de stora affärsgupperna vill inte att företag av intermediär storlek växer sig starkare eftersom de inte vill ha konkurrenter på den interna marknaden. Nu uppmärksammas de mindre företagen alltmer och nya stödformer har introducerats; lejonparten av de statliga upphandlingarna går ändå till storföretagen.

De ökade kraven och inslagen av *offset*, som bland annat omfattar avtal om att förlägga produktion till mottagarlandet, är en utmaning för fransk försvarsindustri på sikt. Till skillnad från USA, där presidenten är skyldig att återrapportera till kongressen om offset, är denna typ av rapportering obefintlig i Frankrike,

eftersom den omfattas av försvarssekretess.³⁸⁵ Det saknas utvärderingar i Frankrike om hur inslagen av *offset* i samband med vapenkontrakt påverkar fransk försvarsindustri och Frankrikes konkurrenskraft på längre sikt. En oro uttrycks i offentliga rapporter över effekter på små- och medelstora företag inom försvarsindustrin. Försvarsindustrin i Frankrike har stor betydelse för sysselsättning, i synnerhet i vissa regioner, och sysselsätter cirka 210 000–220 000 personer. Om arbetstillfällena förläggs till utlandet, finns en risk att det kommer att påverka franska underleverantörer. Kunskapsöverföring mer generellt kan leda till att franska företag förlorar marknadsandelar. Samproduktion med andra stater kan leda till att samproducerade materiel blir föremål för vapenexportkontroll i enlighet med andra länders lagstiftning. Som konstateras av franska revisionsmyndigheten, kan det leda till att ”viss fransk export blockeras”.³⁸⁶

Frankrikes vapenexport har traditionellt varit koncentrerad till marknader utanför Europa, men har ambition att öka sin export till den europeiska marknaden. Den traditionella kundkretsen i Mellanöstern och Nordafrika betraktas alltmer som en osäker marknad. Även Indien, Frankrikes främsta vapenexportmarknad, kan ses som en osäker marknad med tanke på landets *multi-alignment policy*, de nära relationerna till Ryssland samt landets inrikespolitiska utveckling. Frankrikes exportframgångar bygger i hög grad på export av stora vapenplattformar som stridsflygplanet Rafale. Det finns en risk att den uppgång som noteras under den senaste tioårsperioden avstannar eftersom marknaden blir mätad, då försvarsmaterielen har lång livslängd, cirka 40 år. Kostnader är en annan utmaning; Rafale beskrivs som dyr i jämförelse med svenska JAS Gripen.³⁸⁷

En annan utmaning är avvägningen mellan försvarsmaktens egna behov och vapenexport. Den franska revisionsmyndigheten konstaterar att försvarsmaktens förmågor ibland minskar för att man måste leverera materiel till kunder, eftersom försvarsindustrin inte kan öka sin produktionstakt eller inte har tillräckliga lager.³⁸⁸

Frankrike har ett stort budgetunderskott i kombination med en instabil inrikespolitisk situation, vilket på sikt kan minska landets ekonomiska möjligheter till fortsatta försvarssatsningar. För närvarande är försvarsområdet prioriterat och kopplas inte till budgetnedskärningar inom andra områden. Frankrikes försvarsbudget kommer att öka enligt försvarsplanen för perioden 2024–2030. Det finns generellt en stark politisk uppbackning

av Frankrikes försvarsmakt och fransk försvarsindustri. Försvarsplanen (LPM) ligger kvar och har röstats fram av parlamentet, men regeringens budget presenteras på årsbasis och är avgörande för hur finanserna fördelas. Sedan nyvalet 2024 är den inrikespolitiska situationen turbulent och regeringens budget kommer att leda till omfattande nedskärningar för alla sektorer utom försvaret. Inrikespolitisk instabilitet kan dock försvåra beslut om kommande försvarsbudgetar.

Den politiska instabilitet som kännetecknar den nuvarande situationen är helt ny för fransk politik under den femte republiken. Stor osäkerhet råder inför president- och parlamentsvalet 2027, då Macron lämnar presidentmakten efter två mandatperioder. Det finansiella läget i kombination med politisk instabilitet kan komma att påverka försvarsbudgeten negativt under kommande år. Det ökade budgetunderskottet är en stor utmaning under kommande år: i december rapporterade franska INSEE att den statliga skulden nått en rekordnivå som motsvarar 117,4 procent av BNP.³⁸⁹ Sociala spänningar och behovet av besparingar inom välfärdsområdet kan komma att ställas i kontrast till ökade försvarssatsningar, även om denna koppling hittills inte har gjorts i den franska politiska debatten.

8.4 Konsekvenser för europeiskt samarbete

En tydlig slutsats är att Frankrike prioriterar den europeiska marknaden och vill öka exporten till fler europeiska stater, däribland Europas mindre stater. Frankrikes export har traditionellt varit inriktad på utomeuropeiska marknader men exporten till Europa har stärkts, vilket bland annat uttrycks genom export av bepansrade fordon till Belgien (2018); minröjningsfartyg till Belgien och Nederländerna (2019); stridsflyget Rafale till Grekland (2021) och Kroatien (2022); fregatter till Grekland (2022); artillerisystemet CAESAR till Tjeckien (2021) samt spanings satelliter till Polen (2022).

Det franska exportfrämjandet är omfattande, pragmatiskt och utformas från fall till fall. Till några av de framgångsfaktorer som omnämns i den inhemska debatten hör snabba leveranser, omdisponering av nationella beställningar samt att lokala företag i mottagarlandet involveras i produktionen. En ytterligare ambition är att materiel ska anpassas mer till kunders behov och

385 Se U.S. Department of Commerce. Bureau of Industry and Security. *Offsets in Defense Trade. Twenty-Eighth Study*, 2024.

386 Cour de comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 12.

387 *Le Parisien*. ”Le Gripen, l’avion de chasse suédois qui enchaîne les contrats”. 27 augusti 2025.

388 Cour de comptes, *Le soutien aux exportations*, s. 13.

389 Cosnard, Denis. ’La dette publique de la France touche un nouveau Sommet, à 117,4% du PIB’. *Le Monde*, 19 december 2025.

prioriteringar, vilket uttrycker en orientering från en arsenalslogik (produktion för den egna försvarsmakten) till ett mer marknadsorienterat förhållningssätt i riktning mot en entreprenörslolik.

När det gäller materielanskaffning är en målsättning att förenkla anskaffningsproducerar och att ha en preferens för inköp från europeiska stater. Den franska materielimporten har hittills varit begränsad i jämförelse med landets vapenexport. Det strategiska dokumentet från 2025 signalerar att Frankrike behöver förändra sitt arbetssätt för försvarsmaterielanskaffning; anskaffningsprocedurer behöver utvecklas och bli snabbare och innovativa. Inköp från hyllan och inköp från europeiska stater ska prioriteras, som ett sätt att främja europeisk strategisk autonomi. Franska DGA har även inrättat en ny funktion (*Force d'acquisition réactive*, FAR) för att snabba på anskaffningen. Samtidigt bedöms Frankrike hålla fast vid en stark inhemsk produktion av materiel som är centrala för Frankrikes strategiska autonomi och den oberoende kärnvapenstyrkan, som strategiska robotar, kärnstridspetsar, uppskjutningssystem, informations- och kommunikationssystem samt SSBN-ubåtar.

Försvarsindustrins samarbete med europeiska företag bedöms öka och diversifieras till fler stater. De olika försvarsplattformarna är alltmer komplexa och kostsamma att utveckla för enskilda stater, vilket gör att Frankrike, i likhet med andra stater, har ett intresse av att dela på kostnader för forskning och utveckling.³⁹⁰ I en parlamentarisk rapport konstateras att Frankrike under den senaste tioårsperioden har satsat på samarbete med Tyskland, som varit centralt för utveckling av framtidens system för stridsflyg (FCAS) och markstrid (*Main Ground Combat System*, MGCS). Samtidigt finns också exempel på misslyckanden eller samarbeten som gnisslar och är försenade, såsom i fallet FCAS. Mot bakgrund av detta har Frankrike intresse av att diversifiera och stärka sina strategiska samarbeten med fler europeiska stater.³⁹¹ Frankrikes personalförstärkningar vid DGA:s europadesk och ökade antal försvarsmateriel- och militärattachéer i mindre europeiska länder uttrycker denna ambition. Olika former av *offset* ingår ofta som en väsentlig del av försvarskontrakt. Som indikeras av den illustrerande fallstudien av Indien, involverar exportkontrakt på stridsflygplanet Rafale (2025) lokal produktion i Indien av delar av flygplanskroppen.

Inslagen av *offset* har varit viktiga i kontrakten med Belgien (CaMo) och exporten av fregatter till Grekland. Samarbete för tillverkning av flygsystem är möjligt, med undantag för smygteknik (*stealth*), sensorer, styr- och kontrollsystem samt robotsystem.

8.5 Frankrike och Sverige

Frankrikes ambitioner är att diversifiera samarbetet i Europa, där Sverige och Polen särskilt lyfts fram som prioriterade länder i en parlamentarisk rapport.³⁹² Även om rapporten framhåller att svenska och franska företag är varandras konkurrenter, exempelvis när det gäller ubåtar, lyfter den fram flera samarbeten mellan franska och svenska försvarsföretag, som drönaren Neuron i samarbete med Dassault, roboten Meteor med MBDA och ammunitionen Bonus med KNDS France. Det konstateras att Sverige har köpt viss materiel som NH90 och roboten Akeron från Frankrike och att Frankrike har köpt radarn Giraffe och pansarskott AT4 från Saab. Det konstateras att svensk försvarsbudget ökar. President Macrons statsbesök i Sverige i januari 2024 innebär att relationen med Sverige har nått ”en ny ambitionsnivå” genom undertecknandet av ett strategiskt partnerskapsavtal.³⁹³

Rapporten identifierar flera samarbetsområden med Sverige, som gemensam fransk-svensk utveckling av roboten Akeron MP, där ett ramavtal har undertecknats mellan MBDA och Saab. Inom luftförsvar finns potential att sälja roboten Aster 30. Frankrike har även beslutat att köpa Saabs robot *Next Generation Light Anti-Tank Weapon* (NLAW). Saabs luftburna varnings- och kontrollsystem *GlobalEye* (*Airborne Warning and Control System*, AWAC) beskrivs som intressant som ersättning för Frankrikes nuvarande bestånd av radarspaningsflygplan.³⁹⁴ Parlamentsrapporten framhåller att det skulle vara ett uttryck för europeisk strategisk autonomi om Frankrike köpte det svenska systemet, som – förutom att motsvara det franska flyg- och rymdvapnets behov – även skulle förbättra styrkornas interoperabilitet inom Nato.³⁹⁵

Det franska intresset för försvarssamarbete med Sverige uttrycks genom utnämningen av Frankrikes nya ambassadör i Sverige, Thierry Carlier. I mars 2025

390 Håkansson, 'European Defence-Industrial Integration and Fragmentation', s. 30.

391 Larssonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 33, 106-108. Exempel på samarbeten som har avslutats är planer på ett nytt maritimt övervakningsflyg MAWS, modernisering av helikoptern Tigre och artillerisystemet CIFS, Common Indirect Fire System.

392 Larssonneur och Thiériot, *Rapport d'information*.

393 Larssonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 106-108.

394 SAAB. "France announces intention to procure GlobalEye from Saab". 18 juni 2025.

395 Larssonneur och Thiériot, *Rapport d'information*, s. 106-108.

började han sin nya funktion i Stockholm efter mer än trettio år på franska försvarsdepartementet, där han mellan 2022 och 2025 var andreman på DGA. Genom denna utnämning kan Sverige förvänta sig en aktiv fransk ambassadör med ovanligt stor expertis inom försvarsmaterielområdet och som med stark uppbackning från Paris kommer att ha en stark ambition att utveckla fransk-svenska försvarsindustriella samarbeten under kommande år.

8.6 Paradoxer och dilemman

Frankrikes strategiska autonomi vs. europeisk strategisk autonomi

Frankrikes strategiska autonomi är en central del av Frankrikes säkerhetspolitiska och försvarspolitiska inriktning. Under president Macron har denna kopplats på ett tydligare sätt till europeisk strategisk autonomi. Samarbete behövs för att finansiera utveckling och dela kostnader för utveckling av högteknologiska system. Samtidigt är franska parlamentariker måna om att bevara produktion i de egna hemregionerna, eftersom den representerar arbetstillfällen. Detta är inte unik för Frankrike. Europeisk försvarsindustri präglas alltså av nationella preferenser, institutionell spårbarhet och ett historiskt motstånd mot försvarsindustriell integration.³⁹⁶ Denna situation leder till dragkamp om produktionen mellan länder som ingår i gemensamma försvarsindustriella samarbetsprojekt. Även om det finns en uttryckt ambition att stärka europeisk strategisk autonomi, kan denna gå på tvärs med andra politiska intressen, exempelvis att bevara arbetstillfällen på lokal nivå eller industriella intressen att producera på nationell nivå. En ytterligare paradox är Frankrikes starka betoning av europeisk strategisk autonomi och europeisk försvarsindustri, samtidigt som landet har strategiska samarbeten och försvarsindustriella samarbeten med utomeuropiska stater, exempelvis Indien.³⁹⁷

Offset vs. lokal produktion i Frankrike

Ökade inslag av *offset* är en viktig del av att få vapenkontrakt, vilket bland annat innebär att lokala företag på exportmarknaden involveras i produktionskedjan. Effekterna på Frankrikes försvarsindustri, framför allt på små- och medelstora företag, kan vara negativa på sikt, något som ännu inte systematiskt har utvärderats.

Framgångar på exportmarknaden kan därmed leda till att fransk försvarsindustri försvagas på längre sikt. Samproducerat materiel kan även bli föremål för vapenexportkontroll enligt andra länders lagstiftning, vilket kan blockera exporten av fransk materiel.

Försvarsindustrins stora företagsgrupper vs. SME och ETI

Den franska försvarsindustrin är hierarkisk till sin struktur, med en koncentration till stora företagsgrupper, som samtidigt är beroende av ett stort antal underleverantörer i form av små- och medelstora företag. De sistnämnda är sårbara såväl finansiellt, personellt och ur säkerhetsperspektiv, något som uppmärksammas på politisk nivå. Trots ökat stöd till SME går större delen av de statliga kontrakten till storföretagen och exportfrämjandet är fortsatt inriktad på storföretagen.

Etik vs. export

Frankrikes export till vissa stater är kontroversiell. Frankrikes export av försvarsmateriel till Saudiarabien har medfört kritik mot bakgrund av landets militära inblandning i konflikten i Jemen. Även om det franska parlamentets och allmänhetens engagemang i vapenexportfrågor beskrivs som begränsat i intervjuer, kan detta förändras, bland annat mot bakgrund av ökat försvarsmaterielsamarbete inom Europa.

8.6.1 Förslag på mer forskning

Denna rapport har haft ett brett fokus vilket gör att många aspekter inte har kunnat fördjupas inom ramarna för denna studie. Nedan ges några förslag på inriktning för vidare forskning.

- Frankrikes agerande på den europeiska försvarsmarknaden och europeiska försvarssamarbeten. Ämnet behöver följas upp med ytterligare analyser mot bakgrund av de stora förändringar som sker som en följd av kriget i Ukraina och USA:s ändrade säkerhetspolitiska inriktning som innebär ett minskat militärt engagemang i Europa. Att stärka europeisk försvarsindustri är ett av de elva strategiska mål som identifierats i *National Strategic Review 2025* där Frankrike beskrivs som ”en drivande kraft bakom Europas strategiska autonomi”.³⁹⁸ Liksom på nationell nivå förordas ett stöd

396 Hammarstedt, Anton; Håkansson, Calle; Olsson, Per. *Defence Industrial Outlook 2025. Global Outlook with a Focus on Fragmentation and Integration of the European Defence Industry*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025, s. 24.

397 Detta argument har framförts i samtal med franska experter.

398 République française, *National Strategic Review 2025*, s. 55.

till SME, ETI och uppstartsbolag. Den europeiska marknaden är fragmenterad, om än med variationer mellan olika materiel. Samarbetsprojekt är komplexa och begränsas av politiska intressen, som att skydda inhemsk industri. Det finns dock variationer mellan olika materielområden: i vissa fall fungerar integrationen bättre, i andra är den mer begränsad.³⁹⁹ Hur omsätts Frankrikes ambition att främja en europeisk försvarsindustri i praktiken? Hur balanserar Frankrike och franska företag avvägningen mellan fransk och europeisk strategisk autonomi? Hur ser dragkampen ut mellan politiska och industriella aktörer?

- Den inrikespolitiska situationen i Frankrike och de politiska partiernas säkerhetspolitiska inriktning. Trots att det för närvarande finns en politisk uppslutning bakom Frankrikes försvarsbudget och ökade satsningar på försvar, kan detta förändras beroende på utgången av president- och parlamentsvalen 2027, då president Macron kommer att lämna makten. Utvecklingen i Ukraina är en faktor som kan påverka möjligheten till ytterligare

satsningar, liksom den inhemska opinionen och Frankrikes ekonomiska utveckling. Med fortsatt inrikespolitisk instabilitet kan det bli svårt att enas om extra stöd för försvarsbudgeten eftersom parlamentet är splittrat mellan olika grupperingar, som haft mycket svårt att enas om landets budget.

- Försvarsindustrins anpassning till exportmarknaden genom snabbare produktion och kortare leveranstider för vissa typer av materiel. Frankrike har en uttryckt ambition att öka produktionstakten, något som också är kritiskt för styrkornas uthållighet och möjlighet att bedriva högintensitetskonflikt. Hur lång tid tar det innan produktionen ställs om? Hur går man till väga för att jämföra ledtider för försvarsmateriel? En metod för hur denna typ av jämförelse kan genomföras har utvecklats i en analys av Sydkoreas export och som i viss mån har använts till stöd för analysen i denna rapport.⁴⁰⁰ Metoden skulle kunna utvecklas och breddas till jämförelser med andra stater, förslagsvis med en inriktning på vissa materieltyper som är särskilt kritiska för konflikter med hög intensitet.

399 Hammarstedt, Håkansson och Olsson, Per. *Defence Industrial Outlook 2025*. Sektorer som är mest integrerade är flygsystem, missiler och avancerade elektroniska system; minst integrerade är fartyg, fordon och ammunition.

400 Edvardsson Lampinen, Frida. *'K-Defense': sydkoreansk försvarspolitik- och export*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2026.

9. Referenser

- Allison, Graham T. *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*. Boston: Little, Brown, 1971.
- Aronsson, Albin; Neuman Bergenwall, Samuel; Weidacher Hsiung, Christopher och Schröder, Anders. *Quadrilateral Security Dialogue: förutsättningarna för en allians i den indopacifiska regionen*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024.
- Assemblée nationale. Audition de la ministre des Armées Florence Parly sur le rapport sur les exportations d'armement de la France. Pressmeddelande, 9 juli 2020. <https://www2.assemblee-nationale.fr/15/commissions-permanentes/commission-de-la-defense/secretariat/communiqués-de-presse/audition-de-la-ministre-des-armees-florence-parly-sur-le-rapport-sur-les-exportations-d-armement-de-la-france>.
- Assemblée nationale. Audition, ouverte à la presse, de M. Emmanuel Chiva, délégué général pour l'armement, sur le projet de loi de finances 2024. Compte rendu no. 13. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 17 oktober 2023. www.assemblee-nationale.fr.
- Assemblée nationale. 'Audition, ouverte à la presse, de M. Emmanuel Chiva, délégué général pour l'armement, sur les enjeux de l'économie de guerre'. Compte rendu no. 28. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 4 december 2024. www.assemblee-nationale.fr.
- Assemblée nationale. 'Audition, à huis clos, de M. Emmanuel Chiva, délégué général pour l'armement, sur la dissuasion nucléaire'. Compte rendu no. 40. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 1 februari 2023. www.assemblee-nationale.fr.
- Assemblée nationale. 'Audition, à huis clos, de l'amiral Pierre Vandier, chef d'état-major de la Marine'. Compte rendu no. 10. Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 27 juli 2022. www.assemblee-nationale.fr.
- Assemblée nationale. Délégation aux outre-mer. www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/organes/delegations-comites-offices/dom.
- Assemblée nationale. L'économie de guerre: cycle d'auditions de la commission de la défense, 20 november 2024-22 januari 2025. www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/l-economie-de-guerre-cycle-d-auditions-de-la-commission-de-la-defense.
- Assemblée nationale. Projet de loi relatif à la programmation militaire pour les années 2024 à 2030 et portant diverses dispositions intéressant la défense. No. 1033. Paris: Assemblée nationale, 2023. www.assemblee-nationale.fr
- Audureau, William. 'Tout comprendre à la dissolution de l'Assemblée nationale: conditions, précédents, conséquences'. *Le Monde*. 9 juni 2024. www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2024/06/09/qu-est-ce-que-la-dissolution-de-l-assemblee-nationale_6238345_4355770.html.
- Belin, Jean; Malizard, Julien och Masson, Hélène. 'The French defence industry'. I Keith Hartley och Jean Belin. . *The Economics of the Global Defence Industry*. London: Routledge, 2020, s. 145-160.
- Bellais, Renaud och Nicolas, Axel. *La politique de défense après 'le changement d'époque': l'approche de la France*, Paris: Fondation Jaurès. www.jean-jaures.org/publication/la-politique-de-defense-apres-le-changement-depoque-l-approche-de-la-france/.
- Béraud-Sudreau, Lucie. *French Arms Exports. The Business of Sovereignty*. London: IISS, 2020.
- Bezât, Jean-Michel. 'Le français Safran dans la bataille pour fournir la motorisation des futurs avions de combat indiens'. *Le Monde*. 8 januari 2025. www.lemonde.fr/economie/article/2025/01/08/le-francais-safran-dans-la-bataille-pour-fournir-la-motorisation-des-futurs-avions-de-combat-indiens_6488632_3234.html.
- Bezât, Jean-Michel. 'Thales accumule les soupçons de corruption dans plusieurs pays'. *Le Monde*. 30 juni 2024. www.lemonde.fr/economie/article/2024/06/30/thales-accumule-les-soupcons-de-corruption-dans-plusieurs-pays_6245553_3234.html.

- Bost, Anne-Fleur. 'Bergerac rêve d'un nouvel âge d'or industriel avec le retour de la poudre à canon'. *Le Monde*. 25 april 2025. www.lemonde.fr/economie/article/2025/04/25/bergerac-reve-d-un-nouvel-age-d-or-industriel-avec-le-retour-de-la-poudre-a-canon_6599965_3234.html.
- Calcara, Antonio. 'Cooperation and non cooperation in European defence procurement'. *Journal of European Integration*. Vol. 42, no. 6, 2020, s. 799- 815.
- Calcara, Antonio och Simón, Luis. 'Face to face: France, Germany and the future of the European defence industry'. *Journal of European Public Policy*. Vol. 32, no. 6, s. 1389-1413.
- Carlsson, Sven-Olof. 'JAS ska lyfta Sydafrikas industri'. *Ny Teknik*. 10 mars 1999. www.nyteknik.se/nyheter/jas-ska-lyfta-sydafrikas-industri/328681.
- Cassini, Sandrine. 'Le Parti socialiste se déchire sur sa relation avec La France insoumise'. *Le Monde*. 15 juni 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/06/16/le-parti-socialiste-se-dechire-sur-sa-relation-avec-la-france-insoumise_6613482_823448.html.
- Cassini, Sandrine och Wieder, Thomas. 'François Hollande: "Donald Trump n'est plus notre allié"'. *Le Monde*. 28 februari 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/02/28/francois-hollande-donald-trump-n-est-plus-notre-allie_6568599_823448.html.
- CNN. 'The beginning of the seizure of democracy: French politician takes aim at President Trump'. 6 mars 2025'. <https://edition.cnn.com/2025/03/06/politics/video/french-politician-criticizes-trumps-response-ukraine-digvid>.
- Cosnard, Denis. 'Budget: la décrue du déficit menacé par la chute annoncée de François Bayrou. *Le Monde*. 29 augusti 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/08/29/budget-la-decrue-du-deficit-menacee-par-la-chute-annoncee-de-francois-bayrou_6637250_823448.html.
- Cosnard, Denis. 'Budget 2026: les 40 milliards d'euros, un fétiche politique très contesté'. *Le Monde*. 14 juli 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/07/14/budget-2026-les-40-milliards-d-euros-un-fetichisme-politique-tres-conteste_6621182_823448.html.
- Cosnard, Denis. 'La dette publique de la France touche un nouveau sommet, à 117,4% du PIB'. *Le Monde*. 19 december 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/12/19/la-dette-publique-s-envole-vers-un-nouveau-sommet_6658640_823448.html.
- Cosnard, Denis. 'Projet de budget 2026: une hausse de crédits militaires, des économies partout ailleurs'. *Le Monde*. 5 augusti 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/08/05/projet-de-budget-2026-une-hausse-des-credits-militaires-des-economies-partout-ailleurs_6626867_823448.html.
- Council of the European Union. Arms export control: Council reviews EU framework strengthening the control and accountability of international arms trade. Press release. 14 april 2025. www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/04/14/arms-export-control-council-reviews-eu-framework-strengthening-the-control-and-accountability-of-international-arms-trade/.
- Cour des comptes. *Les faiblesses de l'État actionnaire d'entreprises industrielles de défense*. Paris: Cour des comptes, 2013.
- Cour des comptes. *Les faiblesses de l'État actionnaire d'entreprises industrielles de défense*. Pressmeddelande. 9 april 2013. www.ccomptes.fr/sites/default/files/EzPublish/cp_rapport_thematique_Etat_actionnaire_industries_armement.pdf.
- Cour des comptes. *Le soutien aux exportations de matériel militaire*. Paris: Cour des comptes, 2023. www.ccomptes.fr/fr/publications/le-soutien-aux-exportations-de-materiel-militaire.
- Cour des comptes. *Analyses de l'exécution budgétaire 2024. Mission Défense*. Paris, Cour des comptes, 2025. www.ccomptes.fr/sites/default/files/2025-04/NEB-2024-Defense.pdf.
- Darame, Mariama och Segaines, Nathalie. 'Un an après, Emmanuel Macron et la bombe à fragmentation de la dissolution de l'Assemblée nationale'. *Le Monde*. 7 juni 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/06/07/un-an-apres-macron-et-la-bombe-a-fragmentation-de-la-dissolution_6610999_823448.html
- Daou, Marc. 'Guerre au Yémen: Paris dans l'embarras pour sa politique de vente d'armes'. *France24*. 26 april 2019. www.france24.com/fr/20190426-yemen-paris-polemique-journalistes-vente-armes-dgsi-arabie-saoudite.
- Dassault Aviation. A propos du contrat Rafale en Inde. Pressmeddelande. 21 september 2018. www.dassault-aviation.com/wp-content/blogs.dir/1/files/2018/09/CP_Dassault-Aviation_Rafale-Inde.pdf.

- Dassault Aviation. Dassault Aviation partners with Reliance Group to manufacture Falcon 2000 Business Jets in India for Global Market. 18 juni 2025. www.dassault-aviation.com/en/group/press/press-kits/dassault-aviation-partners-with-reliance-group-to-manufacture-falcon-2000-business-jets-in-india-for-global-market/.
- Dassault Aviation. Dassault Aviation partners with Tata Advanced Systems to manufacture Rafale fighter aircraft fuselage for India and other global markets. 5 juni 2025. www.dassault-aviation.com/en/group/press/press-kits/dassault-aviation-partners-with-tata-advanced-systems-to-manufacture-rafale-fighter-aircraft-fuselage-for-india-and-other-global-markets/.
- Dassault Aviation. Falcon 2000 Albatros for the French Navy. 19 november 2020. www.dassault-aviation.com/en/group/press/press-kits/falcon-2000-albatros-for-the-french-navy/.
- Dassault Aviation. Rafale. www.dassault-aviation.com/en/defense/rafale/.
- Dassault Aviation. 'Signature of the Rafale Marine contract for India'. Pressmeddelande, 28 april 2025. www.dassault-aviation.com/wp-content/blogs.dir/2/files/2025/04/PR_Dassault-Aviation_Rafale-M-India.pdf.
- Deconinck, Carl. 'Macron: Sending troops to Ukraine 'must not be excluded''. *Brussels signal*. 27 februari 2024. <https://brusselssignal.eu/2024/02/macron-sending-troops-to-ukraine-must-not-be-excluded/>.
- Décret no. 2012-901 du 20 juillet 2012 relatif aux importations et aux exportations hors du territoire de l'Union européenne de matériels de guerre, armes et munitions et de matériels assimilés et aux transferts intracommunautaires de produits liés à la défense. www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000026209273/.
- Défense Angels. 'Économie de guerre: Défense Angels en première ligne depuis 3 ans pour le financement de l'industrie de défense'. Pressmeddelande, 18 mars 2025. <https://defenseangels.org/wp-content/uploads/2025/03/Communique-de-presse-Economie-de-guerre-Defense-Angels-en-premiere-ligne-depuis-3-ans-pour-le-financement-de-lindustrie-de-defense.pdf>.
- Delacroix, Guillaume. 'La Cour suprême indienne met un point final à 'l'affaire Rafale''. *Le Monde*. 14 november 2019. www.lemonde.fr/economie/article/2019/11/14/la-cour-supreme-indienne-met-un-point-final-a-l-affaire-rafale_6019106_3234.html.
- De Vore, Marc R. och Weiss, Moritz. 'Who's in the cockpit? The political economy of collaborative aircraft decisions'. *Review of International Political Economy*. Vol. 21, no. 2, 2014: s. 497-533.
- Dieterich, Carole. 'L'Inde s'arme de 26 Rafale Marine commandés à la France pour moderniser son équipement vieillissant'. *Le Monde*. 29 april 2025. www.lemonde.fr/economie/article/2025/04/29/pour-moderniser-son-equipement-vieillissant-l-inde-s-arme-de-26-rafale-marine-commandes-a-la-france_6601339_3234.html.
- Directive 2009/43/CE of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 simplifying terms and conditions of transfers of defence-related products within the Community. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj/eng>.
- Disclose. 'Cartographie d'un mensonge d'état'. 15 april 2019. <https://made-in-france.disclose.ngo>.
- Droff, Josselin och Malizard, Julien. 'Pourquoi nous ne sommes pas (encore) en économie de guerre'. *The Conversation*. 21 maj 2024.
- Droff, Josselin; Guiberteau Ricard, Jade och Malizard, Julien. 'Les données sur les exportations d'armement: quels enjeux pour la littérature académique?'. *Champs de Mars*. Vol. 1, no. 38, 2022: 41-57.
- Edvardsson Lampinen, Frida. '*K-Defence*': *sydkoreansk försvarspolitik- och export*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2026.
- Elgie, Robert. *Political Institutions in Contemporary France*. Oxford: Oxford University Press, 2003.
- Elysée. Conférence des ambassadrices et des ambassadeurs: le discours du Président Emmanuel Macron. 28 augusti 2023. www.elysee.fr/emmanuel-macron/2023/08/28/conference-des-ambassadrices-et-des-ambassadeurs-le-discours-du-president-emmanuel-macron.
- Elysée. Discours du Président de la République à l'occasion des vœux aux Armées. 15 januari 2026. www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-25828-fr.pdf.
- Euroactiv France/AFP. 'UK and France investigate over suspected corruption by Thales'. 22 november 2024. www.euroactiv.com/news/uk-and-france-investigate-over-suspected-corruption-by-thales/.
- Faure, Samuel B.H. *Avec ou sans l'Europe. Le dilemme de la politique française d'armement*. Bryssel: Éditions de l'Université de Bruxelles, 2020.

- Figaro/AFP. 'Soupçons de corruption autour de ventes d'armes: perquisitions chez Thales en France, aux Pays-Bas et en Espagne'. 30 juni 2024. www.lefigaro.fr/economie/soupons-de-corruption-autour-de-ventes-d-armes-perquisitions-chez-thales-en-france-aux-pays-bas-et-en-espagne-20240630?msockid=3e5f1aeaf426c642-23a0c86ee346d79.
- Formery, Simon-Louis. *La constitution commentée. Article par article*. Paris: Hachette, 2024.
- Fragon, Julien. 'Exportations d'armement: Les politiques publiques, jusqu'à ici marquées par le sceau du secret, doivent accepter un contrôle externe accru'. *Le Monde*. 9 augusti 2023. www.lemonde.fr/idees/article/2023/08/09/exportations-d-armement-les-politiques-publiques-jusqu-ici-marquees-par-le-sceau-du-secret-doivent-accepter-un-controle-externe-accru_6184866_3232.html.
- France24. 'L'Assemblée approuve massivement le principe d'une augmentation du budget de la défense'. 10 december 2025. www.france24.com/fr/info-en-continu/20251210-budget-de-l-etat-lecornu-mise-sur-un-consensus-des-deputes-sur-les-enjeux-de-defense.
- France24. 'Macron hosts Saudi crown prince despite outrage over Khashoggi murder'. 28 juli 2022. www.france24.com/en/europe/20220728-macron-hosts-saudi-crown-prince-despite-rights-outrage.
- Gallois, Dominique. 'Le Rafale, 27 ans d'attente'. *Le Monde*. 10 februari 2015. www.lemonde.fr/economie/article/2015/02/12/le-rafale-27-ans-d-attente_4575585_3234.html.
- George, Mathew; Djokic Katarina; Hussain, Zain; Wezeman, Pieter D. och Wezeman Siemon T., 'Trends in international arms transfers, 2024'. *SIPRI Fact Sheet*, mars 2025. www.sipri.org/publications/2025/sipri-fact-sheets/trends-international-arms-transfers-2024.
- GICAN. Introducing GICAN. <https://gican.asso.fr/en>.
- GICAT. *Rapport d'activité 2023*. Paris: GICAT, 2023.
- GICAT. Salons. <https://gicat.com>.
- GIFAS. Focus sur les entreprises de la base industrielle et technologique de défense. www.gifas.fr/press-summary/focus-sur-les-entreprises-de-la-base-industrielle-et-technologique-de-defense.
- GIFAS. Presentation. www.gifas.fr.
- Gira, Richard. 'Inflation, santé, insécurité... les sujets qui préoccupent les Français'. *Le Journal du Dimanche*. 11 januari 2024. www.lejdd.fr/societe/inflation-sante-insecurite-les-sujets-qui-preoccupent-les-francais-141085.
- Gonzalez, Alexandra; Vantighem, Vincent och Rocher, Fanny. 'Soupçons de corruption visant Thales: des perquisitions menées cette semaine en France et à l'étranger'. *BFMTV*. 29 juni 2024. www.bfmtv.com/police-justice/info-bfmtv-soupons-de-corruption-visant-thales-des-perquisitions-menees-cette-semaine-en-france-et-a-l-etranger_AN-202406290400.html.
- Gouvernement. *La stratégie de la France dans l'Indopacifique*, Paris: Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères, 2019.
- Gouvernement. *Financement de la base industrielle et technologique de défense*. 2025. <https://presse.economie.gouv.fr/dossier-de-presse-financement-de-la-base-industrielle-et-technologique-de-defense/>.
- Government of India. 'India-France Joint Statement on the State Visit of H.E. Mr. Emmanuel Macron, President of French Republic, to India (25-26 January 2024)'. www.mea.gov.in/bilateral-documents.htm?dtl/37534/India_France_Joint_Statement_on_the_State_Visit_of_HE_Mr_Emmanuel_Macron_President_of_French_Republic_to_India_25_26_January_2024.
- Granholm, Niklas och Rydqvist, John. *Nuclear weapons in Europe: British and French deterrence forces*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2018.
- Guillermard, Veronique. 'L'Egypte signe le premier contrat Rafale'. *Le Figaro*. 17 februari 2015. www.lefigaro.fr/societes/2015/02/16/20005-20150216ARTFIG00013-l-egypte-signe-le-contrat-rafale-aujourd-hui.php?msockid=19bb265990ca6e5e03413035915b6ffc.
- Guillermard, Veronique. 'Moins de normes, plus de réactivité. Dans un contexte d'instabilité, la Direction générale de l'armement mise sur la transparence'. *Le Figaro*. 2 maj 2025. www.lefigaro.fr/societes/moins-de-normes-plus-de-reactivite-dans-un-contexte-d-instabilite-la-direction-generale-de-l-armement-mise-sur-la-transparence-20250430?msockid=19bb265990ca6e5e03413035915b6ffc.

- Guillou, Clément. 'Marine Le Pen prend timidement ses distances avec Donald Trump'. *Le Monde*. 5 mars 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/03/05/marine-le-pen-prend-timidement-ses-distances-avec-donald-trump_6576584_823448.html
- Gunnarson, Carina. *Den förförande makten. Frankrikes Afrikapolitik under Mitterrand*. Uppsala: Acta, 1997.
- Gunnarson, Carina. 'France'. I Björn Ottosson och Krister Pallin red. *Western Military Capability in Northern Europe 2023*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024, s. 157-174.
- Gunnarson, Carina. 'France's strategic relations with India under Macron: Continuity, pragmatism and deepening relations'. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025.
- Gunnarson, Carina. 'Frankrike'. I Thomas Denk och Carsten Anckar red. *Komparativ politik. Elva politiska system*. Lund: Studentlitteratur, 2025 s. 85-125.
- Gunnarson, Carina. 'Frankrikes indopacifiska policy'. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2022.
- Gunnarson, Carina. 'Fransk Afrikapolitik från Mitterrand till Macron'. I Thomas Bull, Ingvar Mattson och Jan Teorell red. *Makt, opinion och politik*. Stockholm: Dialogos, 2022.
- Gunnarson, Carina och Körling, Gabriella. *Relationerna mellan Frankrike och Mali 2017-2022. Historien om en skilsmässa*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2023.
- Hammarstedt, Anton; Håkansson, Calle och Olsson, Per. *Defence Industrial Outlook 2025. Global Outlook with a Focus on Fragmentation and Integration of the European Defence Industry*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025.
- Harmant, Olivier. 'La folle histoire du Rafale, l'avion 'invendable' devenu un blockbuster'. *Les Echos*. 24 juni 2024. www.youtube.com/watch?v=9jwDFGxTKgc.
- Håkansson, Calle. 'European Defence-Industrial Integration and Fragmentation'. I Anton Hammarstedt, Calle Håkansson och Per Olsson. *Defence Industrial Outlook 2025. Global Outlook with a Focus on Fragmentation and Integration of the European Defence Industry*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025, s. 24-34.
- INSEE. *Les entreprises en France*. Montrouge: Institut national de la statistique et des études économiques, 2023. www.insee.fr/fr/statistiques/7681078.
- Institute for Advanced Studies in National Defence. L'épopée du Rafale. <https://ihedn.fr/notre-selection/lepopée-du-rafale-lavion-de-combat-supreme/>.
- Ipsos. Ce qui préoccupe les Français – Septembre 2025. 30 september 2025. <https://www.ipsos.com/fr-fr/ce-qui-preoccupe-les-francais>
- Ipsos. L'opinion des Français sur le conflit en Ukraine. Februari 2025. www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2025-02/Ipsos-CESI-La-Tribune-Dimanche-enquete-ukraine-2025-web.pdf.
- Jullien, Dorian. 'Des PME de la défense montent en cadence pour répondre à l'effort de réarmement: 'C'est une tension permanente''. *Le Monde*. 26 mars 2025. www.lemonde.fr/economie/article/2025/03/26/comment-des-pme-de-la-defense-montent-en-cadence-c-est-une-tension-permanente_6586461_3234.html.
- Kagni, Maxence. 'Vote sur la défense nationale à l'assemblée: ce qu'il faut retenir du débat en 6 points'. *LCP Assemblée nationale*. 10 december 2025. <https://lcp.fr/actualites/vote-sur-la-defense-nationale-a-l-assemblee-ce-qu-il-faut-retenir-du-debat-en-6-points>.
- Kenza Soares El Sayed/AFP. 'Corruption: ces soupçons qui pèsent sur Thales'. *L'Express*. 30 juni 2024. www.lexpress.fr/economie/entreprises/corruption-ces-soupcons-qui-pesent-sur-thales-U2RWA6ZGQ5E3RHRCT4KIIJ-RGO4/?cmp_redirect=true.
- Kolodziej, Edward A. 'France and the Arms Trade'. *International Affairs*. Vol. 56, no. 1, 1980, s. 54-72.
- Lagneau, Laurent. 'Dassault Aviation s'associe à Tata Advanced Systems pour produire des fuselages de Rafale en Inde'. *Zone militaire*. 5 juni 2025. www.opex360.com/2025/06/05/dassault-aviation-sassocie-a-tata-advanced-system-pour-produire-des-fuselages-de-rafale-en-inde/.
- Lagneau, Laurent. 'L'armée de l'Air et de l'Espace passera au 'tout Rafale'...mais en gardant ses Mirage 2000D'. *Zone militaire*. 25 januari 2023. www.opex360.com/2023/01/25/larmee-de-lair-et-de-lespace-passera-au-tout-rafale-mais-en-gardant-ses-mirage-2000d/.

- Lagneau, Laurent. 'Selon le général Mille, on va avoir un 'vrai problème' en matière de transport aérien stratégique'. *Zone militaire*. 7 oktober 2023. www.opex360.com/2023/10/07/selon-le-general-mille-on-va-avoir-un-vrai-probleme-en-matiere-de-transport-aerien-strategique/.
- Laksmana, Evan A.; Mc Gerty Fenella; Waldwyn, Tom; Vidal, Albert; Levesques, Antoine och Barrie, Douglas. 'Concerted Autonomy: Defence-Industrial Partnerships in the Asia-Pacific'. *Strategic Dossiers*. Vol 3, no. 1, 2025, s. 14-45.
- Larsonneur, Jean-Charles och Thiériot, Jean-Louis. *Rapport d'information sur l'industrie de défense, pourvoyeuse d'autonomie stratégique en Europe?* Assemblée nationale: Commission de la défense nationale et des forces armées, 2024. www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/rapports/cion_def/116b2625_rapport-information.
- Le Groupe Scet. 'Les dividendes du réarmement. Quel impact de la hausse des dépenses de défense sur les économies territoriales?' www.caissedesdepots.fr/actualites/scet-vers-une-nouvelle-geographie-de-lindustrie-de-defense.
- Le Matin. 'Le groupe Thales perquisitionné dans trois pays européens'. 29 juni 2024. www.lematin.ch/story/ventes-d-armes-le-groupe-thales-perquisitionne-danvos-trois-pays-europeens-416580454557.
- Le Monde/AFP. 'Government chiefs and tech leaders gather in Paris for AI summit'. 10 februari 2025. www.lemonde.fr/en/international/article/2025/02/10/government-chiefs-and-tech-leaders-gather-in-paris-for-ai-summit_6737976_4.html.
- Le Monde/AFP. 'La France se tient 'aux côtés' du Brésil, qui va développer la propulsion nucléaire, a annoncé Emmanuel Macron'. 27 mars 2024. www.lemonde.fr/international/article/2024/03/27/la-france-se-tient-aux-cotes-du-bresil-qui-va-developper-la-propulsion-nucleaire-a-annonce-emmanuel-macron_6224498_3211.html.
- Le Monde. 'Les derniers ajustements au budget 2026: la défense renforcée, le régalién préservé'. 28 januari 2026. www.lemonde.fr/politique/article/2026/01/28/budget-les-ajustements-retenus-dans-la-copie-finale_6664397_823448.html.
- Le Monde. 'Vidéo: un discours anti-Trump de Claude Malhuret, sénateur centriste français, fait le tour du monde'. 9 mars 2025". www.lemonde.fr/videos/video/2025/03/09/video-un-discours-anti-trump-de-claude-malhuret-senateur-centriste-francais-fait-le-tour-du-monde_6577605_1669088.html.
- Legge de, Dominique. *Rapport d'information sur le maintien en condition opérationnelle des équipements militaires*. No. 4. Sénat: Commission des finances, 2 oktober 2024.
- Leroux, Jean-Baptiste. 'Transparence et réactivité: la DGA change de cap pour mieux armer la France'. *Armées*. 2 maj 2025. <https://armees.com/transparence-et-reactivite-la-dga-change-de-cap-pour-mieux-armer-la-france/#:~:text=Dans%20un%20contexte%20de%20tensions%20internationales%2C%20la%20Direction,pour%20répondre%20efficacement%20aux%20besoins%20des%20armées%20françaises>.
- Le Parisien. 'Le Gripen, l'avion de chasse suédois qui enchaîne les contrats'. 27 augusti 2025. www.youtube.com.
- Lichten, Raphaël. '33 % des entreprises seulement seraient en conformité avec la loi Sapin 2'. *Le Monde du Droit*. 7 februari 2020. www.lemondedudroit.fr/publications/248-etudes-et-documents/68353-entreprises-conformite-loi-sapin2.html.
- Lindberg, Staffan red. *Democracy Report 2024: Democracy Winning and Losing at the Ballot*, Göteborgs universitet: V-Dem Institute, 2024. www.v-dem.net/documents/43/v-dem_dr2024_lowres.pdf.
- Loi no. 2011-702 du 22 juin 2011 relative au contrôle des importations et des exportations de matériels de guerre et de matériels assimilés, à la simplification des transferts des produits liés à la défense dans l'Union européenne et aux marchés de défense et de sécurité. *Journal officiel*. No. 144, 23 juni 2011. www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000024228630/.
- Loi No. 2023-703 du 1er août 2023 relative à la programmation militaire pour les années 2024 à 2030 et portant diverses dispositions intéressant la défense. *Journal Officiel*. No. 177, 2 augusti 2023. www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFARTI000047915025.
- Lowy Institute. Global Diplomacy Index. globaldiplomacyindex.lowyinstitute.org.
- Lundberg, Ann. *Studie i motiv: en kompletterande analys av deltagandet i Europeiska försvarsfonden*. Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024.
- Lundberg, Ann; Björn, Aron och Lougui, Monia. *Svensk konkurrenskraft på försvarsmarknaden*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2025.

- Lundberg, Ann; Budryk, Michal och Lusua, Jens. *En sammanflätad industri: en nätverksanalys av de europeiska försvarsföretagen*. Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024.
- Lundmark, Martin. *To be or not to be. The integration and non-integration of the French defence industry*. Stockholm: Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2004.
- Maire, Jacques och Tabarot, Michèle. *Rapport d'information sur le contrôle des exportations d'armement*. Assemblée nationale: Commission des affaires étrangères, 2020. www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/controle-des-exportations-d-armement-rapport-d-information.
- Maitre, Emmanuelle. La dissuasion nucléaire de la France: état de lieu et perspectives. 3 mars 2025. République française: Vie publique. www.vie-publique.fr/parole-dexpert/297552-la-dissuasion-nucleaire-de-la-france-etat-des-lieux-et-perspectives.
- Malécot, Veronique och Bezat, Jean-Michel. 'Armement : comment l'industrie française se mobilise'. *Le Monde*. 17 april 2024. www.lemonde.fr/economie/article/2024/04/17/armement-comment-l-industrie-francaise-se-mobilise_6228261_3234.html.
- Malizard, Julien. 'Ressources pédagogiques. L'industrie de défense française'. www.cheminsdememoire.gouv.fr/sites/default/files/2023-10/LINDUSTRIE_DE_DEFENSE_FRANCAISE.pdf.
- Masson, Hélène och Martin, Kévin. *Les contrats d'État à État (GtoG) sur le marché international de l'armement*. No. 1. Paris: Fondations pour la recherche stratégique, 2025.
- Mazoue, Aude. 'Des documents classés confidentiels détaillent les armes françaises utilisées dans la guerre au Yémen'. *France24*. 15 april 2019. www.france24.com/fr/20190415-documents-secret-defense-ventes-armes-francaises-yemen-arabie-saoudite.
- Mills, Charles Wright. *The Power Elite*. Oxford: Oxford University Press, 1956.
- Ministère de la Défense. *Livre Blanc. Défense et sécurité nationale 2013*. Paris: Direction de l'information légale et administrative, 2013.
- Ministère de l'économie des finances et de la souveraineté industrielle et numérique. Budget 2025: redresser les finances publiques et protéger les Français. 21 februari 2025. www.economie.gouv.fr/actualites/budget-2025-redresser-les-finances-publiques-et-protoger-les-francais.
- Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Le réseau de coopération et d'action culturelle et ses métiers. www.diplomatie.gouv.fr.
- Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Liste des chefs de poste – ambassadeurs et représentants permanents. Uppdaterad 18 augusti 2025. www.diplomatie.gouv.fr/fr/le-ministere-et-son-reseau/organisation-et-annuaires/ambassadeurs-et-ambassadrices-en-poste/.
- Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Relations bilatérales. www.diplomatie.gouv.fr.
- Ministère de l'Europe et des affaires étrangères. Un réseau diplomatique essentiel à la politique étrangère de la France. www.diplomatie.gouv.fr
- Ministère des armées. *Actualisation stratégique 2021*. Paris: DICOd, 2021. www.defense.gouv.fr/dgris/politique-defense/actualisation-strategique-revue-nationale-strategique.
- Ministère des armées. Armement: 60 ans de programmes. 3 maj 2021. www.les-docus.com/armement-60-ans-de-programmes/
- Ministère des armées. *Bilan d'activités DGA 2024*. Paris: DGA, 2024. www.defense.gouv.fr/dga/actualites/dga-presente-son-bilan-dactivites-au-titre-lannee-2024.
- Ministère des armées. CaMo. Une coopération européenne inédite entre la France et la Belgique. 17 juni 2022. www.defense.gouv.fr/eurosatory/actualites/camo-cooperation-europeenne-inedite-entre-france-belgique.
- Ministère des armées. CDE: Toulouse accueille la première base à vocation spatiale française. 3 juli 2025. www.defense.gouv.fr/air/actualites/cde-toulouse-accueille-premiere-base-vocation-spatiale-francaise.
- Ministère des armées. *Defense Key Figures 2024*. Paris: DICOd, 2024. www.defense.gouv.fr/chiffres-cles-defense-2024.
- Ministère des armées. Déploiement des armées françaises dans le monde. Juli 2025. www.defense.gouv.fr/operations/deploiement-armees-francaises-monde.

- Ministère des armées. 'Dossier. Le combat collaboratif, combat du futur?'. *Esprit défense*. No. 5, 2022, s. 32-49. www.defense.gouv.fr/sites/default/files/ministere-armees/esprit-defense-numero-5-automne-2022.pdf.
- Ministère des armées. Emmanuel Macron en Inde pour renforcer le partenariat stratégique franco-indien. 26 januari 2024. www.defense.gouv.fr/actualites/emmanuel-macron-inde-renforcer-partenariat-strategique-franco-indien.
- Ministère des armées. 'En 2023, le ministère des armées a versé 22,9 milliards d'euro à ses fournisseurs résidents'. *Écodef Statistiques*. No. 256, 2024. www.defense.gouv.fr/ssm/ecodef-statistiques/ecodef-statistiques.
- Ministère des armées. Espace entreprises. www.defense.gouv.fr/dga/espace-entreprises.
- Ministère des armées. [Eurosatory] Passage à l'économie de guerre: la DGA en première ligne. 20 juni 2024. www.defense.gouv.fr/actualites/eurosatory-passage-leconomie-guerre-dga-premiere-ligne.
- Ministère des armées. *France's Defence Strategy in the Indopacific*. Paris: DCoD, 2019.
- Ministère des armées. Label UAF. <https://armement.defense.gouv.fr/soutien-start-ups-pme-et-eti/acces-au-fedef-et-grand-export/label-uaf>.
- Ministère des armées. L'Agence de l'innovation de défense et le réseau Défense Angels renouvellent leur partenariat. 5 mars 2025. www.defense.gouv.fr/aid/actualites/lagence-linnovation-defense-reseau-defense-angels-renouvellent-leur-partenariat.
- Ministère des armées. La DGA au 14 juillet 2023. 13 juli 2023. www.defense.gouv.fr/dga/actualites/dga-au-14-juillet-2023.
- Ministère des armées. Le portail de l'armement. Article 90. <https://armement.defense.gouv.fr/international/soutien-des-exportations-darmement/soutien-financier/article-90>.
- Ministère des armées. Le portail de l'armement. International. <https://armement.defense.gouv.fr/international>.
- Ministère des armées. Le réseau diplomatique de défense. www.defense.gouv.fr/dgris/mieux-nous-connaître/reseau-diplomatique-defense.
- Ministère des armées. Les fonds d'investissements défense. www.defense.gouv.fr/sites/default/files/dga/024_%20fiche%20fonds%20investissement%20defense_PEPS.pdf
- Ministère des armées. *LPM 2024-2030: les grandes orientations*. www.defense.gouv.fr/ministere/politique-defense/loi-programmation-militaire-2024-2030/loi-programmation-militaire-2024-2030-grandes.
- Ministère des armées, *Notebook 2025 Edition. International Defence Companies*. Paris: DGA, 2025. www.defense.gouv.fr/sites/default/files/dga/Calepin%202025%20English%20version.pdf.
- Ministère des armées. Opération Sentinelle. www.defense.gouv.fr/operations/territoire-national/operation-sentinelle.
- Ministère des armées. Présentation de la Direction générale de l'armement. www.defense.gouv.fr/dga/nous-connaître/presentation-direction-generale-larmement.
- Ministère des armées. *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2024*. Paris: DCoD, 2024. www.defense.gouv.fr/rapport-au-parlement-2024-exportations-darmement-france.
- Ministère des armées. *Rapport au Parlement sur les exportations d'armement de la France 2025*. Paris: DCoD, 2025. www.vie-publique.fr/rapport/300296-exportations-darmement-de-la-france-2025-rapport-au-parlement.
- Ministère des armées. *Report to Parliament on France's arms exports 2023*. Paris: DCoD, 2023. www.defense.gouv.fr/sites/default/files/ministere-armees/Report%20to%20Parliament%20on%20France's%20Arms%20Exports%20%282023%29.pdf.
- Ministère des armées. *Report to Parliament on France's arms exports 2024*. Paris: DCoD, 2025. www.defense.gouv.fr/sites/default/files/ministere-armees/Report%20to%20Parliament%20on%20France's%20Arms%20Exports%202024%20%2801%202025%29.pdf.
- Ministère des armées. *Strategic Update 2021*. Paris: DCoD, 2021. www.defense.gouv.fr/en/node/1521#:~:text=La%20ministre%20des%20Armées%20a%20présenté%20l'Actualisation%20stratégique,à%20la%20lumière%20des%20évolutions%20observées%20depuis%202017.
- Ministère des armées. Soutenir les exportations. www.defense.gouv.fr/dga/nos-missions/nous-connaître/soutenir-exportations

- Ministère des outre-mer. Naïma MOUTCHOU, ministre des Outre-mer. www.outre-mer.gouv.fr/naima-moutchou-ministre-des-outre-mer.
- Ministère des outre-mer. Territoires. www.outre-mer.gouv.fr.
- Ministry of Defence. Policy paper: Agreement on Defence Export Controls. 10 december 2025. www.gov.uk/government/publications/agreement-on-defence-export-controls/agreement-on-defence-export-controls.
- Motet, Laura. 'What could happen to Le Pen's conviction before the 2027 presidential election?' *Le Monde*. 19 april 2025. www.lemonde.fr/en/france/article/2025/04/19/what-could-happen-to-le-pen-s-conviction-before-the-2027-presidential-election_6740403_7.html.
- Mounier, Jean-Luc. 'Exportations d'armes de la France: vers un contrôle du Parlement?'. *France24*. 19 november 2020. www.france24.com/fr/france/20201119-exportations-d-armes-de-la-france-vers-un-contrôle-du-parlement.
- Naval Group. Greece launches its program for three defence and intervention frigates (FDI HN) with Naval Group. 24 mars 2022. www.naval-group.com/en/greece-launches-its-program-three-defence-and-intervention-frigates-fdi-hn-naval-group.
- Naval Group. P-75 Scorpène® submarines. www.india.naval-group.com/p-75.html.
- Naval News. Falcon 2000LXS Albatros for the French Navy AVISMAR Program. 19 november 2020. www.naval-news.com/naval-news/2020/11/falcon-2000lx-albatros-for-the-french-navy-avismar-program/.
- Neuman Bergenwall, Samuel. *Indien som säkerhetspolitisk aktör: konsekvenser för svenska försvarsrelationer*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2024.
- OECD. *OECD Economic Outlook: Tackling Uncertainty, Reviving Growth*. Vol. 2025, no. 1. Paris: OECD Publishing, 2025.
- Olsson, Per. *Defence Economic Outlook 2023. An Assessment of Military Strength among Major Global Powers 2000-2030*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2023.
- Olsson, Per; Dalberg, Sanna och Junerfält, Tobias. *Defence Industrial Outlook: A Global Outlook with a Special Focus on the European Defence Fund*. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), 2022.
- Pandit, Rajar. 'India going for German-origin submarines, may scrap project for more French ones'. *The Times of India*. 14 oktober 2025. <https://timesofindia.indiatimes.com/india/india-likely-to-scrap-french-scorpene-project-may-go-for-german-origin-subs/articleshow/124540593.cms>.
- Pannier, Alice och Schmitt, Olivier. *French Defence Policy since the End of the Cold War*. London och New York: Routledge, 2021.
- Péria-Peigné, Léo. *Géopolitique de l'armement: Instrument et reflet des relations internationales*. Paris: Le Cavalier Bleu, 2024.
- Perkins, Richard och Neumayer, Eric. 'The organized hypocrisy of ethical foreign policy: Human rights, democracy and Western arms sales'. *Geoforum*. Vol. 41, no. 2, 2010, s. 247-256.
- Piquard, Alexandre. 'The so-called start-up nation is preparing for the end of the Macron era'. *Le Monde*. 30 juni 2024. www.lemonde.fr/en/opinion/article/2024/06/30/the-so-called-start-up-nation-is-preparing-for-the-end-of-the-macron-era_6676159_23.html.
- Pouille, Jourdan. 'A Bourges, le missilier MBDA augmente ses cadences, pousse les murs et recrute à tout-va'. *Le Monde*. 17 april 2024. www.lemonde.fr/economie/article/2024/04/17/a-bourges-le-missilier-mbda-augmentee-ses-cadences-pousse-les-murs-et-recrute-a-tout-va_6228332_3234.html.
- Rademacher, Benoît. Les industries françaises de défense. 27 september 2022. République française: Vie publique. www.vie-publique.fr/parole-dexpert/286199-les-industries-francaises-de-defense-par-benoit-rademacher.
- Radio France Internationale. 'La France met fin à plus de six décennies de présence militaire permanente au Sénégal'. 17 juli 2025. www.rfi.fr/fr/afrique/20250717-apres-plus-de-six-decennies-la-france-met-fin-a-sa-presence-militaire-permanente-au-senegal.
- Radio France International. 'Saudi prince accused of complicity in Khashoggi murder thanks Macron for 'warm reception' in Paris'. 29 juli 2022. www.rfi.fr/en/international/20220729-saudi-prince-accused-of-complicity-in-khashoggi-murder-thanks-macron-for-warm-reception-in-paris.

- Ramet, Chloé. 'Les déterminants économiques des exportations de matériels militaires des entreprises industrielles de la BITD française'. *Écodef*. No. 147, 2020. www.defense.gouv.fr/sites/default/files/ssm/EcoDef%20147.pdf.
- République française. 'Communiqué des services du Premier ministre, en date du 26 janvier 1988, sur le programme Rafale'. 26 januari 1988. www.vie-publique.fr/discours/129487-premier-ministre-26011988-sur-le-programme-rafale.
- République française. 'Déclaration de M. François Bayrou, Premier ministre, sur la situation en Ukraine et la sécurité en Europe, à l'Assemblée nationale le 3 mars 2025'. www.vie-publique.fr/discours/297610-francois-bayrou-03032025-situation-en-ukraine-et-la-securite-en-europe.
- République française. 'Déclaration de MM. Sébastien Lecornu, ministre des armées, Roland Lescure, ministre délégué, chargé de commerce extérieur, de l'attractivité et des français de l'étranger, sur les exportations par la France d'armements, à l'Assemblée nationale le 26 septembre 2023'. www.vie-publique.fr/discours/291692-sebastien-lecornu-26092023-exportations-darmement.
- République française. 'Déclaration de politique générale de M. Sébastien Lecornu, Premier ministre, sur la composition du Gouvernement, la suspension de la réforme des retraites jusqu'en 2027, le déficit public maintenu sous la barre de 5 % du PIB en 2026, le non-recours à l'article 49.3, la fiscalités des grandes fortunes et l'avenir institutionnel de la Nouvelle Calédonie, à l'Assemblée nationale le 14 octobre 2025. www.vie-publique.fr/discours/300449-sebastien-lecornu-14102025-declaration-de-politique-generale.
- République française. *Defence and National Strategic review 2017*. Paris: DICOd. www.vie-publique.fr/rapport/36946-revue-strategique-de-defense-et-de-securite-nationale-2017.
- République française. *Livre Blanc sur la Défense 1994*. www.vie-publique.fr/rapport/24609-livre-blanc-sur-la-defense-1994.
- République française. *National Strategic Review 2022*. Première ministre: Secrétariat général de la défense et de la sécurité nationale, 2022. www.sgdsn.gouv.fr/files/files/rns-uk-20221202.pdf.
- République française. *National Strategic Review 2025*. Premier ministre: Secrétariat general de la défense et de la sécurité nationale, 2025. www.sgdsn.gouv.fr/publications/revue-nationale-strategique-2025.
- République française, *Revue nationale stratégique 2025*. Premier ministre: Secrétariat générale de la défense et de la sécurité nationale, 2025. www.sgdsn.gouv.fr/publications/revue-nationale-strategique-2025.
- République française. *Revue stratégique de défense et de sécurité nationale 2017*. Paris: DICOd, 2017. www.vie-publique.fr/rapport/36946-revue-strategique-de-defense-et-de-securite-nationale-2017.
- Ryon, Eloïse. 'European strategic autonomy: Energy at the heart of European security?' *European View*. Vol. 19, no. 2, 2020, s. 238-244.
- SAAB. 'France announces intention to procure GlobalEye from Saab'. Pressmeddelande, 8 juni 2025. www.saab.com/newsroom/press-releases/2025/france-announces-intention-to-procure-globaleye-from-saab.
- Safran. Safran and HAL strenghten their cooperation to produce LEAP engines forged parts. 19 juni 2025. www.safran-group.com/pressroom/safran-and-hal-strengthen-their-cooperation-produce-leap-engines-forged-parts-2025-06-19.
- Sauveton, Pierre. 'La guerre de l'ombre contre l'industrie de défense française'. *OpexNews*. 18 april 2025. <https://opexnews.fr/ingerences-bitd-francaise-menaces-defense/>.
- Scarazzato, Lorenzo; Tian, Nan; Lopes Da Silva, Diego; Liang, Xiao och Djokic, Katarina. 'The SIPRI Top 100-arms-producing and military services companies in the world, 2023', *SIPRI Fact Sheet*. Stockholm: Sipri, 2024. www.sipri.org/publications/2024/sipri-fact-sheets/sipri-top-100-arms-producing-and-military-services-companies-2023.
- Segaunes, Nathalie. 'Budget de la défense: Macron fait pression sur les oppositions'. *Le Monde*. 15 juli 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/07/15/budget-de-la-defense-macron-met-la-pression-sur-les-oppositions_6621330_823448.html.
- Segaunes, Nathalie. 'Emmanuel Macron va annoncer un 'service national volontaire', sur fond de 'menaces croissantes'. *Le Monde*. 27 november 2025. www.lemonde.fr/politique/article/2025/11/27/emmanuel-macron-re-met-le-service-militaire-au-gout-du-jour_6655007_823448.html.

- Sénat. 'L'essentiel sur l'avis de la commission sur le projet de loi de finances pour 2025. Équipement des forces (P.146): une remontée en puissance réelle mais encore insuffisante'. Sénat: Commission des affaires étrangères et de la défense. www.senat.fr/rap/a24-146-8/a24-146-8-syn.pdf.
- Sénat. 'L'essentiel sur le rapport d'information le maintien en condition opérationnelle: un défi industriel et technologique dans un nouveau contexte stratégique'. Sénat: Commission des finances, 2024. www.senat.fr/rap/r24-004/r24-004-syn.pdf.
- Serfati, Claude. *L'industrie française de défense*. Paris: Documentation française, 2014.
- Simonin, Pierre. 'Enjeux et stratégie de gouvernance de la base industrielle et technologique de défense française'. Mémoire de 3ème cycle. Bordeaux: Sciences Po, 2024.
- SIPRI. Sources and methods. www.sipri.org/databases/armstransfers/sources-and-methods.
- Svenskt Näringsliv. SME-kommittén. www.svensktnaringsliv.se/sme/.
- SVT Nyheter. 'Bakgrund: JAS 39 Gripen'. 20 december 2013. www.svt.se/nyheter/lokalt/ost/bakgrund-jas-39-gripen.
- Tenenbaum, Elie. 'La loi de programmation militaire propose un échantillonnage des moyens qui n'est soutenable qu'en temps de paix'. *Le Monde*. 27 maj 2023. www.lemonde.fr/idees/article/2023/05/27/la-loi-de-programmation-militaire-propose-un-echantillonnage-des-moyens-qui-n-est-soutenable-qu-en-temps-de-paix_6175076_3232.html.
- TF1 Info. 'Découvrez les secrets de fabrications d'un Rafale.' 25 juni 2025.
- The Asia Live. 'Rafale fighter jet: India faces strategic setback as France denies access to Rafale source code amid growing Indo-Pacific friction'. 19 maj 2025. <https://theasialive.com/rafale-fighter-jet-india-faces-strategic-setback-as-france-denies-access-to-rafale-source-code-amid-growing-indo-pacific-friction/2025/05/19/#:~:text=France's%20steadfast%20refusal%20to%20grant%20India%20access%20to,becoming%20the%20central%20battleground%20of%20modern%20military%20strategy>.
- The Economic Times. 'HAL and Safran strengthen partnership with long-term LEAP engine deal'. 12 februari 2025. <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/hal-and-safran-strengthen-partnership-with-long-term-leap-engine-deal/articleshow/118180913.cms>.
- The Economic Times. 'Rafale deal: HAL failed as offset partner due to unresolved issues with Dassault'. 12 november 2018. <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/rafale-deal-hal-failed-as-offset-partner-due-to-unresolved-issues-with-dassault/articleshow/66595994.cms>.
- The Independent. 'Congress questions Rafale's association with Reliance instead of HAL'. 15 november 2017. <https://theindependent.in/congress-questions-rafales-association-with-reliance-instead-of-hal/>.
- The New Indian Express. 'India to get 114 Rafale jets as government clears Rs 3.6 lak core mega deal.' 12 februari 2026.
- Transparency International. 2020 GDI Questionnaire. https://ti-defence.org/gdi/wp-content/uploads/sites/3/2020/04/2020-GDI-Questionnaire-and-Scoring-Rubric_291119.pdf
- Transparency International. 'Country Brief: France'. Berlin: Transparency International, 2020. https://ti-defence.org/gdi/wp-content/uploads/sites/3/2021/11/France_GDI-2020-Brief.pdf.
- Transparency International. Defence companies index 2020. <https://ti-defence.org/what-we-do/industry-integrity/defence-companies-index/>.
- Transparency International. *Exporting Corruption. Progress report 2020: Assessing enforcement of the OECD Anti-Bribery Convention*. Berlin: Transparency International, 2020. www.transparency.org/en/publications/exporting-corruption-2020.
- Transparency International. Government Defence Integrity Index. *Methods Paper*, s. 1-19. https://ti-defence.org/gdi/wp-content/uploads/sites/3/2020/12/GDI-Methods-Paper_v3_09122020.pdf.
- Treaty between the Federal Republic of Germany and the French Republic on Franco-German Cooperation and Integration. www.auswaertiges-amt.de/resource/blob/2192638/ccd486958222bd5a490d42c57dd7ed03/aachen-vertrag-data.pdf
- U.S. Department of Commerce. Bureau of Industry and Security. *Offsets in Defense Trade. Twenty-Eighth Study*, 2024. <https://www.bis.gov/media/documents/public-version-28th-annual-offsets-report.pdf>

Vincent, Elise. 'Deux députés réclament un droit de regard permanent sur les exportations d'armes'. *Le Monde*. 17 november 2020. www.lemonde.fr/politique/article/2020/11/17/deux-deputes-reclament-un-droit-de-regard-permanent-sur-les-exportations-d-armes_6060113_823448.html.

Vincent, Elise. 'Emmanuel Macron défend, à Bergerac, une économie de guerre qui 'produit de la richesse''. *Le Monde*. 12 april 2024. www.lemonde.fr/politique/article/2024/04/12/a-bergerac-emmanuel-macron-defend-une-economie-de-guerre-qui-produit-de-la-richeesse_6227303_823448.html.

Volvo. Volvo Group completes divestment of Arquus. 2 juli 2024. www.volvogroup.com/en/news-and-media/news/2024/jul/volvo-group-completes-divestment-of-arquus.html.

Weiss, Moritz och Biermann, Felix. 'Networked politics and the supply of European defence integration'. *Journal of European Public Policy*. Vol. 29, no. 6, 2022: s. 919-931.

WorldAtlas. Countries with the largest exclusive economic zones. www.worldatlas.com/articles/countries-with-the-largest-exclusive-economic-zones.html.

Intervjuer

Kod	Yrke/position	Arbetsgivare	Datum
1	Senior expert, mellanchef	Forskningsinstitut/tankesmedja	31/3 2025
2	1 forskare 1 expert/mellanchef	Forskningsinstitut/tankesmedja	31/3 2025
3	Professor i statskunskap	Universitet	1/4 2025
4	Forskare/expert	Forskningsinstitut/tankesmedja	1/4 2025
5	Tjänsteperson	Franska försvarsdepartementet	2/4 2025
6	Forskare/anställd vid fransk försvarsgrupp	Franskt försvarsföretag/tankesmedja	3/4 2025
7	Forskare/statsvetenskap	Universitet	3/4 2025
8	1 forskare, mellanchef 1 expert, doktorand	Forskningsinstitut/tankesmedja	4/4 2025
9	Forskare och konsult	Tankesmedja	3/10 2024
10	Forskare	Forskningsinstitut	3/10 2024

Appendix 1. Ledtider för olika materieltyper

TABELLERNANEDAN BYGGER PÅ SIPRI:s databas *Arms Transfers Database*. Analysen omfattar endast nytillverkad materiel, inte begagnade eller licenstillverkade produkter. Metoden har utvecklats vid FOI av Frida Edvardsson Lampinen, som har bearbetat de data som redovisas nedan.⁴⁰¹ Leveranstider är ofta omgärdat av sekretess. SIPRI:s databas är tillgänglig i digital form för analys av ledtider.

Dataunderlaget har vissa begränsningar: 1. det är baserat på öppna källor; 2. leveranser rapporteras årsvis samt 3. det framgår inte av databasen om leveransen har skett i tid.

Den första begränsningen innebär att materialet inte är komplett, då mottagande stater inte öppet vill rapportera om vilken materiel som importerats.

En annan begränsning är att leveranstiden har en felmarginal på ett år (största möjliga skillnaden mellan en beställning som läggs och levereras tidigt på året jämfört med en beställning som läggs tidigt men levereras sent på året). Att presentera resultaten med en felmarginal på ± 1 år gör emellertid tolkningen mer komplicerad. För att göra det enklare att tolka resultaten på ett enhetligt sätt presenteras istället den längsta leveranstiden inom felmarginalen. Felmarginalen blir då -1 år och resultaten läses som ”inom X år.”

Ett alternativ till SIPRI-data är att använda sig av franska försvarsdepartementets rapporter till

parlamentet, som innehåller information om beställningar, leveranser och licensering. Dessa rapporter har förmodligen mer precis information, men data finns inte tillgänglig i digital form.

Analysen i Tabell A är uppdelad på två analysperioder, 2012–2017 och 2018–2024, för att fånga in eventuella skillnader mellan president François Hollande och president Emmanuel Macron. Macron valdes till president 2017, men 2017 är inte med i statistiken. Valet att inte ta med 2017 bygger på antagandet att leveranser under 2017 rimligen inte har beställts under hans mandatperiod.

I Tabell B redovisas resultat av analys uppdelad på två tidsperioder: 2018–2022 och 2022–2024. År 2022 införde Macron begreppet krigsekonomi, som bland annat handlar om att öka produktionstaken inom försvarsindustrin. Tabellerna omfattar endast nytillverkat materiel. De siffror som anges är den genomsnittliga tiden för leverans i antal år, avrundat till en decimal.

I Tabell C redovisas ledtider för olika materialtyper enligt samma tidsindelning som ovan, det vill säga 2012–2017 under president Hollande, följt av ledtider under president Emmanuel Macron. I samma tabell analyseras ledtider under perioden 2018–2022 och därefter 2022–2024, för att fånga in eventuell förändring mot bakgrund av Macrons införande av begreppet ”krigsekonomi” år 2022.

401 Se Edvardsson Lampinen, 'K-defense', s. 66.

Tabell A Ledtider uppdelat på materialtyper: 2012–2017 och 2018–2024 (nyttillverkning).

Material/år	2012–2017	2018–2024
Flyg	4,5	4,5
Luftförsvar	4,2	4,7
Pansarfordon	2,5	2,5
Artilleri	7,7	4,0
Motorer	7,7	5,0
Robotar	5,4	6,4
Maritima vapen	5,0	5,2
Satelliter	4,0	6,0
Sensorer	8,0	7,6
Fartyg	2,5	3,4

Anm: Avrundat till en decimal.

Källa: SIPRI Arms Transfers Databaser.

Tabell B Ledtider uppdelat på materialtyper: 2018–2022 och 2022–2024 (nyttillverkning).

Material/år	2018–2022	2022–2024
Flyg	3,9	5,8
Luftförsvar	4,7	3,0
Pansarfordon	2,6	2,3
Artilleri	4,2	4,1
Motorer	5,4	4,0
Robotar	6,1	6,8
Maritima vapen	5,1	5,0
Satelliter	6,0	-
Sensorer	8,4	5,8
Fartyg	2,9	3,9

Anm: Avrundat till en decimal.

Källa: SIPRI Arms Transfers Database.

Tabell C Ledtider uppdelat på materialtyper: 2012–2017, 2018–2024, 2018–2022 och 2022–2024 (nyttillverkning).

Material/år	2012–2017	2018–2024	2018–2022	2022–2024
Rafale	2,0	4,3	4,6	4,0
CAESAR	3,5	2,1	2,8	2,5
AASM Hammer	2,5	3,8	3,7	3,5
Mistral SAM	3,6	4,1	4,1	4,2
Aster-30	10,0	6,0	6,0	i.u.
VL-Mica	5,0	5,2	4,5	3,0

Anm: Avrundat till en decimal. **i.u.** = inga kodade leveranser.

Källa: SIPRI Arms Transfers Database.

Vilken betydelse har försvarsindustrin i Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik? Vilken relation har den franska staten till landets försvarsindustri? Vilka instrument och metoder använder politiska och statliga aktörer för att främja Frankrikes vapenexport?

Denna rapport ger en bred överblick över fransk försvarsindustri, fransk vapenexport och exportfrämjande metoder. Den är inriktad på president Emmanuel Macrons två mandatperioder (2017-2022 och 2022-).

Rapporten lyfter fram såväl kontinuitet som förändring i Frankrikes försvars- och säkerhetspolitik. Den beskriver Frankrike som en självständig, pragmatisk och samarbetsinriktad aktör, som vill öka samarbetet med fler europeiska stater, däribland med Sverige.